

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A legrégebbi párt.

Budapest, február 4.

Uj pártalakulásról beszélnek. Nekünk úgy rémlik, már ez is hijján van az őszinteségnek. Nem új pártalakulás az, ami bizonyos elméket foglalkoztat. Uj pártalakuláshoz a nemzet új szükségletei, új törekvései, új aspirációi adhatnak csak meg a lökést. Ha a régi pártok programjait megvalósította vagy megörölte az idő, másrészt ha a régi pártokból kivészett a fogékonyság a folyton ifjodó élet szükségletei és követeléseiről: akkor az élet szükség-szerű logikája indítja meg az új pártalakulást. És akkor az az új párt máról-holnapra megszületik vezérestől, táborostól, programostól, ha nem is buzgólkodik bölesője körül semmiféle emiritált bába vagy politikai tudós asszony.

De vajjon megvalósult-e a régi pártok programja? Megvalósult-e a negyvennyolcas vagy legalább az alkotmánypárti program? Aki ezt merne ráfogni akár a függetlenségi, akár az alkotmánypárti programra, merészen elkalandozna az igazságtól. De ugyanolyan igazsághamisítás volna az az állítás is, hogy az idő megörölte ezeknek a pártoknak a programját. Sajnos, a függetlenségi párt programja majdnem teljességében megvalósítatlan ma is, hiszen még a hatvanhétnek olyan nemzeti értelmezése se válhatott

testté, ahogyan az alkotmánypárt magyarázza Deák Ferencz alkotását. Azt viszont becsületes magyar ember szintén nem mondhatja, hogy ezeket a pártokat s ezeket az aspirációkat megörölte az idő. Ellenkezőleg. Soha elevenebben nem éltek a nemzeti értelmezésü hatvanhét s a negyvennyolcas aspirációi, mint ezekben a napokban. Nem az idő örölte meg ezeket a pártokat s nem az idő haladta meg ezeket az aspirációkat, hanem csak az udvarra nézve váltak megint nagyon kényelmetlenekké ezek a pártok és ezek az aspirációk. Annál inkább kényelmetlenek pedig az udvarra nézve, mert úgy a függetlenségi párt, mint az alkotmánypárt is fel tudták magukat frissíteni az új idők követeléseivel, illő fogékonysággal tudván simulni a változott időkhez és aspirációkhoz.

Elsősorban nem igaz tehát, hogy az idők bármely új pártalakulást parancsolnának szükség-szerű erővel. A nemzet érdekei, régié és újak, egyaránt kereshetnek a megvalósulást a meglévő pártok kereteiben. Az új pártalakulásra csak annak a faktornak lehetne szükség, melynek a nemzet régi és új érdekei kényelmetlenek s melynek a meglévő pártok útjában vannak. Ez a faktor nem a nemzet, hanem az udvar. Amint-hogy az új pártalakulást nem is az idők, nem is a nemzet, hanem kizárólag az udvar egyoldalú érdekei sürgetik. Ezért

halljuk az új pártalakulás emlegetését a párt nélküli kormány odvaiból s ezért látjuk az új pártalakulás körül babáskodni Khuent és Tiszát, Celestint és Floridort.

De ha az új pártalakulás harangozóit a Nemzeti Társaskör öslakói közül kerülnek ki s ha kétségtelen világossággal látható, hogy az új pártalakulás csak a nagyon is életerős pártok szétrombolásában keresi legfőbb feladatát: akkor már tisztában is lehetünk vele, hogy ez az ugynevezett új pártalakulás Magyarország legrégebbi pártjának restaurálását akarja jelenteni. Nem a szabadelvű-pártra gondolunk, az, ha élne vagy feltámadhatna, se volna valami nagyon régi. Az a párt, mely itt restaurálódni szeretne, sokkal régebbi, sok száz esztendő párt volna. Az a párt ugyanis, mely megdagadva vagy letörpülve, de mindig élt Magyarországon, amióta a Habsburgok ülnek trónján: az abszolút udvari párt. Az a párt, mely a nemzet időszerű győzelmeinek idejében rendszerint elbujt és a homályban intrikált, a nemzet elnyomatása küszöbén pedig pontosan jelentkezett, mint az udvari akarat feltétlen végrehajtója. Volt ennek a pártnak sokféle neve az idők folyamán, de léte, programja és bálványja mindig egy volt: az udvar akarat. S mert most megint olyan stációhoz jutottunk, mikor az udvar me-reven szembe helyezkedett a nemzet

A nagyasszony.

(Színmű 4 felvonásban. Irta: Szomori Dezső. Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Ide, ide festők, rajzolók, plasztikák kedvelői, színek és káprázatok bolondjai! Van itt szín, plasztika, pittoreszk-csoport, boltíves és nem boltíves terem. A selyem is suhog, a karikás szoknya is forog. Látványosságnak igazán beillik minden. Sőt, ami ennél valamicskével értékesebb: hangulatfestés is van bőven. Felvonások vége felé olyan furesa és finom instrumentumok szólalnak meg a színek mögött, hogy azok a szereplők, akik a színpadon maradnak, teleszivhatják magukat hangulatokkal. S a nézőtérben is annyi hangulatot gyűjthet bárki is, amennyire éppen szüksége van.

Mert sokan működtek közre ezen a bemutatón. Nem pusztán azokat értem, akiket a színpadon testi szemünkkel láttunk, hanem azokat is (és főleg azokat), akik a közönség előtt láthatatlanok maradtak. A színpadtechnika sok munkása és mestere bebizonyította remeklést itt. A színház nem sajnált pénzt és fáradságot: közel hetven ezer koronába került a darab kiállítása. Az igazgatóságot valószínűleg az a helyes elv vezette, hogy a pénzt ki kell hajítani két marokkal az ablakon s csak akkor kerül az vissza busásan az ajtón. Csak legalább annyi judiciuma lett volna az igazgatóságnak, hogy helyesen meg tudta volna ítélni, mely darabra érdemes

nagy összegeket pazarolni! Mert ha eltévesztik a dolgot, akkor a kidobott pénz bizony kidobott pénz marad és az ördög sem téríti meg.

Tartok tőle pedig, hogy éppen ez az utóbbi, nem éppen szokatlan dolog esett meg a színházon. Ilyen apró döröszégek elő szoktak fordulni a Nemzetiben, ahol fölös száma a tanácsadó és ugyancsak kevés a jó tanács. Itt megcsik, hogy egészen üres és tartalmatlan darabokat kineveznek elsőrangú drámai alkotásoknak. Ki tudja, nem esik-e meg, hogy egészen jó és tartalmas darabokat haszontalanoknak mondanak. Aki téved az egyik irányban, az bizonyára téved a másikban is. És végzetesebb dolog, ha (ítélet-hiány folytán) jó darabokat negligálnak, mint ha rosszakat dédelgetnek. Ilyen veszedelmek származnak abból, ha valamely nagy színház kötelékében nincs senki, akinek az ítélete biztos és legalább részben esalhatatlan.

Szomori Dezső „A nagyasszony” című darabjának fogyatkozásait nehéz volna sorrendben és egyenként elmondani. Nagy baj, hogy a darabnak nincs kezdete és nincs vége. Akárki mondja is ezt az állítást furesának, mégis úgy áll a dolog, hogy nincs kezdete, csak kezdődik és nincs vége, csak végződik. Ha még tovább fürkészünk, arra is rájövünk és fájdalmas rezignációval konstatáljuk, hogy közepe sincs. Értem a kezdetet, közepe és véget drámai középpontból.

Mert miről van szó? A nagyasszonyról, azaz Mária Teréziáról. Elég érdekes közép-

pontja egy szindarabnak. Mert mint uralkodó elég kiváló volt ez a koronás asszony és mint egyén sem volt éppen érdekesség nélkül való. De a szerző csak ezt az alakot látta és tudta, hogy érdekes. Tudta valószínűleg a históriából. De az ő palettáján csak olyan festék volt, amelylyel csak külső színeket lehetett vászonra vetni. Az egyén igazi rajzával adós maradt. Sőt bizonyos, hogy ami vonásokat mégis rajzolt, az teljes meghamisítása Mária Terézia egyéniségének.

Csak egyetlen mozzanatra mutatok rá: Mária Terézia meglepi a férjét egy hercegnővel. A férj, Ferencz császár, minthogy semmi dolga nincs, gáláns kalandokra vágyódik. Auersperg hercegnő tetszik a császárnak, aminthogy van is a hölgyben némi grácia. A császárnő, mint mondtam, bizalmas tété-á-tétében találja őket és annyira sem indul föl, mint akkor, amikor besugják neki, hogy férje és a hercegnő közt valami viszonyféle van. Olybá tűnik föl, mintha ez a császárnő egész természetesnek tartaná, hogy imádott „Franz”-ját meg kell osztania egy szerencsésebb vetélytárral. Sőt a férje halála után megőlelgeti Auersperg hercegnőt és azt is természetesnek tartja, hogy a hercegnő szintén gyászolja szívében Ferencz császárt.

Ugyan?... Hát ez az a Mária Terézia, aki éppen olyan értelmes volt, mint szenvedélyes? Ez az a Mária Terézia, aki a nők erkölcsének védelmére külön országos bizottságokat küldött ki? Be messze esik ez a raj-

akarataival, ez a legrégebb és legátközöttebb magyarországi párt gyönyörűen előbujt a történelmi odvakból. Új pártalakulást emleget, de ebből csak annyi az igaz, hogy új nevet keres a legrégebb párthoz, új nyakravalót a régi kutyához. Ezt is csak azért keresi, mert kellene neki csalétekül, mikor a nemzet elé kell mennie.

Ha Khuen és Tisza, Celestin és Floridor, buzgón babáskodnak a négy-százéztendő agg gyermek megszületése körül: ezen nem csodálkozunk. De hogy arra mernek számítani, hogy az ilyen születési komédiánál komoly férfiak és komoly hazafiak is asszisztálhatnak nekik: az mégis meglepő. Végre is komoly magyarok se magukat, se a nemzetet nem akarhatják becsapni olyan mesével, mintha minden nemzeti aspiráció kikapcsolásával és kizárólag az udvar akaratának végrehajtására egy új párt alakítását lehetne építeni. Annak a pártnak igazi meggyőződéssel tagja csak egyetlen ember lehet: a király. Az ő kedvéért tervezik, az ő akaratára a program, az ő kielégítése a cél: a király tehát beléphet az ilyen új pártba. Más nem. A nemzet ebben az új pártban felismeri az ő legrégebbi pártját, az ő legrégebbi átkát, az ő legrégebbi ellenségét. S a nemzet fiait távol is tartják magukat tőle.

Miniszteri kortesbeszéd.

— Hieronymi jelöltsége. —

— Az új horvát bán. —

Budapest, február 4.

A mai napnak külsőségei nem igen voltak: a nyilvánosság számára kevés följegyezni való akad. Khuen, Tisza, Andrássy közt ma is tovább folytak a tárgyalások, de csak a háttérben. Khuenék ezidőszert a szervezkedés munkáját végzik, alkalmas főispánokat keresnek,

zolat Mária Terézia igazi karakterétől! Egyetlen vonás sem hasonlít hozzá.

Azonban talán uralkodói jellemét festette meg a szerző. Ez kárpótolma esetleg sok egyébért. De inkább zsörtölődő, izgága, tulságosan bőbeszédű asszonyt mutatott be, aki hol ömleng, szólván a magyar nép nagylelkűségéről, mert emlékszik a „moriamur“-ra, hol pedig haragszik a magyarokra. Uralkodói tényeiből csak azt látjuk, hogy a pozsonyi diétán megtagadja a magyarok kivánságát és elkergeti a magyar főurakat oly ridegséggel, mintha a „moriamur“ soha el nem hangzott volna, mert ott áll mellette Kaunitz, a mindenható kancellár. Semmi más uralkodói tény nem nyilvánul ebben a szindarabban.

Maradna tehát a bonyodalom érdekessége. De hol van ez? Itt indokolom azt az állításomat, hogy a darabnak nincs közepe sem, mert minden néven nevezendő bonyodalom szövése körül megfigyelhető a szerző. Semmi sem történik. A nagyszony életének egyes apró eseményeit illesztette össze a szerző, észre sem véve, hogy éppen ezek az események érdektelenek és abban az arányban unalmasak, amilyenekben fényesek és ragyogók a keretek. Ferencz császár halála például elég nagy eseménye Mária Terézia életének. De ezt egy felvonás végén a betóduló diszruhás, krinolinos tömeg jelenti be hirtelen és ezzel vége ennek az epizódnak is.

Mit használnak ezek után a kerti, vagy erdei jelenetek? Mit a ragyogó napsugár.

akiknek az erős kezére az általános választások esetén számítani lehessen.

A kormány tagjai közül ma többen foglódtak a nyilvánosság színterén. Kortesbeszédet mondtak egy Iglórol fölrkezett küldöttség előtt, amely Hieronymi Károlynak ajánlotta föl a jelöltséget, arról, hogy az ország megérett a rendszerváltozásra, mert a negyvennyolcas párt mint kormányzó többség még javaslatokat sem tudott tenni a programja megvalósítására. Ebben a vádban a tendenciózus ferdítés nyilvánvaló: függetlenségi kormány nem volt Magyarországon, a koalíciós kormányban a függetlenségi pártot mindössze három miniszter képviselte. A függetlenségi kormánynak most kellett volna következnie a koalíció szétbomlása után, hogyha Magyarországon egyáltalában lenne parlamentarizmus. Khuenék különben szeretnék úgy föltüntetni az iglói választást, mint az ország közvéleményét megmutató erőpróbát. Ez ellen azonban tiltakozni kell. Az ilyen időszaki választások — közvetlenül az általános választások előtt, amikor mindenki meggondolja, hogy a rövid életű mandátumért érdemes-e annyit áldozni, nem mutatja a közvélemény hangulatának. Annyira nem, hogy ilyen időszaki választáson Lányi Bertalant is megválasztották képviselővé. Khuen egyenesen azt állította, hogy nála kezdődik az alkotmányosság, mert ő bátor volt arra vállalkozni, hogy teljesíteni fogja urának, a királynak parancsát. Ez ő szerinte alkotmányosság.

A mai nap eseményéhez tartozik még a horvát bán-válság befejezése, amennyiben Tomasics Miklós, Khuen régi híve lett az új bán, és a főrendiház elnökének, gróf Dessewffy Aurélnak lemondása.

Mai híreink itt következnek:

Khuen főispánokat keres.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek most legfőbb gondja az országos berendezkedés és ennek során a főispáni kar kieserése. Az utóbbi időkben egész sereg rég nem látott ember tűnt föl Budapesten, olyanok, akik a régi rendszer idején szerepet játszottak. Egyes szalodák zsufolva vannak vidékről jött ószabad-

gondot, tanulmányt pazarolt rá, úgy igyekezett, törekedett, hogy okvetlenül bekövetkezett volna a hatás, ha csak kis drámaiság volna szerepében a szószátyárság helyett. Így csak a szavakat hallottuk és kosztümöket láttuk és mindig vártunk valamely drámai fordulatot. És vártunk, vártunk, míg végre rezignáltunk talán magával a főszereplővel együtt. A többi szerep is arányban állt ezzel. Cs. Alszegehy Irma, mint Auersperg hercegnő, Márkus Emma, mint Florence, Göl Gyula, mint Kaunitz, hiába kerestek szerepükben alakításra való anyagot. Gyönyörűen elmondtak mindent bőbeszédűen, amint írva volt, de mit tehettek róla, ha a magukból nem egészíthették ki a hiányokat? A drámaiság és az igazi tartalom hiányát a színész nem pótolhatja, bármily nagy is a művészete. Így járt Pethes és Odry is, akik szintén úgy tettek, mintha igazi drámában szerepelnének.

A közönség lanyhán fogadta a darabot. A két első kép után a taps oly erős sem volt, hogy a szerző a lámpák előtt megjelenhetett volna. A harmadik és negyedik kép után valamivel jobban felmelegedett a publikum és a szerzőt néhányszor a lámpák elé szólította. Az ötödik kép után teljes apathia következett be; a szerzőt megint nem lehetett a lámpák elé hívni. A darab sorsa eldőlt, de nem a szerző javára. Az utolsó kép után mindenki sietett a kijáratok felé.

Még egy nagy fogyatkozása van a darabnak: akármilyen bőbeszédű és végtelen hosszú is: igazi szerep nincs benne. Ugy felaprozódik minden szerep és oly jelentéktelen valamennyi, hogy a színészek nem tudnak művészi alakításra anyagot találni. Még Mária Terézia szerepe sem igazi művészi alkotásra való szerep. Oly sokat beszél, hogy ne mondjam: locsog a nagyszony, hogy a sok szóbeszédbe minden belefulad. Pedig Jászay Mari, a nagyszony ábrázolója igen nagy szeretettel játszta a címszerepet. Annyi nagy szeretettel játszta a címszerepet. Annyi

elvü férfiakkal. Ezek egyrészt képviselőiségre vagy főispánságra aspirálnak, másrészt pedig a kormány terveiről igyekeznek informálódni. Sok önként jön, hogy följánlja támogatását, másokat maguk Khuenék hívták föl. Ezeket a tárgyalásokat Khuen maga jelentette be, amikor publikáltatta, hogy minden megyéből négyöt korifeust fog meghallgatni. Föltűnedeznek olyan alakok is, akik a Kristóffy-érában teljesítettek szolgálatot a összekötő szálakat keresnek a kormánykörökhöz. Azt mondják azonban, hogy gróf Khuen-Héderváry Kristóffy katonái közül egyetlen egyet sem fog közszolgálatra, vagy politikai szerepre alkalmazni. Hír szerint az alkotmánypárti főispánokat addig megtartja a miniszterelnök, amíg az alkotmánypárttal folyó tárgyalás dűlőre nem jut. A függetlenségi főispánok kieserése fog elsősorban megtörténni a mindenekelőtt a Justh-párti főispánok üresen hagyott helyeit töltik be. Azután a Kossuth-párti főispánokat mentik föl. Az új főispánok első turnusát, hír szerint, már a jövő hét első felében kinevezik.

Tomasics a horvát bán.

Báró Rauch Pál horvát bán, mint jelentettük, tegnapi kihallgatása alkalmával adta be lemondását a királynak, aki a lemondást el is fogadta. A lemondásra vonatkozó fölterjesztést a kormány még ma fölküldi Bécsbe s egyidejűleg a Tomasics Miklós horvát bánna való kinevezésére vonatkozó fölterjesztést is. Az új bán már legközelebb Bécsbe utazik, hogy letegye az esküt a király kezébe. Ez a horvátországi rendszerváltozás bevezetője. A horvát bán-változásról a következő félhivatalos jelentést adták ki:

Báró Rauch Pál volt horvát bán dr. Krenesics titkár kíséretében ma éjjel Bécsből Budapestre érkezett. A mai délelőtt folyamán fölkereste a volt bán gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, mintegy félórán át időzött nála s jelentést tett a miniszterelnöknek tegnapi kihallgatásáról. Báró Rauch ma este visszautazik Zágrábra, hogy a horvát országos kormány tisztviselői karától elbucuszék. A báró Rauch Pál horvát bán lemondására vonatkozó fölterjesztést még ma fölküldték a király kabinetirodájának. Ezzel egyidőben küldték fel a dr. Tomasics Miklósnak horvát bánna való kinevezésére vonatkozó fölterjesztést is. Dr. Tomasics a kinevezés után bemutatkozás és eskütétel céljából meg fog jelenni a királynál. Az eskütételen gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök is részt fog venni.

Timár Szaniszló.

Zágrábi h iradás alapján több lap azt írja, hogy a horvát miniszteri állást dr. Rakodczay Sándor volt horvát b ánnal fogják betölteni. Illetékes helyen kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a tényeknek. A horvát miniszteri állás betöltésének kérdése csak az új bán kinevezése után lesz aktuális, dr. Rakodczay személye azonban akkor sem jön figyelembe.

A „N. Fr. Pr.”-nek Horvátországból azt jelentik, hogy Tomasicnak bánná való kinevezésével egyidejűleg Khuen előtt két javaslat felelt: az egyik a tiszta jogpárt javaslata volt, amely párt hajlandó volt arra, hogy a klerikálisok támogatásával és báró Rauch vezetésével lépjen kormányra. A másik javaslat az volt, amelyet a régi nemzeti párt tagjai terjesztettek elő. Ezek azt kívánták, hogy Tomasics Miklós neveztesse ki bánná, aki azután a szerb-horvát koalíció tagjaival alakítson kormányt. A szerb-horvát koalíció egy ideig vonakodott, de azután elfogadta a javaslatot. Ez a mai helyzetnek a kiindulási pontja. Az új tartománygyűlésen — jelentik továbbá a lapnak — a pártalakulás a következő lesz: A szerb-horvát koalíció egy nagy része az új kormány mellé áll, Starcevic Mile pártja szintén nem egészen barátságatlan a kormány iránt, a Frankpárt azonban ellenzékbe megy, épp úgy, mint Supilo is, akit az új kormányalakításnál mellőztek és aki már most a szocialistákhoz fordult és őket hívta harcra.

Érdekes, hogy a „Reichspost” Tomasics kinevezése ellen azért emel óvást és azért támadja meg gróf Khuent, mert Tomasics szerinte renegát, még pedig amiatt, mert elhagyta a katolikus vallást és görög-katolikus hitre tért át, hogy elválhasson nejétől és másodszor nősüljön. Azt mondta a nevezett lap: Ez az első eset arra, hogy Horvátországban nem katolikus ember lesz a bán. Horvátországban kétszerte súlyosabb beszámítás alá esik ez a vallásváltoztatás, mert a horvátság ellenében a szerbséggel szoros összeköttetésben van a katolikus egyházzal és így az orthodox vallásra való áttérés egyszerűsége a szerbség táborába való áttérést is jelenti. Azonban még inkább képzelhető egy szerb ember a bán székén, semmint egy olyan, aki az orthodox vallásra való áttéréssel a renegátág rut köpenyét öltötte magára.

A főrendiház elnökének lemondása.

Gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, lemondott méltóságáról. Lemondását tenapi audienciáján jelentette be a királynak. Kormányváltás esetében szokásos a főrendiház elnökének lemondása, amelyhez most még az az ok is hozzájárult, hogy gróf Dessewffy Aurél szolidárisnak mondta magát a főrendiház legutóbbi állásfoglalásával, amelyben óvást emelt az országgyűlés alkotmányellenes elnapolása ellen.

Hieronymi jelölése.

Az iglói választókerület egy küldöttsége érkezett ma délután két órakor a fővárosba, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek felajánlja a jelöltséget. A küldöttség tagjai délután négy órakor a kereskedelemügyi minisztériumba mentek, hogy a kereskedelemügyi miniszter előtt tisztelegjenek.

A küldöttség szónokája Münnich Kálmán bánya-tanácsos volt, aki a miniszternek felajánlotta az iglói kerületben a jelöltséget.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter válaszában megköszönte a jelölést.

— Nem tudom — ugymond — hogy ha meg méltóztatnak engem választani azzal a mandátummal, amelyet kezembe fognak adni, soká fogok-e élni, mivel a kormány az az elhatározása, miszerint őfelségének a mostani elnapolt ház feloszlását és általános választásoknak kiírását javaslatba hozta, jóváhagyást nyert, úgy hogy valószínű, hogy ennek a most elnapolt képviselőháznak a napjai meg vannak számlálva. Ha mindennek dacára hálás köszönettel elfogadom a jelölést, tisztelem ezt azért, mert az a kormány, amelynek egyik tagja vagyok, arra a nehéz feladatra, amely előttünk áll, abban a meggyőződésben vállalkozott, hogy a mostani képviselőház nem fejezi már ki a nemzet akaratát, amely 1906 óta, amikor a mostani képviselőház megválasztott, gyökeresen meg-

véltozott. Erős meggyőződés, hogy az országnak nagy közvéleménye annak tudatára ébredt, hogy az örökös meddő vitaközlések és válságok az országnak kárára vannak és hogy elsősorban olyan képviselőháznak van szüksége, amelyben meg van az alkotó képesség, meg van a kötelességérzet, amely nemcsak a képviselőháznak az alkotmányban biztosított jogait gyakorolja, hanem az azzal járó kötelességeket teljesíteni is hajlandó és képes is. És meg vagyunk arról győződve, hogy nem hiába fogunk a nemzetre apellálni, mert erősen él bennünk az a hit, hogy a gyökeresen megváltozott hangulat nekünk fog igazat adni. S miután az iglói választókerületnek megnyilatkozását a nemzeti akarat megváltozásának első jelül tekintem, azért fogadom el ezt a jelöltséget azzal a meggyőződéssel, hogy nemcsak az iglói választókerületben változott meg a felfogás, hanem az egész országban. Másfelől az a kormány, amelynek egyik tagja vagyok, mindig azt hangoztatja, ami jóformán természetes és magától értetődő, hogy t. i. a törvények szerint és az alkotmány szerint akar kormányozni. Ezt mondani se kellene, ha az ellenkezővel nem gyanúsítanának bennünket. Ennek az alkotmánynak a szelleme — mert most már újabb nemcsak az alkotmányt, hanem a szellemeket is idézik — abból áll, hogy a kormány a képviselőház többségére támaszkodik. Meg vagyok győződve, hogy ezt a többséget meg is fogjuk nyerni, s örömmel ragadom meg mindjárt az első alkalmat, mert tényekkel kívánjuk igazolni azt, amit szóval hirdetünk. Ezután mindenféle ígéretet tett az iglóiaknak, akikkel egyenkint kezet is fogott.

A küldöttség a kereskedelemügyi minisztériumból a belügyminisztériumba ment, ahol gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek tisztelegtek.

Este a küldöttség tiszteletére Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a Bristol-szálló külön helyiségében fényes lakomát adott, amelyen az iglói küldöttség tagjain kívül részt vett a kormány részéről gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter és dr. Székely Ferenc igazságügyi miniszter, valamint sokan a társaskör tagjai közül.

A lakoma folyamán számos felkészítő hangzott el, melynek sorát Münnich Kálmán bánya-tanácsos kezdte meg, aki gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt éltette.

Ezután Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter szólalt fel és beszédében egész bátran ilyeneket mondott:

— Az a párt, amely velünk merőben ellentétben áll, amely 1906-ban abszolút többségre jutott, nemcsak hogy nem tudta érvényre juttatni azokat a törekvéseket, amelyeket mint ellenzéki párt azelőtt hirdetett, de ebben az irányban még javaslatokat sem tudott hozni. Mikor mi a mi még nem egészen kifejtett parlamentárizmusunkkal — ilyen kedvező tapasztalatokat teszünk, akkor miért vetik nekünk szembe, hogy mi nem alkotmányos, nem parlamentáris kormány akarunk lenni. Hiszen akkor mi saját magunk alá vágunk a fát. Mi ellenfeleinknek köszönünk legtöbbet. Mi a mi feltámadásunkra nem tettünk semmit: a mi ellenfeleink tettek mindent. Meg vagyunk győződve, hogy sikerülni fog egy oly parlamenti többséget alkotni, amely komoly férfiakból áll, kik át vannak hatva azon nagy kötelességérzettel, amelyet a törvényhozótól követelni kell. Nincsen az életben olyan foglalkozás, melyél ne kívánják, hogy az illető értsen is hozzá.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök emelkedett ezután szólásra.

— A mi feladatunk — ugymond — igen súlyos felelősséggel jár. Nagy felelősséget vállaltam először is uram, királyom iránt, mert az iránta való hűség vezet arra, hogy szolgáljam őt, emennyire ezt az ország érdeke megengedi. Szolgáljam őt azért, mert tudom, hogy a magyar király a magyar alkotmányunk legbiztosabb alapköve. De nemcsak királyom iránt, hanem nemzetem iránt is ösmerem kötelességet s hogy vállalkoztam, ebben vezetett az a gondolat, hogy úgy alakultak a viszonyok, hogy sok derék hazánkja között, akiknek volt alkalmuk tehetségüket a küzdőtéren is bebizonyítani, hosszú idő lefolyása után sem akadt, aki odaállt volna, hogy ennek a céljának szentelje tehetségét és erejét. Talán nagy bátorság kellett ehhez a vállalkozáshoz, de nem akartam, hogy az ország olyan színben tűnjék fel, hogy nem akad egy fia sém, aki vállalkoznék erre a munkára. Nem akartam otthagyni jó öreg királyunkat, de nem akartam szegyenben hagyni országunkat sem.

A miniszterelnök után Székely Ferenc igazságügyminiszter szólalt fel és azzal végezte, hogy éljen a demokrácia! Egész sor felkészítő közben újból Hieronymi Károly emelt szót és Tisza Istvánt dicsőítette.

A vármegyék a Khuen-kormány ellen.

Miskolcraól jelentik, hogy Kubik Béla, Borsod vármegyének lemondott függetlenségi főispánja, körlevélben hívta össze tanácskozára a vármegye vezető embereit, hogy megbeszéljék a törvényhatóságnak az új kormányval szemben tanúsítandó állásfoglalását. Kubik Béla körlevelét, amelyet alább egész terjedelmében közlünk, a közigazgatási bizottság tagjainak, a vármegyei és Miskolc-városi képviselőknek és a törvényhatóság vezető embereinek küldötte meg. A körlevél szövege az:

Borsod vármegye főispánja. 98—Fp. 1910. A mai politikai helyzetben törvényhatóságunk állásfoglalásának megbeszélése céljából kérem f. é. február hó 4-én d. e. 10 és fél órakor a vármegye-háza tanácstermében szíves megjelenését. Miskolc, 1910. január 31. Tisztelettel Kubik, főispán.

Mint értesülünk, a tanácskozást vasárnapra halasztották. Annak előkészítéséről van szó, hogy Borsod vármegye törvényhatósága a Khuen-kormány ellen egyöntetűen foglaljon állást.

Sepsiszentgyörgyről jelentik, hogy Háromszék vármegye törvényhatósági bizottsági tagjai báró Szentkereszty Béla alispán elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy nem támogatják a Khuen-kormányt, mely az országgyűlés exlexben való elnapolásával megsértette az alkotmány szellemét.

Pestvármegyében a régi rendszer emberei a készülő nemzeti ellenállással szemben próbálnak mozgalmat csinálni. Értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a törvényhatósági bizottság tagjaihoz a következő körlevelet intézik: Mélyen tisztelt bizottsági tag ur! Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye folyó évi február hó 7-én tartandó közgyűlésének napirendjére ki van tűzve az új kormány kinevezetéséről szóló leirat s ezt követőleg a hatvanötös bizottság jelentése a politikai helyzet tárgyában. Nehogy e tárgyak elintézésénél oly határozat hozassék, mely meggyőződésünkkel ellentézik, fölkérjük, hogy a közgyűlésen okvetlenül megjelenjen szíveskedjék. Budapest, 1910. február hó 4-én. Beniczky Ádám, Beretvás János, Györgyey Illés, Halász Zsigmond, báró Harkányi Frigyes, Hetényi Ákos, gróf Korniss Károly, gróf Ráday Gedeon, Tahy István, gróf Teleki József, gróf Teleki Tibor.

Andrássy diszpolgársága.

Gróf Andrássy Gyula e hónap 7-én, hétfőn délután 11 órakor fogadja lakásán Budapest széle-fővárosi törvényhatósági bizottságának küldöttségét, amely a főváros közgyűlésének tegnapi határozatából a diszpolgári oklevelet átnyújtja. A főváros küldöttségét Fülepp Kálmán főpolgármester fogja vezetni.

A függetlenségi pártkörökből.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt körhelyiségében ma este is igen élénken foglalkoztak a politikai helyzettel. Ismét konstatálták, hogy a párt semmi körülmények között sem mehet bele bármiféle koncentrációs alakulásba, hanem ezilárdan kitartva programja mellett fog a választási küzdelembe menni.

A Justh-pártkörben is igen élénk vita folyt gróf Tisza István akciójáról, amelyről az a felfogás alakult ki, hogy tisztán a Khuen-kormány leoszorítására irányuló személyes torzalkodások folynak új pártalakulás jelszava alatt és a függetlenségi párt ezt az akcióát közömbösen nézi. Justh Gyula, a párt elnöke, erős meghűlése miatt még pár napig nem távozhatik lakásáról. A párt ügyeivel azonban állandóan foglalkozik és az összes fontosabb kérdésekről a pártvezetőség tagjaival állandó érintkezésben van.

Az alkotmánypártkörből.

Az alkotmánypárt klubjában ma este is nagyon sokan jártak. Hosszabb időt töltött a pártkörben gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Széll Kálmán, a párt elnöke, Darányi Ignác, Jekelfalussy Lajos, gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, Nagy Ferenc, a párt másodelnöke, gróf Habik János, Szerényi Józ-

zsef, *Bolgár* Ferencz, *Návay* Lajos, a képviselőház alelnöke is. A pártkörben ma este szóba került a törvényhatóságok magatartásának a dolga, miután néhány megyében akezió van folyamatban a nemzeti ellenállás szervezése végett a mai kormány ellen, ugyanolyan alapon, mint annak idején a Fejérváry-kormány ellen. Gróf *Andrássy* Gyula ez alkalommal a leghatározottabban kinyilvánította véleményét. Megmagyarázta a két kormány, a Fejérváry- és a Khuen-kormány közötti különbséget, amelynek leglényegesebb eleme az, hogy a jelenlegi kormány a nemzethez fordul, választatni akar, amint az legünnepelesebb formában a királyi kéziratban is kifejezésre jutott. Gróf *Andrássy* Gyula szerint tehát helytelen dolog volna, ha a megye közönsége akarna ily körülmények között a tisztviselőkre pressziót gyakorolni oly irányban, amely őket védtelenül kiszolgáltatná a legkomolyabb következményeknek. Gróf *Andrássy* Gyula fejtegetéseit nagy helyesléssel és együttérzéssel fogadták a párt jelenlévő tagjai.

A Nemzeti Társaskörböl.

A Nemzeti Társaskörben ma este megjelentek a kormány tagjai közül gróf *Serényi* Béla földművelésügyi és dr. *Székelly* Ferencz igazságügyi miniszter, akik azonban csak rövid időt töltöttek ott el, mert szintén elmentek a *Hieronym* Károly kereskedelemügyi miniszter által az iglói küldöttség tiszteltetére rendezett lakomára. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök nem volt a Társaskörben. Megjelent gróf *Tisza* István és két órán át időzött barátai társaságában; politikai nyilatkozatot nem tett. A Társaskörben az volt az információ, hogy az új pártalakulás a jövő hét folyamán végbe fog menni; az alkotmánypárttal a tárgyalások még folyamatban vannak. Az alkotmánypártnak az új alakuláshoz való magatartása, valamint az alakulóban levő pártra vonatkozó részletekérdekek a jövő hét első felében fognak elintéződni, úgy hogy már a jövő héten a szervezkedési munkához is hozzá lehet látni. A Társaskörben megfordult számos küldöttség is, amelyek a vidéki szervezetek megalakulását jelentették.

A makói tüntetés.

Különös hírrel szolgál a felhivatalos távirati iroda egy makói jelentése. E szerint a makói adófizető polgárok az exlexben is oly tömegesen fizetik le adójukat, hogy az adóügyi osztály alig győzi a sok munkát. E miatt dr. *Galambos* Ignác makói polgármester arra kérte a pénzügyigazgatóságot, hogy az adókönyvek lezárására adjon haladékot márczius végéig. A makói polgárok pontos adófizetése annál föltünőbb, mert a nemzeti ellenállás idején alig akadt önkéntes adófizető *Justh* Gyula kerületében, Makón.

Választási mozgalmak.

Sopronban tévesnek mondják azt a hirt, hogy ott *Székelly* Ferencz igazságügyminiszter lép fel kormánypárti képviselőjelöltnek. Az igazságügyminiszter — mint ezt más oldalról is jelentik — szülővárosában, Szombathelyen szándékozik felépni. Sopronban a kormánypárti választók már legközelebb jelölt értekezletet tartanak és véglegesen meg fognak állapodni a jelölt személyében.

Körmenten Beck Lajos újra fellép.

Szegeden báró *Bánffy* Dezső február 20-án tartja meg beszámolóbeszédét. Ez alkalommal a választók újra jelöltni fogják.

Élesden Farkasházy Zsigmond Justh-párti képviselő ellenfele *Telegdy* József lesz kormánypárti programmal. *Telegdy* már több cikluson át képviselte ezt a kerületet.

Berettyóújfalun a kormánypárt dr. *Ertsey* Péter személyében jelöltet állít az eddigi képviselő, a Justh-párti *Leszkay* Gyula ellen.

Belényesen Lukács László nemzeti színtén kormánypárti ellenjelöltet kap. Ez a jelölt *Rednik* Gábor vaskohi főszolgabíró lesz.

Nagyszalontán Balogh Mihályval szemben *Várady* Zsigmond veszi fel a harcot.

Báránon Illyés Bálint jelenlegi képviselő ellenjelöltjeül *Szabó* József bárándi ref. lelkész, *Bakacs* Béla főszolgabíró és *Nadányi* Gyula földbirtokost emlegetik. *Illyés* Bálint pozíciója e kombinációk daczára erős.

Székellyhidon Molnár Ákos jelenlegi képviselővel szemben dr. *Márkus* László nagyváradi ügyvéd lép fel kormánypárti programmal.

Nagyenyeden a Justh-párt jelöltje dr. *Lengyel* György belügyminiszteri titkár lesz.

Losoncban legutóbb a pánszlávok gyűltek össze *Bozovszky* Lajos pánszláv ügyvédnél. Ott voltak *Medveczky* Lajos zólyomi agitátor, *Fajnok* Vladimír és *Dula* Máté. Az agitátorok a zólyom-megyei kerületekről tárgyaltak és megállapodtak a tót nemzetiségi jelöltek személyeiben.

Késmárkon Burgján Aladárt újra jelölik. Gyulafehérvárra a városi intéző körök Lukács László pénzügyminisztert akarják felkérni a jelöltség elfogadására.

Hajdunánáson a függetlenségi párt ujjaszervezési munkálatait befejezték. 32 körzetre osztották fel az egész kerületet, amelyben 72 zászlóst jelöltek ki, mint a párt feltétlen megbízottait. Az eddigi képviselőt, *Rákosi* Viktort újból jelölik.

Bánffyhyunadon Tutsek Sándor Justh-pártinak ugyancsak ki fog jutni az ellenjelöltek közül. Eddig fellépnek ellene: *Bölköny* László Kossuth-párti, a helybeli Kossuth-párt elnöke, dr. *Albrecht* Lajos, a volt szabadelvűpárt elnöke és *Barcsay* Domokos, a folyosói élekezlet fejedelme, aki már több cikluson át képviselte ezt a kerületet.

Az Omke és a választások. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés választmánya folyó hó 6-ikán ülést fog tartani, amelynek tárgysorozatán egyéb ügyeken kívül a képviselőválasztások tárgyában való állásfoglalás is szerepel. Az O. M. K. E., amelynek alapszabályai a képviselőválasztásokban való részvételt kifejezetten megengedik, már az ősz folyamán megkezdte a választásokra való szervezkedést és igyekezett tájékozódást szerezni a vidéki kereskedők hangulatáról. Tekintettel arra, hogy a választások küszöbön vannak, az O. M. K. E. most már véglegesen akar ebben a kérdésben állást foglalni annál is inkább, mert az elnökséghez majdnem naponta érkeznek a vidékről megkeresések és felszólítások, amelyek a választások esetére utmutatást kérnek. A választmányi ülést megelőző napon a kerületi elnökök és titkárok bevonásával bizalmas értekezlet lesz, amelyen az egyes kerületek választási esélyeit fogják megbeszélni.

Kérjük előfizetőinket, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünk kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

A krétai bonyodalom.

Budapest, február 4.

A krétai kérdésben a feszültség ma kissé engedett. Görögország békés nyilatkozata Törökországban megnyugtatta a kedélyeket, annál is inkább, mert a nagyhatalmak is komoly lépéseket tettek az atheni kormányról. A nemzetgyűlés csak az év vége felé fog egybeülni és a görög kormány nem fogja megengedni, hogy azon résztvegyenek a krétai küldöttek. A nagyhatalmak, úgy látzik, nem egészen bíznak ebben a kijelentésben, mert állítólag ismét megszállják a szigetet, hogy minden meglepetésnek elejét vegyék.

Mai híreink a következők:

Mit akar a porta.

Athenből jelentik, hogy a porta az oltalmazó hatalmakhoz intézett legutóbbi jegyzékében azt mondja, hogy Törökország nem gondol közvetlenül katonai intézkedésekre arra az esetre, ha Krétából követek mennének a görög nemzetgyűlésre, de úgy látszik, hogy a görög kormány a nemzetgyűlés összehívásával nem céloz egyebet, mint krétai követeknek Athenbe való csődítését s a porta azt kérdezi a nagyhatalmaktól, hogy mit szándékoznak tenni ennek megakadályozása végett. Athenben ezt a kérdést egy magyarázzák, hogy a porta nyomást akar gyakorolni a nagyhatalmakra, hogy ezek csapataikkal újra megszállják a szigetet. Törökország két alternatívát állít a nagyhatalmak elé; az egyik az, vajjon ők maguk hajlandók-e megakadályozni a krétai követek elküldését, a másik pedig az, vajjon arra az esetre, hogy ők maguk semmit sem akarnak tenni, megengednék-e Törökországnak, hogy saját belátása szerint intézkedjen. A „Times” atheni tudósítója, aki maga is előkelő görög politikus, beismeri, hogy a porta helyesen interpretálta a görög nemzetgyűlés egybehívásának célját, de a görög kormány tegnap azt a formaszertű kijelentést tette a portának, hogy a krétaiaknak nem is lesz alkalmuk arra, hogy követeket küldjenek Athenbe,

mert a nemzetgyűlés csupán egy külön összehívott revíziós parlament lesz, mely semmi egyéb nem fog foglalkozni, mint a részére megállapítandó alkotmánypontok megváltoztatásával és ennél fogva csakis a görög királyság képviselői lesznek illetékesek arra, hogy ezzel a tárggyal foglalkozzanak. A kérdést egyébiránt legalább ez év végéig elnapolták, minthogy a nemzetgyűlést jövő évi február előtt semmi esetre sem fogják összehívni.

A hatalmak akeziója.

A portán ma azt jelentették, hogy a török nagyköveteknek jelentései a nagyhatalmaknak a krétai kérdésben elfoglalt álláspontjáról nagyon kedvezők. A nagyhatalmak elhatározták, hogy semmi szín alatt sem tűrik meg, hogy Kréta követeket küldjön a görög nemzetgyűlésre. A török lapok jelentik, hogy a minisztertanács a hatalmak megnyugtató válaszát a portának Krétára vonatkozó legutóbbi lépéseire tudomásul vette. A nagyhatalmak válaszjegyzékeink értelmében a védőhatalmak elvannak határozva, hogy Törökország jogait megóvják és Krétát ismét megszállják, ha a krétaiak képviselőket küldenének Athenbe.

Török készülődés.

Tegnap *Mahmud Sefket* basa elnöklésével katonai tanácskozás volt, amelyen a külföldi katonai attasék is részt vettek. Egy török pánczélos hajóból, két czigalóhajóból és néhány torpedóhajóból alkotott hajóraj jövő héten gyakorlat végett az égei tengerre megy. A hadügyminisztérium számos lovat, gyorsan tüzelő ágyut és hadiszert vásárolt és Szalonikiba küldött. A török kormány egy elbingi gyártól négy torpedóromboló hajót vásárolt négyszáz ezer török fontért. A hajóknak hat-hétszáz tonna tartalmuk van és mindegyikük két gyorsan tüzelő ágyúval van felszerelve. Mihelyt ezek a hajók megérkeznek, azonnal elküldik őket az égei tengerre.

A görög kormány nyilatkozata.

A görög kormány Párisban és a másik három védőhatalom kormányainál egyelőre nem hivatalos formában megnyugtató nyilatkozatot tett. Azt mondja, hogy esodálkozik rajta, amiért a nemzetgyűlés egybehívásának bejelentése egész Európában felháborodást keltett. A védőhatalmak nem hajlandók beérni mindenféle halogatással, amely csak növelhetné a nyugtalanságot és tekintet nélkül a nemzetgyűlés összehívásának időpontjára, már most Krétának nemzetközi csapatok által leendő okkupációjáról tanácskoznak. *Venizelos* ma Krétába utazik, de néhány nap múlva visszatér és a kamara ülészése idején Athenben fog maradni.

KÜLFÖLD.

A monarchia és Oroszország. A *Matin* tudósítója jelenti Párisból, hogy gróf *Aehrenthal* az orosz külügyi kormányhoz és az érdekelte hatalmakhoz jegyzéket küld, amelyben a Balkán státus-kvója mellett tör lándzsát. A semlegességnek ez a politikája biztosítja Törökország és a Balkán nyugodt fejlődését és hosszú időre állandósítja az európai békét. A „*Nowoje Wremja*” megerősíti, hogy gróf *Berchtold* osztrák-magyar nagykövet és *Izvolzski* külügyminiszter tanácskozásának az osztrák-magyar-orosz közeledés volt a tárgya. Az osztrák-magyar monarchia meg tudja becsülni azokat az előnyöket, amelyek az európai békéből reá háramlanak és szilárdan ragaszkodik a státus-kvó megóvásához. A bécsi külügyi kormány és *Izvolzski* ilyen irányban körjegyzéket fognak a hatalmakhoz intézni. Nagy a reménység, hogy sikerül létrehozni Ausztria-Magyarország és Oroszország között a teljes békét s ennek hamarosan meg lesznek kedvező eredményei. Franciaország, amely az orosz-osztrák-magyar konfliktus alkalmával is nagy szerepet játszott, most is azon fáradozik, hogy létrehozza a Balkán békét a két birodalom között olyan javaslatok alapján, amelyek Pétervárról fognak kiindulni. Állítólag *Ferencz Ferdinánd* trónörökös legközelebb látogatást fog tenni a pétervári udvarnál

addig úgy az orosz, mint az osztrák-magyar diplomáciai karban gyökeres változások lesznek.

A porosz választóreform. Berlinből jelentik, hogy a porosz választói reformtervezet megtartja a hármas kuriális rendszert és a nyílt szavazást. A tervezet szerint közvetlen választások lesznek a kerületen belül több szavazó központtal. Az első osztályban ezentúl legfőbb 5000 márka adófizetés fog beszámíttatni, miáltal az első osztály választóinak száma nagyon emelkedni fog. Az egyes osztályokban továbbá nemcsak az adócenst fogják tekintetbe venni, hanem a műveltségi minősítést, a hivatási kört és bizonyos köztevékenységet is.

A cseh-német viszály. Prágából jelentik: Délután 4 órakor a cseh tartományi főmarsall tudatta, hogy a csehek nem fogadták el a konzervatív nagybirtokspárt közvetítő javaslatát és berekesztette az ülést. A németek lelkesen tapsoltak, a karzatokon pedig nagy lármá keletkezett. Egy asszony a karzatról lekiáltott az ülés-terembe:

— Szégyen gyalázat! A reichsrath dolgozik és itt obstrukció van!

A tartományi főmarsall még bejelentette, hogy három interpellációt nyújtottak be és a legközelebbi ülést hétfőn délelőtt 11 órára tűzte ki. Időközben a csehek és a németek között folytatni fogják a békéltető tárgyalásokat.

A finnországi választások. Finnországban megkezdődtek a képviselőválasztások. Az oroszított politika legelkeseredettebb ellenségei vállaltak jelöltséget, közöttük olyan ósz politikusok és hazafiak, mint *Meckelin, Wrede, Rein, Lübs, Halberg és Gottenfeld*. A választási küzdelem során elhangzó beszédek mindmegannyi erős ellenzéki támadás a finnországi orosz politika ellen. Minden városban tömeges fölvonulást rendeznek, melyeken ilyen fölírású zászlókat hordoznak: „Életünk a hazáért!”, vagy: „A jog erősebb, mint az erőszak!” A kaszárnyákban a katonaság állandóan készenlétben van.

Az új folyamán egész Finnországból a tartományi választásokról érkezett jelentések szerint a svéd néppárt 7320, az ifju-finnek 11, 235, az ó-finnek 15,532, a szociáldemokraták 22,941 és az agráriusok 2471 szavazatot kaptak.

Helsingforsból délutánig a következő választási eredmények érkeztek: A szociáldemokraták 27,217, az ó-finnek 17,235, az ifju-finnek 12,239, a svéd néppártiak 10,033, az agráriusok 2701, a keresztény munkások 1233 szavazatot kaptak.

Megfenyegetett román miniszterek. A Braianu-kormány tagjai egytől-egyig fenyegető levelet kaptak ma, amelyekben „Egy munkás” tudatja velük, hogy revolvorgolyótól fognak meghalni. A rendőrség széleskörű óvintézkedéseket tett és minden egyes minisztert detektívek őriznek. Ma délután a szenátus folyosóján letartóztatták egy *Popovici* György nevű gyanús embert, aki cukrásztanonoknak mondja magát s közvetlenül azután egy *Sainca* Adolf nevű gyanús embert is, akinél szintén revolvert találtak.

TÁVIRATOK.

Rakhim khán veresége.

Tebriusz, február 4. Karadagból érkezett jelentések Rakhim khán teljes vereségéről adnak hírt. Rakhim khán lovasságának maradványaival az orosz határ felé menekült.

A volt sah intrikái.

Pétervár, február 4. (Saját tudósítónktól.) A volt sah titkos ügynökök segítségével forradalmat akart szítani Perziában, de embereit a határon elfogták. A pétervári lapok felszólítják a kormányt, hogy vonja meg az exsahtól a nyugdíjat, mert visszaélt Oroszország vendégszerzetével.

A szabad iskolák megnyitása.

Madrid, február 4. A hivatalos lap dekrétumot közöl, amely megengedi a barcelonai események következtében bezárt szabad iskolák újbóli megnyitását, ha a törvényben előírt feltételek teljesítettek.

Munkások biztosítása.

Páris, február 4. A szenátus 167 szavazattal 116 ellenében elhatározta, hogy a kiscgazdák és hozzártartozók a munkások agkori biztosításába csak fakultative vonatnak be; a kormány a kötelező részesedés mellett foglalt állást.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		febr. 4.	febr. 3.	febr. 2.
Buza	helyben	130	130	—
	májusra	117	117 $\frac{3}{4}$	—
	juliusra	107 $\frac{7}{8}$	108 $\frac{1}{2}$	198 $\frac{5}{8}$
Tengeri	májusra	75 $\frac{3}{8}$	75 $\frac{1}{4}$	75 $\frac{3}{4}$
	juliusra	75 $\frac{3}{8}$	75 $\frac{1}{4}$	75 $\frac{1}{2}$
Chicago.				
Buza	február	111 $\frac{1}{2}$	112 $\frac{1}{4}$	112 $\frac{1}{2}$
	májusra	109 $\frac{1}{4}$	110 $\frac{1}{4}$	110 $\frac{3}{4}$
Tengeri	február	62 $\frac{3}{8}$	63	62 $\frac{3}{4}$

Newyork, február 4. Gyapot Newyorkban, helyben 14.90 (14.75). Gyapot márcziusra 14.64 (14.46). Gyapot májusra 14.70 (14.53). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{7}{8}$ (14 $\frac{7}{8}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.90 (7.90). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Petroleum Refined in Cases 10.30 (10.30). Petroleum Credit Blancés at Oil City 1.40 (1.40). Zsir Western steam 12.40 (12.50). Zsir Rohe és Brothers 13.70 (13.70).

Chicago, február 4. Zsir júliusra 11.95 (11.97). Szalonna short clear 12.06 (12.06). Sertésus májusra 20.75 (20.72).

UJDONSÁGOK.

Kevés a kórház

* * *

Nem a vidéken hangzik fel ez a panasz, amelynek közegészségügyi mizériáiról talán tulzott képet is adnak a fővárosi sajtóban, hanem itt a fővárosban, amelynek közegészségügyi ellátását eddig mindenki mintaszerűnek ismerte. Most azonban egyszerre megváltozott ez a kép. A fővárosban a betegek száma váratlanul megnövekedett úgy, hogy a fővárosi kórházak többé nem bírják befogadni őket. És még aggasztóbbá teszi e kórházihiány tüneteit az a körülmény, hogy a hiány éppen akkor állott elő, amidőn a fővárosban veszedelmes járvány: a kiütöses tifusz ütötte fel a fejét.

Nincs szándékunkban, hogy a felmerült kórházihiányért bárkinek is szemrehányást tegyünk. És nem is emlegetünk ezért sem kormányt, sem fővárosi tanácsot, sem közegészségügyi tanácsot, vagy másminyen illetékes hatóságot. Csak leszögezzük azt a szomorú tény, hogy a betegek száma nagyobb, mint kórházaink teljesítőképessége. Aki látni akar ebből, az eleget láthat és különösen a körünkben annyira portált közjótékonyosság láthat belőle eleget.

A kórházak ugyanis elsősorban közjótékony-sági intézmények. Szenvedő embertársainkkal szemben közjótékonyaságot gyakorolnak, amikor ápolnak és gyógyítanak. Illő tehát, hogy elsősorban a közjótékonyosság figyelmé forduljon a kórházihiány felé. Ő segítsen ezen a hiányon, mert az ő segítségével a leggyorsabb, a legközvetlenebb. Ha a társadalom önmaga segít a saját bajain, ez többet ér, mintha egy dolog átmeny az illetékes hatóságok összes retortáin és szigorított ellenőrzésén, azután lassan megvalósul, de megvalósulásában a társadalom támogatására és közreműködésére nem számíthat. És különösen a jelen esetben van ez így, mert itt elsősorban nem évekkel előre kidolgozott munkaprogramról vagy évek múltán épülő és a modern egészségügy minden kellékével ellátott kórházokról van szó, hanem a leggyorsabb segítségről, amelyet a közhatóság a társadalom és jelesül, a közjótékonyosság közreműködése nélkül nem adhat. Mert az a kórházon kívül felejtett beteg nem fog gyógyulni attól, ha az állam, vagy főváros elhatározza, hogy 3—4 év múltán nagyszerű új kórházat fog átadni a közforgalomnak. Hanem igenis meggyógyul attól, ha jótékony emberek máról-holnapra szükségkórházakat állítanak fel és ott rendes ápolás alá veszik a beteget.

A mi társadalmunkban a közjótékonyosság diva-

tos és kapós jelszó. Valahányszor valamely külföldi nációt vagy várost szerencsétlenség sújtott, a mi társadalmunk erszénye azonnal megnyitott és pár nap leforgása alatt már ezrek, tizezrek, sőt száz-ezrek voltak együtt. Csak éppen akkor, mikor a mi tulajdon nyomoruságunk enyhítéséről volna szó, csak éppen akkor nem jelentkeznek nálunk a közjótékonyaság?

Ne értessünk félre. Mi nem a közjótékonyaságot okoljuk a kórházihiányért. Ez távol áll tőlünk. Nem is az illetékes hatóságok bekövetkezendő intézkedéseit akarjuk áthárítani a közjótékonyaság vállaira. Korántsem. E hatóságok intézkedésére és új kórházak emelésére feltétlenül szükség van, de ezek csak évek múltán fognak segíthetni. Mi lesz tehát addig? Mi lesz addig, amikor tudvalevő, hogy a betegséggel, kórházihiánnyal tréfálni nem lehet, mert ennek nyomán tüstént ott van a városokat megtizedelő járvány, amely igen könnyen országos katasztrófára is vezethet.

Ezen a bajon, a kórházihiányon tehát a közjótékonyaságnak az illetékes hatóságokkal vállalva kell segíteniük. A hatóságok dolgozzák ki és pedig sürgősen a későbbi állandó segítség módjait és a közjótékonyaság pedig segítsen momentán.

Ha tudunk táncolni az orosz sebesültek javára, ha művészeink egész kis vagyont énekeltek össze a messzinai katasztrófa menekültjeinek, ha már annyi teát megittunk árvízkarosultak, inséges tótok és éhező iskolásgyermekek felségítésére, akkor táncoljunk egyet, énekeljünk és teázzunk a kórházakból kinrekedt budapesti nyomorult betegek számára is. Sőt nem is kell táncolni, énekelni vagy teázni, csak — adakozni!

NAPIREND. Naptár: szombat, február 5. — Róm. kath. és prot.: Ágota. — Görög-orosz: jan. 23. Kelemen vt. — Zsidó: Seb. 26. — A nap két reggel 7 óra 24 perczkor, nyugszik este 5 óra 5 perczkor. — A hold két éjjel 3 óra 51 perczkor, nyugszik dében 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Petőfi Ház (erekllyemzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta, vasár- és ünnepnapokon is, 10—2.ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Miénk kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-től fél 5-ig. Belépődíj 1 korona. — Lengyel művészek kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7 óráig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészház kiállítása (Váci-utca 9. szám.) Nyitva 10—9.ig. Belépődíj 1 korona. — A Haziipari Szövetség állandó vására Kigyó-tér 1. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2.ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2.ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1.ig és 3—7.ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1.ig. — A Szécsényi Múzeum 10—12.ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4.ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4.ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1.ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7.ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12.ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2.ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2.ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6.ig.

— A király a bécsi szerb követhez. Szimics bécsi szerb követet mély gyász érte. Meghalt a felesége, *Szimics* Heléna asszony. Mint Belgrádból jelentik, a temetés nagy részvéttel tegnap délután ment végbe és a temetésen megjelent gróf *Forgách* belgrádi osztrák-magyar követ, valamint a diplomáciai testület sok tagja. Gróf *Paar* főhadsegéd a király megbízásából a következő részvétlétviratot intézte Szimics követhez:

„Ő császári és királyi apostoli felsége mély sajnálattal értesült arról a fájdalmas veszteségről, amely felesége halálával érte és megbízott engem, hogy exzellenzciádnak ő felesége leg-összintébb és legmelegebb részvétét tolmácsoljam.

Paar gróf.”

— Peary kitüntetése. Washingtonból táviratozzák, hogy a szenátusban *Hale* javaslatot nyújtott be, hogy *Peary* sarkkutatónak ellentengernagyi rangot adjanak.

— *Lujza* protestál. Adtunk hírt róla, hogy *Lujza* hercegnőt értesítette bécsi ügyvédje, hogy a veje, *Günter* Ernő schleswig-holsteini herceg akarja gondnokság alá helyezettetni. A hercegnő most nyilatkozik a „Matin”-ben és élesen kifakad veje ellen: *Sulyos és kompromittáló teleplezéseket ígér.* A herceg erre azt üzente *Lujza* hercegnőnek, hogy a gondnokság alá való helyezésre feltétlenül szükség van, mert meg akarják óvni környezete rossz befolyásától.

— **Björnson nagybeteg.** Björnson betegségéről Párisból ma a családhoz a következő jelentés érkezett: A múlt szombaton lett aggasztó Björnson betegsége. Vasárnap kétszer is szélhűdés érte s azután negyvennyolc órán át eszméletlen volt, tehát nem táplálkozhatott. A hűdés következtében a tüdő már-már felmondta a szolgálatot. Tegnap óta a beteg alig lélekszik és szív működése rendetlen. Az orvosok minden pillanatban várják, hogy agyszélhűdés fog beállani.

— **Swen Hedin a pápánál.** Swen Hedint, a tibeti tudós felfedezőt a pápa hosszú kihallgatáson fogadta. Swen Hedin körülményesen elbeszélte a pápának legutolsó expedícióját és a pápa buzdította, hogy folytassa nagy kulturális munkáját. Az olasz földrajzi társaság főtitkára mutatta be Swen Hedint a pápának s ez is bizonyítja, hogy a Vatikán és az olasz állami intézmények között megnyílt az eddigi viszony.

— **Angol képviselő az állami gyermekmenhelyen.** Lincoln, a magyar származású angol képviselő meglátogatta a budapesti állami gyermekmenhelyet, ahol *Bosnyák* Zoltán min. tanácsos és dr. Szana Sándor igazgató főorvos a magyar állami gyermekvédelem jogrendszerét és gyakorlatát mutatták be neki. Az angol képviselő, aki az angol szociális viszonyokkal és közjótékonyssággal behatóan foglalkozik, kijelentette, hogy a magyar állami gyermekvédelem jogrendszere és szervezete egyedülálló és kétségtelen, hogy a többi állam gyermekvédelmének is ehhez kell majd alkalmazkodnia. Az angol képviselő *Bosnyák* Zoltán min. tanácsos és dr. Nagy Samu min. fogalmazó kíséretében megtekintette az intézetet. Lincoln oly behatóan érdeklődik az intézmény iránt, hogy a legközelebbi napokban dr. Szana Sándor igazgató kíséretében az állami gyermekmenhely egyik gyermektelepére is ki fog utazni. Különböző is kijelentette, hogy kötelességének fogja ismerni az angol közvéleményt a szakorvosokat mintaintézményekre figyelmeztetni.

— **A hetvenkilencedik gyalogezred jubileuma.** A fiúmai hetvenkilencedik gyalogezred most ünnepelte ötvenéves jubileumát. Eredetileg nyíregyházi magyar ezred volt, 1875-ben, a határezredek felosztásakor az ogulini, az ottoesáci, likai és schlunyi határezredek közül közös gyalogezredévé egészítették ki. A jubileumi ünnepet gróf Salissey ezredparancsnok méltatta a laktanyaudvaron felállított legénység előtt a nap jelentőségét. Ezután napi parancsban felolvasták Gerba Rajmund hadtesparancsnok üdvözlő sürgönyét.

— **A gyermekvédelemért.** Dr. Antal Gábor dunántúli református püspök a gyermekvédelemről is szóló 1908. évi büntető novella idején életbeléptetésével kapcsolatban lelkes felhívást intézett egyházkerületének lelkészeihez és tanítóihoz. A felhívásban rámutat a főpásztor a gyermekvédelemnek kiválóan nemzeti érdekű fontosságára.

— **Orvosok közgyűlése.** A Budapesti Orvosok Szövetsége ma este tartotta meg az évi tisztújító közgyűlést. A közgyűlést *Adler* Zsigmond kir. tanácsos nyitotta meg és bejelentette, hogy báró babarcsi *Schwartz* Ottó, a szövetség elnöke, távolléte miatt a közgyűlést nem vezetheti. Visszapillantást vetve a szövetségnek mult évi működésére, örömeinek adott kifejezést azon, hogy a szövetségnek első elnöke, Müller Kálmán és jelenlegi elnöke, *Schwartz* Ottó, a bárói címet kapta. Ezután néhány meleg szóval elparentálta *Elscher* Gyulát, a szövetség volt alelnökét, *Szöke* Istvánt és *Csillag* Zsigmond szövetségi tagokat. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitót után dr. *Körmöczy* Zoltán helyettes főtitkár számolt be a szövetség működéséről. Majd dr. *Patai* Samu pénztáros terjesztette elő jelentését, amely 4446 korona felesleggel zárult. Ezután a tisztújításokról került a sor. A korelnöki széklet Kéty Károly udvari tanácsos foglalta el, a szavazatszedő bizottság elnökül pedig *Kertész* Ábá udvari orvost kérték fel. A közgyűlés elnökeként egyhangulag babarcsi *Schwartz* Ottót, alelnökkül *Adler* Zsigmondot és *Kertész* Ábát, főtitkárnak *Körmöczy* Zoltánt, titkárnak *Marberger* Sándort, jegyzőnek *Radnai* Sándort, titkárnak *Patai* Samut és gazdának jd. *Glass* Izort választotta meg. Választottak azonkívül még 42 választmányi tagot és megalakították a háromtagú számvizsgálóbizottságot.

— **Kisiklott tehervonat.** Déváról jelentik: Krivádia és Merisor állomások között egy tehervonat nyílt pályán kisiklott. Nyolc kocsi siklott ki, melyek közül három összetört. Emberéletben nem esett kár. Tíz órai szakadatlan munkával a pályát szabaddá tették. A kisiklás oka az volt, hogy a sok ezőzés a pályát alámosta.

— **Paulhan balesete.** A denveri repülőgép-versenyterén ma baleset érte Paulhant. Nagy magasságból ereszkedett le biplánjával és a repülőgép ugy odaütődött egy fakerítéshez, hogy az aeroplan izzé-porrá törött, de magának Paulhannak *alig esett baja.*

— **A keleti akadémia új otthona.** A magy. kir. keleti akadémia, amely alapítása óta tizennyolc éven át a kereskedelmi akadémiától bérelt szűk helyiségben szorongott, végre megfelelő új hajlékhoz jutott. A végleges új otthon az Eszterházy-utca 1. szám alatt ugynevezett kis műgyememi épület, amely a királyi József-Műgyetem átköltözése folytán vált szabaddá. Az akadémia e hónap végén költözik át új otthonába, amelynek felavató ünnepét ez év szeptember havában, az új iskolai év kezdetén tartják meg.

— **Herczeg tragikus sorsa.** Egy örmény hercegnék tragikus sorsáról érkezik tudósítás Amerikából. Az Egyesült-Államok Illinois államának Madison városában az egyik acéltányában végzetes szerencsétlenség történt a minap. A kohóból kiömlő izzó érc az egyik munkásra hullott, aki holtan terült el a földön. A vizsgálat kétségkívül megállapította, hogy a saját vigyázatlanságának esett áldozatul az örmény származású munkás. Este azonban érdekes fordulat következett be. Az egyik örmény kereskedő a halottban *Pagasdar Mongosorvia herceget ismerte fel*, aki hazájában *tábornok volt* az örmény hadseregben, de a török kormány néhány év előtt száműzte. A herceg Newyorkba ment, hol egy macedon-bolgár banknál kapott alkalmazást. A bank azonban egy évvel ezelőtt megbukott s a teljesen vagyonatlan ember Madisonba ment, hol John Boglemeyer név alatt munkát kapott az acélgégyárban. A szerencsétlen véget ért herceget, aki 39 évet élt, nagy pompával temették el.

— **Csillag Zsigmond halála.** Impozáns módon osztozik a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár a dr. *Csillag* Zsigmond főorvos halála feletti gyászban. A pénztár elnöksége a halálhír vétele után azonnal rendkívüli ülésre gyűlt össze és elhatározta, hogy dr. *Csillag* Zsigmond főorvos emléktét és érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg, a családunk küldöttség útján részvétét fejezi ki, a halálesetről külön gyászjelentést ad ki és a ravatalra koszorút helyez. Együttal megbizta Jászai pénztári elnököt, hogy a pénztár igazgatósága nevében a temetésen gyászbeszédet tartson. A pénztár orvosi testületét és tisztikarát hasonlóképpen elhatározta, hogy a temetésen testületileg vesz részt és a koporsóra koszorút helyez. Az orvosi testület nevében dr. *Friedrich* Vilmos kir. tanácsos egyetemi magántanár, főorvos, a tisztviselők nevében pedig *Bokányi* Dezső titkár intéz bucsusztót az elhunytához. A temetés február hó 6-án, vasárnap délelőtt fél tíz órakor lesz az elhunytak VII. kerület Dob-utca 66. sz. alatti lakásáról. A temetésen való részvételüket a főváros hatóságain kívül a nagyobb gyárak munkásai és a legtöbb szakszervezet is bejelentette.

— **Lefejezte a bányakosár.** Egy bányász szörnyű végzetéről érkezik értesítés Déváról. A czebeli szénbányánál, *Sipos* Lázár a bánya szájánál éppen akkor hajolt le, amikor az elevátor kosara megindult. *Sipos*nak nem volt már ideje elugrani és a kosár a szerencsétlen ember fejét *letépte.*

— **Egy hadnagy öngyilkossága.** Az üllői-utcai honvéd gyalogsági laktanyában tegnap agyonlőtte magát *Brenner* Zoltán, 22 éves hadnagy. Szerelmi bánat adta kezébe a gyilkos fegyvert. *Brenner* Zoltán nemrég beleszeretett egy előkelő budapesti urileányba. A leány viszonzotta szerelmét, de a napokban valami csekélységen összeszólalkoztak s a leány hirtelen haragjában jegyet váltott egy másik fiatalemberrel. A hadnagyot ez annyira elkésereztette, hogy halálra szánta magát. A legényével *Manlicher*-fegyvert hozatott fel a lakásába. Azután elment mulatni s csak tegnap hajnalban tért haza. Mámoros fővei vette elő az előkészített *Manlicher*-puskát s szíven lötte magát. A lövés zaja fölértesztette a kaszárnya lakóit s a tiszt bajtársai berohantak a szobába, ahol vértől borítva, holtan feküdt *Brenner* Zoltán. Fiatal, ambiciózus, szép jövő előtt álló derék tisztjét vesztette el benne az I. honvéd gyalogezred. Felsőbb körökben annyira szerették, hogy József főherceg januári báljára is hivatalos volt.

— **Adományok.** A Báró Korányi Frigyes-féle segélyalapra, amelynek kamataiból szűkölködő tüdőbetegek támogatásban részesülnek, mint évek hosszú sora óta mindég, báró *Wedner* Albertné az idén is 2000 koronát adományozott. Ugyanezen célra *Lázár* Gizella Budapestről 100 koronát adományozott.

— **Leégett gyártelep.** Jassyban egy nagy gyártelepen ma tűz ütött ki és néhány percz alatt annyira elharapózott, hogy a gyár környékén lángbaborított minden házat. A tüzoltóság tehetetlen volt, mert az egész gyárkerület tüzet fogott. 96 ház égett le igen rövid idő alatt és leirhatatlan nagy volt a rémület az egész városban. *Huszonkét ember súlyos égési sebeket szenvedett.* A tüzoltóság katonaság jött segítségére, mentésről azonban szó sem lehetett. Sok tüzoltó is súlyosan megsebesült. Tolvajok kihasználták a nagy fejtelenséget és raboltak az égő házakban, úgy hogy a katonaság kénytelen volt bekeríteni a veszedelem színhelyét. Hozzávetőleg *három millióra becsülik a kárt*, amelynek csak igen csekély része térül meg biztosítás révén. A gyár tulajdonosát az ügyészség megkeresésére a rendőrség letartóztatta.

— **Béke-est.** Vasárnap este hat órakor művészeti összejövetelt tart a Szent István Társulat Szent. királyi-utca 28. szám alatt levő dísztermében. Az estélyen közreműködik S. Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház tagja, B. Sándor Erzsé, az Operaház tagja, *Lichtenberg* Emil karmester és dr. *Kenedi* Géza, aki „A művelt társaság” címen szabad előadást tart. Pelépodij nincs. Vendégeket szívesen látnak. Az estély után a tagok közös vacsorára jönnek össze.

— **Megtaláltam!** Ezt az egy szót táviratozták a Newyorkban lévő *Daniel L. F. Faour* és *Bros* nevű bankvezérek Alexandriából. De ez az egy szó rémregénybe illő történetet fejez ki, ha ugyan az egészet nem valami *Nick Carter*-féle fantázia gondolta ki. A *Faour*-cég a Washington Street 69. száma alatt van s a cég négy főnöke — négy testvér — Szíriából vándorolt ki hosszú évekkel ezelőtt. Az Alexandriából vett távirat vételekor hatalmas öröm ragyogott fel az arcukon s keleti vérük összes szenvedélyével kiáltottak fel: „Tehát megvan a gazember!” A távirat háttérében egy véres és borzalmas gyilkosság áll, melyről sokat írtak annak idején az amerikai lapok. 1907. január 29-én történt ugyanis, hogy *Joseph Conry*, aki a *Faour*-testvérek nővérét vette feleségül s akinek Jersey Cityben, *Monastery* Street 516. szám alatt jó forgalmu kefégyára volt, arra ébredt fel, hogy hálószobája emberekkel van tele. Kiugrott gyorsan ágyából és felgyújtotta a villanyt. Ekkor az emberek lövöldözni kezdtek s *Conry* eszméletlenül esett össze. A gyilkosság éjszakáján felesége Newyorkban lakó fivéréit látogatta meg. A haldokló *Conry* azt vallotta, hogy a lakásba betört hét ember közül csupán egyet ismert fel, akinek neve: *Nimer Riza*. *Conry* egy napi halálutasa után ki-szenvedett, merénylői közül ötöt letartóztattak, kettő azonban s köztük *Riza* elmenekült. A tárgyaláson a merénylők egyértelműen azt vallották, hogy a gyilkosságot egyedül *Riza* követte el, mire az esküdtek felmentették őket. A *Faour*-testvérek akkor boszut esküdtek és megfogadták, hogy *Rizát* a törvény kezébe fogják juttatni, még ha minden vagyonukat elköltik és erre a célra a bankárok két detektívet fogadtak, kik közül az egyik az Egyesült-Államokban kutatott, a másik pedig Dél-Amerikába ment. A brutális gyilkosság részleteit közölte a világsajtó és a *Faour*-testvérek sok helyről kapták az értesítést, hogy *Riza* majd *Hondurasban*, majd *Mexikóban*, majd *Jacksonvilleben* tünt fel. A detektívek azonban nem találták meg egyik helyen sem. 1909. április 18-án Alexandriából jött egy levél, mely tudatta a szíriai bankárokkal, hogy *Riza* az ottani vásárcsarnokban kapott alkalmazást és ott él „*George*” név alatt. A *Faour*-fivérek erre egyik nőrokonukat küldték Alexandriába. Hónapok teltek el, míg szeptember 10-én megérkezett a leány válasza: „Megtaláltam!” A bankárok azonnal pénzt küldtek nőrokonuknak, aki az egész esetet bejelentette a rendőrségen és november 10-én egy rendőr letartóztatta. Az amerikai gyilkost *Konstantinápolyba* szállították s az Egyesült-Államok konstantinápolyi nagykövétét megkérték a *Faour*-fivérek, hogy érdekeiket képviselje a bíróság előtt. A bankárok ugyanis amerikai állampolgárok. A nagykövet megígérte a támogatását s lépéseket fog tenni, hogy *Rizát* visszazárlítsák *Jersey Citybe*. A *Faour*-testvérek azt szeretnék ugyanis, ha az amerikai esküdtszék ítélkezzenék a gyilkos felett. A török bírásban nem nagyon biznak a szíriai bankárok,

— A kiütéses tifusz. Néhány nap óta, mint a tiszti főorvos heti jelentései mutatták, egyes éjjeli menedékhelyeken kiütéses tifuszban szenvedő betegeket találtak. Ez a veszedelmes betegség először 1908. februárban lépett fel és ugyanazon év júniusban szűnt meg, 203 eset után. Most átlag 1—2 eset fordul elő napoként, többnyire a legszegényebb néposztály tanyáin. A mai napig január 10-ike óta 17 esetet állapítottak meg. Valamennyi beteget a Szent Gellért-kórházba vitték, ahol a 17 betegen kívül 29 egyént tartanak, mint gyanúsát vizsgálat alatt. Eddig egy halott van, Weinmann Márton munkás. Járványszerű elterjedésről nincs szó. Dr. Magyarevics Mladen főorvos s Gerlóczy Zsigmond egy. magántanár, a járvány-kórház főorvosa vállalva mindent elkövetnek, hogy a rosszindulatú betegség tovaterjedését meggátolják. Érthetetlen módon jutott a bajhoz az Andrássy-ut 51. száma alatt lakó Balla Kálmán takarékpénztári főtisztviselő, aki most a Gellért-kórház külön szobájában fekszik. A tifusz dolgrában ma délben érkezet volt dr. Bárczy István polgármester dr. Magyarevics Mladen tiszti főorvos, dr. Gerlóczy Zsigmond kórházi főorvos, dr. Bukovszky György igazgató és mások részvételével. Magyarevics Mladen így nyilatkozott a kiütéses tifusz eseteiről:

— Nyugodtan állithatom, hogy semmit el nem mulasztottunk. A járványról már jó ideje tudunk, s ha nem sajnálják a fáradságot, hogy rendes heti kimutatásainkat megnézzék, ott fogják találni a tifusz ekzematikus eseteit. Három újabb eset hozzáadásával most tizenhét ilyen betegünk van, köztük meghalt egy Weinmann nevű napszámos, skinél a baj eredetét nem tudtuk konstatálni. A legszigorubb intézkedésekkel álljuk utját a baj tovaterjedésének s folyton permanenciában vagyunk.

— A milliárdoskisasszony eljegyzése. Miss Marjorie Gould, George Gould leánya és Jay Gouldnak, a vasutkirálynak és többszörös milliomosnak az unokája, a mult heten tartotta eljegyzését Anthony Drexellel, egy 22 éves filadelfiai banktisztviselővel. Az eljegyzés nagy örömet okozott az amerikaiaknak, mert miss Gould szakított azzal a hagyományos szokással, amely szerint a gazdag amerikai leányok külföldi, ősnemes család tagjához mentek feleségül rendszeren. Az eljegyzést egy soirée dansante keretében tartották meg a menyasszony szüleinek egyik newyorki palotájában és az egész ünnepség szertartásai az eljegyzést jelképezték. Különös alkalom nyílt erre a kotillon figurái közben, amikor többek közt a hölgyeknek aranygyűrűt, medaillont és kalaptűt, a férfiaknak pedig nyakkendőket nyújtottak át. De kifejezést adott a társaság afeletti örömeinek is, hogy a menyasszony nem külföldi férjet választott magának, mert egy másik figura alkalmával amerikai zászlókat is használtak. Az amerikai sajtó különben már azóta találgatja, hogy ki lesz a boldog menyasszony férje, amióta miss Gould először jelent meg a newyorki társaságban s amelynek alkalmával szülei csak a kotillonra 250.000 koronát költöttek. Most azután, amikor az eljegyzés megtörtént, a hazafias sajtó tele van a róla szóló dicsérettel s az amerikaiak diadalának minősíti ezt az eljegyzést az európaiakkal szemben.

— Sok ország évszázados nevű mágnástagjai versengtek miss Gould kezéért — mondja az egyik lap, — de ő mégis amerikai embert választott magának férjéül. Ez pedig mindenesetre a „hazafiaság megnyilatkozása“.

— A rejtélyes emberi kar. Berlinben ma délután hat óra felé a Friedrichstrassen sétáló közönség körében nagy rémület keletkezett, mert a Kaiser Wilhelm-Akademia egy másodemeleti ablakából kirepült egy emberi kar. A sétálók ijedten futottak szét, hamarosan rendőrök érkeztek oda. A járóelők már gyilkosságról beszéltek, mert nem vették észre, hogy az emberi kar már egészen össze volt száradva. Egy diák, aki a kar preparálásán dolgozott, véletlenül ejtette le az ablakból az összezsuzott felsőkart. A diákok felülről látták a nagy csödületet, lerohantak az utcára és diadalmenctben vitték vissza.

— A főváros diszpolgárai. Tegnap, amikor a főváros gróf Andrássy Gyulát nagy lelkesedéssel diszpolgárrá választotta, érdekes reminiscenzékat elevenítettek föl azok, akik a régi Pest történetét ismerik. Pes városának első diszpolgára gróf Brunszvik József volt, akit 1819-ben választottak meg tárnokmesteri érdemeiért; Buda pedig 1830-ban adta az első diszpolgári oklevelet Mérey Sándornak, aki a város tisztújító ülésén királyi biztos volt. Ez időt megelőzőleg a két város nem diszpolgárrá, hanem grátisz-polgársággal tisztelte meg az érdeket, sajátosképpen azonban többnyire csak a királyi biztosokban találják fel azokat a nagy kvalitásokat, amik a diszpolgárságra minősítnek. Buda diszpolgárai: az 1834-ben megválasztott herceg Eszterházy Pál, báró Sina Simon, aki az 1838. árvíz alkalmából negyvenezer forintot küldött a károsultaknak, a hírhedt akkori fődarabant, báró Eötvös Ignác tárnokmester a katonai közszolgálatért, báró Dietrich Manó (1843.), Kúlhay Henrik jótékonyágáért (1846.). Az 1845. május 19-iki gyűlésén választott Buda első izben országos nevű férfiakat: Bezerédy Istvánt, Deák Ferenczet és másokat. Legérdekesebb azonban az ötvenes évek diszpolgárságának névsora. Gróf Grünne Károly, báró Haynau Gyula, herceg Schwartzenberg Bódog, Bach Sándor és Geringer Károly ezek a diszpolgárok. Pest városa még több ilyen érdemes férfit talált, mint Buda, mert Pest a most nevezeteken kívül diszpolgárává választotta báró Jellasics Józsefet, herceg Paskievics Ivánt, gróf Radetzky Józsefet és herceg Windischgraetz Alfrédot. Pest városa a legtöbb diszpolgárát az 1838-iki árvízveszedelem alkalmával kifejtett szolgálatokért választotta. Így már 1838-ban diszpolgárrá tette: Lónyay Jánost, Pfeiler Ferencz bécsi polgárt és másokat. Báró Wesselényi Miklósról azonban mindig nem esett szó. Pedig több izben indítványt tett a polgárság megválasztása érdekében. De Wesselényi nota alatt állott, tehát nem lehetett diszpolgár. Csak többszöri felszólásra s csak 1842-ben szánta rá magát végül Pest tanácsa, hogy megtisztelje magát az ő diszpolgárságával. Az egyesítés előtti időkből való diszpolgárai még Pestnek: Petricsevics Horváth Lázár, Marasztóni Jakab, a festőművész, báró August Antal, Lengyel Miklós egri kanonok (ki a Rókus előtti Mária-szobrot ajándékozta a városnak), továbbá: „a királyné szerencsés szülése alkalmából“ megválasztott: gróf Leiningen Keresztély, báró Hauer István, báró Hess Henrik és báró Kempen János. Az új időkben diszpolgárok lettek: Munkácsy, Kossuth, Wekerle, Bánffy és mások.

— Bekapta karját a gép. Bécsben az A. Walter-féle szódagyárban a XII. kerületben ma délután súlyos szerencsétlenség történt. Egy Kahay Albert nevű segédmunkás azzal foglalatzkodott, hogy szódát töltött a zuzógépbe, de nem lapáttal, hanem csak pusztá kézzel dolgozott, holott azt tiltják a szabályok. A zuzógép működésben volt és a henger elkapta a munkás kezét. Kahay segélykiáltásaira odarohantak a munkások s akkor már egész karja bent volt a két henger között. A zuzógépet hamar megállították, a mentők is gyorsan a helyszínén termettek, sőt a tüzoltóságot is értesítették, mert sehogysem lehetett a két henger közül kiszabadítani a szerencsétlen munkás karját. Nem volt más mód, mint vagy szétszedni az egész zuzógépet, vagy amputálni a többszörösen eltörtött kart. A munkások mindjárt hozzáálltak a zuzógép lemontírozásához, de nem mentek vele semmire, míg abból a gépvárból nem jöttek szerelők, ahol a zuzógép készült. Ötgyedőrai megfeszített munka után sikerült a zuzógép két hengerét kiemelni és akkor már Kahay karjáról csafatokban csüngött le a hus. A szerencsétlen munkás egész idő alatt eszméletlen volt, sőt utbaigazitást adott a szerelőknek, hogy miképpen emeljék ki a hengereket. A mentők a Zsófia-kórházba szállították a súlyosan sebesültet.

— Mándoki Lajos Amerikában. Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy dr. Mándoki Lajos ügyvédjelölt, különböző szélhámosságok elkövetése után, megszökött Budapestről. Mándoki időközben eljutott Amerikába s onnan levelet írt budapesti barátjának. A levélben Mándoki nem írta meg közelebbi ezimét, mert — mint írja — „elég volt már a hatóságok zaklatásából.“ Mándoki ezután leírja, hogy Oroszországon keresztül jutott ki Amerikába és pedig az oroszországi zsidó gyarmatozási egyesület támogatásával.

— Tantügyi kinevezések és áthelyezések. A válás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Felméri István bánffyhungyadi állami polgári iskolai r. tanítót eddigi minőségében a nagyenyedi állami polgári iskolához, Király György tanárjelöltet a budapesti tud. egyetem könyvtárhoz fizetéstelen könyvtartásztá, dr. Schmidt Erzsébet okleveles tanárt, szegedi állami felsőbbteleányiskolai tanítónót a budapesti tudományegyetem könyvtárhoz fizetéstelen könyvtartásztá nevezte ki, Hoffmann Miklóst, a temesvári tanítói konviktus gondnokát a temesvármegyei kir. tanfelügyelőséghez szolgálattételre, Keve Jakab Béla szakállhízi állami elemi iskolai tanítót pedig a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ temesvári tanítói konviktus gondnoki teendőinek ellátására rendelte, Hevesi Vilma okleveles tanítónót a gyöngyösi állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé, Hans Vendel okleveles tanítót a csantavéri-tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónóvá, Hézserné Balajthy Eszter oroszvégi állami elemi iskolai tanítónót a munkácsi, Budaházy Etelka kajdanói állami elemi iskolai tanítónót az oroszvégi állami elemi népiskolához áthelyezte, Balugánszky Edith okleveles tanítónót pedig a kujdabói állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé, Budai Lenke okleveles tanítónót a széki állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé nevezte ki.

— Milliomos a fegyházban. Amerikából, a csodás vagyonok földjéről érkezik az alábbi valóban amerikai izü hir. J. Edvard Boeck a rabság kenyerét ette a newyorki Sing-Sing börtönben, míg a minap táviratot kapott, amelyben arról értesült, hogy nagybátyja, J. C. Lomsberry meghalt St. Paulban s ráhagyta egymillió dollár vagyont. Lomsberry, a fősvények jellegzetes mintaképe, úgy élt, mint egy utszéli koldus. Midőn az öreg a sok koplalástól örökre elszenderült, legjobban a szomszédságot lepte meg, hogy ágyában egy millió dollár értékű kötvényt és értékpapirt találtak. Az öreg ember okmányai között egy táviratot is találtak, melyet Edvard Boeck felesége intézett hozzá és amelyben arra kérte férjének nagybátyját, hogy vállaljon kezességet Boeckért, aki előkelő embereket megkárosított és sok newyorki ékszerészt becsapott. Boeck akkor már a newyorki Sing-Singben ült. Miután Newyorkban sikeresen dolgozott és sikerült becsapni Morgant, Clark szenátort és több dussgazdag családot: tevékenységének székhelyét Kinába helyezte át. Ott elegáns fellépésével, pazar életmódjával megszerezte Pi Lun herceg barátságát és egy alkalommal a a kitiintetés érte, hogy az anyacsászárné meghívta ebédre. Amikor az amerikai dollárok elusztak, Boeck visszatért az Egyesült Államokba, de partralépése után letartóztatták és San-Franciscóból Newyorkba vitték. A bíróság 25.000 dollárért hajlandó volt szabadon hagyni, de a biztosítékot senki sem tette le érte. Az esküdtszéki tárgyaláson kiderült, hogy a Broadway előkelő ékszerészeit 180.000 dollár erejéig károsította meg és több dussgazdag családot is becsapott mintegy 70.000 dollárral. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság hét évi börtönre ítélte. Ez történt 1908. őszén. Azóta Boeck a Sing-Sing csendes lakója. Beletörődött a sorsába és nyugodtan várta a szabadulás pillanatait. Tegnap óta azonban megváltozott. Azonnal irt az ügyvédjének, hogy kövessen el mindent, hogy az örökséget megkaphassa. Ebből a pénzből ki akarja fizetni az összes megkárosított embereket s azután kérni fogja pörének újból való felvételét. Ha a perújító kérvénynek helyt adnak, úgy a tárgyaláson Sing-Sing milimossá vált rabját minden valószínűség szerint fel fogják menteni.

— A fényképezési szakiskola megnyitása. A Magyar Fényképészek Szövetségének buzgalma és áldozatkészsége végre létrehozta a fényképezési szakiskolát, amelyet tegnap nagyszámu érdeklődő közönség előtt adott át rendeltetésének. Uher Ödön a szövetség nevében üdvözölte a közönséget és rövid vonásokban kifejtette az iskola nagy jelentőségét és várható hatását a szakbeli műipar fokozatos fejlődésére. Gelléri Mór, az Országos Ipar-egyesület nevében üdvözölte a sok fáradsággal és áldozattal létrehozott szakiskolát. A felszólalás után a megnyitó-ünnep véget ért és megkezdődött az oktatás.

— Házasság. Dr. Frankl Imre fővárosi ügyvéd eljegyezte Kisch Erzát, dr. Kisch Henrik prágai egyetemi orvosnár leányát.

László Imre magánhivatalnok eljegyezte May Dorát Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerlepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Egy orosz hercegné rejtélyes eltűnése. Szentpéterváron *Trubetzkoi* herceg felesége rejtélyes módon tűnt el. A herceg egyike a leggazdagabb orosz főnemeselemeknek; rengeteg birtokok ura és sok palotája van. Birtokai a kiewi kormányzó-ságban vannak. A hercegi pár Szentpéterváron is tart téli szállást, de most hónapok óta Kiewhez közel fekvő egyik birtokukon laktak. Mostanában ott időzött náluk a herceggasszony egy leánykori barátja, *Philipova* asszony is. A két asszony mindig vidám hangulatban volt, úgy hogy senki sem gondolt arra, hogy a hercegné szökési tervekkel foglalkozik; legkevésbé gondolt erre — a herceg. És íme, egy szép reggelen csak hiült helyét találta a feleségének. Egyben eltűnt a hercegné barátja is. Sem írást, sem üzenetet nem hagytak a herceg számára. Először azt hitte a főúr, hogy a két asszony csak kilovagolt és nem is aggódott. Délben aztán táviratot kapott, amelyet felesége a kiewi vasúti állomáson adott fel és amelyben értesítésre adja, hogy elutazott és többé nem is fog hozzá visszatérni. Természetes, hogy a fiatal hercegné szökése a szentpétervári előkelő körökben nagy szenzációt keltett. A herceg kérelmére a rendőrség erőlyesen nyomoz. A herceg maga is részt vesz a nyomozásban s azt hiszi, hogy a hercegnét a barátja csábította erre a meggondolatlan lépésre. *Philipova* asszony, aki szintén fiatal és nagyon szép, állítólag sokat forgolódott a szentpétervári spiritalisták társaságában és élénk levelezésben volt több testőrtiszttel. Hogy ebben a levelezésben részt vett-e a hercegné is, az még nincs kiderítve. Gyanus azonban az, hogy a Kiewben feladott távirat szövegét férfikéz írta. Ebből azt következtetik, hogy férfi is van a dologban és így tulajdonképpen a herceggasszonynak egy regényes kalandjáról van szó. A szép szökevény jókora summa pénzt is vitt magával, ezenkívül nem felejtette otthon egy kerek millió rubel értékű képviselet ékszereit sem. A nyomok Moszkva felé vezetnek és a herceg több titkosrendőrrel már oda is utazott. Mint ilyenkor már szokás Oroszországban: azt is rebesgetik, hogy a szökési kalandban egy nagyon magasállású személyiség is szerepet játszik.

— Erdemes-e becsületben élni? Ezt a kérdést, melyre minden gonoszterv tagadóan válaszol, vetette föl Frankfurtban egy hivatalnok. Mivelhogy pedig kényelmes volt neki a dolog, ő is nemmel válaszolt és a szerjűt cselekedett. A Berlieni Mezőgazdasági Központi Hitelpénztár, amelynek Frankfurtban fiókostálya van, a minap rovacsolást tartott s kiderült, hogy egyik hivatalnok a több mint százötvenezer márkát sikkasztott. A sikkasztó *Flick* Bernát, már tizenhat év óta van a bank szolgálatában. Eddig becsületes és megbízható hivatalnoknak ismerték, aki a mezőgazdasági szövetkezetek alapításával ismertté tette nevét. A hivatalnok iránt az egyesület teljes bizalommal volt. A sikkasztást néhány nappal ezelőtt követte el. Érdekes, hogy a sikkasztással többször fenyegetőzött, mert nagyon el volt keseredve, amiatt, hogy az egyesület Berliembe akarta áthelyezni, ahol levelesebb jövedelme lett volna. A fenyegetést azonban senki sem vette komolyan. Ez még jobban boszantotta *Flick*et s ingerülten ígérgette:

— Valamivel csak kell boszút állnom azért a méltatlan eljárásért, amelyben az igazgatóság hüségese szolgálataimért részesít. Igazán bolond, aki becsületes marad, úgy sem méltányolják azt manapság.

Október elsején idegessége miatt szabadságot kért az egyesülettől s Wiesbadenbe utazott, ahol január végéig maradt. A sikkasztás nyomára véletlenül jöttek rá. Mikor le akarták *Flick*et tartóztatni, hiült helyét találták. A sikkasztót, akinak kézrekerítéséért az egyesület tízezer márkát díjat tűzött ki, körözi a rendőrség.

— Jeruzsálem pusztulása. Domascewski tanár nemrég megjelent művében, a „Római császárok történeté”-ben egy katonai író adatai alapján leírja az ókor egyik legérdekesebb eseményét, Jeruzsálem pusztulását. Különösen érdekes dolgokat mond el az ostrom utolsó idejéről és bevételéről. Ekkor a várban a veszedelem már óriási volt, mert az élelmiszerek elfogyásával a város népét éhhalál fenyegette. Ami ennyival még volt, azt a zsidók vezetői a harcuk között osztották szét, az asszonyokat és gyermekeket pusztulni hagyták. Aki a falakon kívül növényi eledelt keresett, vagy a várból szökést kísérelt meg, azt az éber rómaiak nyomban elfogták és keresztre feszítették. A rómaiak 17 nap alatt elkészítették a sáncokat, amelyek mögül a belső várost támadni akarták, de ezeknek nem sok hasznát vették, mert a zsidók a várból aláaknázták a sáncokat és azoknak faczölőpeit felgyújtották, úgy hogy a sáncok összeomlottak. Titus erre négy újabb sáncot emeltetett, valamennyit az Antonia-vár ellen és ezek olyan erősek voltak, hogy a zsidók minden támadásának ellenállottak, sőt faltörő kosáikkal a rómaiak még a belső falon is rést ütöttek. Egy földalatti uton aztán, amelyet a zsidók a sáncokhoz építettek, a rómaiak a templomig hatoltak, de ezt oly kétségbeesetten védelmezték a zsidók, hogy a rómaiak kénytelenek voltak meghátrálni. Titus ekkor azt az ajánlatot tette a zsidóknak, hogy ha megadják magukat, meg fogja kímélni a templomukat, de a zsidók a római vezér ajánlatát visszautasították, mire az ismét új erővel fogott az ostromhoz. A város legbelső falai azonban olyan erőseknek bizonyultak, hogy nem igen lehetett reményleni, hogy ezen a módon beveszik a várost. Ezért Titus elrendelte, hogy megint a sáncokról kell megtámadni a várost és köztérfégek segélyével bejutni a várba. Ez másként nem volt elképzelhető, mint hogy az északi kapu környékét lángokba borítsák. Mikor ez megtörtént, a zsidók nem védekeztek többé, a rómaiak pedig bejutottak a várba. Titus még ekkor is meg akarta kímélni a templomot, de a küzdelem hevében egy római katona tüze csóvát vetett a templomra, amely lángba borult és teljesen elpusztult. *Gisala* János még most sem rakta le a fegyvert, hanem egy kis csapat élén a felső-városba menekült és azt védelmezte. A csekély számú védőcsapat azonban nem állhatott ellent a rómaiak túlnyomó erejének. Ezek az őrség egy részét felkoncizolták, másik része földalatti utakon keresett menedéket. Öt hónapi heves ostrom után a rómaiak bevették Jeruzsálemet. A zsidók két vezetőjét, *Simont* és *Gisala* Jánost elfogták a rómaiak, Jánost börtönbe vetették, *Simonnak* pedig Titus dicsőségének emelésére részt kellett vennie a római hadvezér diadalmenetében.

— Az anyagiilkosság vádjá alatt. Borzalmas vád nehezedik egy tizenhat esztendő leányra *Ferezely* községben. Ott *Kocsis* Mihály nevű kohófelvigyázó feleségét, amíg férje a kohóban dolgozott, bestiális módon meggyilkolták. A gyilkosság gyanúja miatt a csendőrök letartóztatták *Kocsis* tizenhat éves *Vilma* nevű leányát. A gyilkosságot borotvával követték el s a leány kezén is *friss borotvavágások* vannak, amelyek eredetéről nem tud számot adni. Azonkiül a *kemenzében megtalálták a leány félig elégett szoknyáját, amelyen vérnyomok* vannak. A községben azt beszélik, hogy az anya és leánya *vetélytársak* voltak s e miatt örökös volt közöttük a civódás. A csendőrök most azt kutatják, hogy a leánynak nem voltak-e bűntársai.

— Zendülés a gyárban. *Berteau* közelében a st.-etienni szövőgyárban ma zendülés tört ki. Tíz elbocsátott fiatal takács boszúból megrongálta a szövőszekeket és a gyár vezetősége ezért csendőrökkel fogatta el őket. Mikor ennek híre terjedt, valamennyi takácssegéd benyomult a gyárba és összerombolta a szövőszekeket. Két svadron katonaság állította helyre a rendet.

— A dühöngő férj. Tegnap este *Fridrich* Gyula hentes segéd *Viola*-uteza 9. számú lakásán összeveszett a feleségével. *Fridrich* a civódás hevében öklével úgy verte be a konyhaszekrény üvegajtóját, hogy az üvegserepek bevágták a jobb kezét. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Az aranytolvaj. Tegnap délután egy ember állított be *Roth* Adolf aranyműves *Holló*-uteza 5. szám alatti üzletébe és nyers aranyat kínált megvételre. *Roth* gyanusnak tartotta a dolgot, későbbre rendelte magához az idegent. Ezalatt értesítette a rendőrséget, ahonnan két detektív ment ki *Roth* Adolf üzletébe. Az arannyal kereskedő ember tényleg visszatért s a detektívek igazolásra szólították fel. Erre az idegen eldobott egy csomagot. A detektívek fölemelték és megállapították, hogy a csomagban 65 gramm arany van. Az idegent bevitték a főkapitányságra, ahol *Herskovits* József 30 éves borpataki koresmárosnak mondotta magát. Az arany eredetére vonatkozólag kezdetben kitérés feleleteket adott, később azonban megvallotta, hogy az aranyat borpataki koresmájában bányamunkásoktól vette. *Herskovits*ot a rendőrség letartóztatta és táviratozott Borpatakra, hogy az aranytolvaj bányamunkásokat nyomozzák ki.

Nagybányáról jelentik lapunknak: Ma délután a budapesti rendőrség értesítette a nagybányai csendőrparancsnokságot *Herskovics* József borpataki koresmáros letartóztatásáról. *Herskovics* több ezer korona értékű szinaranyat akart a fővárosban értékesíteni s letartóztatásakor azt vallotta, hogy az aranyat egy *Vizsder* György nevű láposbányai bányamunkástól vásárolta. A csendőrparancsnokság a jelentés vétele után azonnal a legszélesebbkörű nyomozást indította az aranytolvajok kézrekerítésére. Értesítette az ügyről a kincstári bányák nagybányai főhivatalát és *Pokol* Elek bányatulajdonost, kinek borpataki bányájában történt állítólag a lopás. Még a délután folyamán a csendőrség házkutatást tartott *Herskovics* József borpataki koresmáros házában, de semmi olyan dolgot nem találtak, ami reá nézve kompromittáló lenne. Felesége állítólag mit sem tud az aranyvásárlásról. A koresmában a bányászok nap-nap mellett megfordulnak, de aranyeladásról soha nem hallotta őket beszélni. A csendőrség mindazonáltal a nyomozást első sorban azokra a bányamunkásokra terjeszti ki, kik az utóbbi hetekben *Herskovics* koresmájában megfordultak. Egy őrjárat még az est folyamán elindult Láposbányára, hogy letartóztassa *Vizsder* György bányamunkást, akit a Budapestben elfogott borpataki koresmáros megnevezett. *Ketney* Mihály a borpataki bányák igazgatója a legszigorubb vizsgálatot indította meg a bányamunkások között és mindenben a legnagyobb erélyvel és odaadással jár a csendőrség kezére, hogy az aranytolvajokat kinyomozzák. A környéken levő magánüzemű bányák között a borpataki bánya a legdusabb aranytartalmu s havonta százszázalékot érő nemes ércet hoznak a borpataki bánya aknáiból napvilágra. A csendőrség nyomozását kiterjesztette a kincstári bányák körzetére is, mert nem tartja lehetetlennek, hogy az aranytolvajoknak a kincstári bányák munkásai közt is vannak czinkostársaik. Erre vonatkozólag a kincstári bányák nagybányai főhivatalának egyik fő-tisztviselője ezeket mondotta: Kizártnak tartom, hogy az aranyat a kincstári bányákból lopták volna. Az állam tulajdonát képező bányaiüzemeknél oly nagy a munkások ellenőrzése minden irányban, hogy teljesen ki van zárva még csak a lehetősége is az aranylopásnak. A munkás míg a bányát elhagyja, kétszeri ellenőrzés alá kerül, ha tehát az egyiknél sikerülne is átsiklania, a másikonál feltétlenül rajta veszt. *Makray* Mihály, Nagybányai város polgármestere utasította a városi rendőri hivatalt, hogy a legmesszebbre menőleg nyujtson segédkezet a csendőröknek a nyomozás támogatásában.

— Eltűnt huszárönkéntes. *Bókefi* László 19 éves joghallgató, huszárönkéntes, még a múlt hó 7-én eltávozott *Thököly*-uti 12 szám alatti lakásáról és azóta nyomtalanul eltűnt. Ezredépe sem jelentkezett, azt hiszik, hogy öngyilkos lett.

Salgótarjáni,
petrozsényi és porosz szenet és
légszeszgyári pirszenet szoba-
fűtési célokra, pirszengyári pirszenet központi fűtésre szállít.

SALAMON JAKAB és Társai

Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

TELEFON:

73-96, 73-97, 73-98.

— **Tüntetés egy küldöttség ellen.** Ma délután két óraker közel száztáru küldöttség érkezett Budapestre Iglóáról, hogy Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek felajánlja az iglói kerület jelöltségét. A vonat, amely a küldöttséget hozta, kevés késéssel 1 óra 55 perckor érkezett meg a keleti pályaudvaron. A küldöttség tagjait a perronon 30—40 főnyi csapat várta, nagyrészt egyetemi hallgatók, akik „Abczug, lo velük!”-kiáltással fogadták a vasuti kocsiból kilépő iglóiakat. A tüntetés mindaddig tartott, amíg a küldöttség tagjai a pályaudvar előtt várakozó kocsikba nem ültek. Közben a kíváncsiakkal és bámszkodókkal felszaporodott tüntetők sorából záptojások repültek az iglóiak felé. Ekkorra már közbelépett a rendőrség is, amely hét tüntetőt előállított, egyet a VII-ik kerületi kapitányságra, a többieket a keleti pályaudvar rendőri őrszobájában. Igazolás után nandnyájukat szabadon bocsátották, de kihágás miatt megindították ellenük az eljárást.

— **Bejelentett népgyűlések.** A főkapitányság elnöki osztályánál ma délelőtt három népgyűlést jelentettek be vasárnap délelőttre. A légszesz, vízvezeték, fűtésberendezők és segéd munkásaik délelőtt 10 óraker a Szövetség-utca 34. számú házban tartanak népgyűlést, a következő és utépitő munkások ugyancsak vasárnap délelőtt tíz óraker a Baross- és Óriás-utczák sarkán levő Biró-féle vendéglőben tartanak népgyűlést. Ezen elsősorban az utépitő munkások helyzetét fogják megvitatni, majd a Magyarországi Utépitő Munkások Országos Szövetségének alapszabályait fogják megalkotni. Vasárnap délelőtt 10 óraker gyűléseznek a festőmunkások is a Klauzál-tér és Nyár-utca sarkán levő 2. számú Concordia-étteremben. Mindhárom gyűlés egybehívói kijelentették a főkapitányhoz intézett beadványukban, hogy a gyűlések szónokai szigorúan a napirendhez fogják magukat tartani és hogy az egybehívók a teljes rendért elvállalják a felelősséget, dr. Boda Dezső főkapitány mind a három gyűlést engedélyezte.

— **Garáza részeg.** Nagy botrányt csapott az este Angela István 38 éves napszámos a Dob-utca 28. szám alatti Lázár-féle vendéglőben. Már részegen állított be a kocsmába és bort kért. A vendéglőben nem akarták a részeg embert kiszolgálni. Erre Angela dühöngeni kezdett, tört, zuzott, végül nagy mérgében öklével bevverte az ablakot. A betört ablaküveg darabjai jobb kezén felvágták az ereket. A mentők Angelát a Rókus-kórházba vitték.

— **Elgázolt huszár.** A Budapest—Királyhida között közlekedő 2. sz. gyorsvonat Pandorf állomás előtt elgázolt egy közös hadseregbeli huszárt. A 38. sz. tehervonat mozdonyvezetője vette észre a sínen fekvő, súlyosan sérült huszárt és megállította a vonatot. A huszár, kinek mindkét lába térden felül el volt vágva, elmondotta, hogy a Nezsideren állomásozó 9. huszároknál szolgált és öngyilkossági szándékából dobta magát a száguldó gyorsvonat elé. A vonat személyzete a szerencsétlen embert beszállította Királyhídra, ahonnan az állomási főnökség a brucki katonai kórházat értesítette az esetről. A kórház vezetősége nyomban hordágyat küldött az állomásra, hogy a sebesült katonát a kórházba szállítsa, de mire a hordágygyal odaértek, a huszár a vasuti kocsiban kiszendvedett. Később megállapították, hogy az öngyilkos huszár székesfehérvári illetőségű és Hege Sándornak hívják.

— **Öngyilkos táblabíró.** Dicsőszentmártonban Végh Albert kir. ítélőtáblai bírói rangban levő járásbíró, a dicsőszentmártoni kir. járásbírói vezetője szerdán reggel főbelötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság oka eddig ismeretlen.

— **Boszulló hajcsár.** Tegnap Büchler Márk párkányi mészáros 1632 koronát adott át Kacziez Ernő hajcsárnak azzal a megbízással, hogy fizesse le a központi vásárpénztárnál. Kacziez még nemrég a vásárpénztárnál szolgált, de elbocsátották. Most a pénzt nem fizette be, hanem zsebre vágta és elment mulatni. A mészáros erre feljelentést tett s a detektívek még tegnap este egy kávéházban elfogták a sikkasztót. Még 1518 korona volt nála. Kiderült aztán, hogy nagyon rosszban törte a fejét. Az elbocsátásért Weisz vásárpénztári hivatalnokot okolta. Ezért boszut forralt ellene s fenyegetőzött, hogy lelővi. A rendőrség letartóztatta a veszedelmes embert, akinél két revolvért találtak.

— **A Dunába esett.** Tegnap este Márián Mihály harminczéves halász a Ferencz József-rakpart mellett egy halászbárkáról a Dunába esett. Társai azonban észrevették és élve kimentették. Semmi baja nem esett.

— **Tűz egy szikvizgyárban.** Ma hajnalban kigyulladt Faragó és Révch Visegrádi-utca 98. szám alatti szódavizgyára. A tüzet hamarosan észrevették és az ötödik kerületi tűzörség negyedóra alatt eloltotta a tüzet, amely a moskonyha kályhájának tulfűtésétől keletkezett. A kár 300 korona.

— **Balesetek.** Tegnap délután a Váci-ut 76. számú ház előtt Keszthelyi Béla 13 éves tanuló legurított a 239. számú közuti villamos kocsiról. El-esett és a fejét beverte. — **Andriések** Ferencz 38 éves kőműves segéd a kőbányai-uti Ganz-gyárban leestett egy magas létráról és súlyos zúzódásokat szenvedett. A szent István-kórházba vitték. — **Brečka Mari** 18 éves cseléd ma reggel a Reviczky-tér 2. számú ház harmadik emeletéről ablaktisztítás közben az utcára zuhant. Életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Halálozás.** Kellner Gáborné, született Hatvany Mária folyó hó 3-án, életének 45-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Dömény Zoltán magyarmecskői ref. lelkész Pécsen meghalt. Holttestét Magyarmecskőre szállítják és ott helyezik örök nyugalomra.

Polgár Dezső m. kir. honvéd-zászlós 20 éves korában Gyulán meghalt.

Varró László, Nagyenyed r.-t. város polgármestere, ma reggel Budapesten, 47 éves korában elhunyt.

x **Meghülekéből** eredő fájdalmak igen sok embertársunkat kinozzák s a minden testrészben fellépő szuró és hasogató bántalmak sokak életét megkeserítik. Pedig, aki egy üveg Brázy-sósorszeszt véve, fájós tagjait bedörzsöli, minden fájdalomtól csakhamar szabadul s életkedve visszatér. E páratlan jó és feltétlen megbízható háziaszer mindenütt kapható 2 K 20 f., 1 K 10 f. és 60 f. üvegekben.

x **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vivásra.

x **Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.**

x **Leukaemia** (fehérvérűség) ellen a Röntgen-sugarak dr. Hönig Izso Villanygyógyító Intézetében eredményesülnek alkalmazásba, nemcsak a vér összetételé javul, hanem az oly kellemetlen lépmegnagyobbodás, csontfájdalmak és általános testi gyengeség is feltűnő gyorsan javul e kényelmes és teljesen fájdalomtalan kezelésre.

x **Az Intim Szinpad** vasárnapi mozgófénykép-előadásai a közönség körében rendkívüli érdeklődésnek örvendenek. Az előadásokat az Apolló Színház igazgatósága rendezi és valóban dícséretre válik az a gondos művészi ízléssel összeállított műsor, mely a múlt vasárnapi zsúfolt lázakat elragadta. Vasárnap, f. hó 6-án is tartanak előadásokat zenehangverseny kísérete mellett és az eddigi előkészületekből ítélve, ez is minden tekintetben fényesen fog sikerülni.

SANITAS

SZOBAGÖZFÜRDŐ

hozasson tőlem azonnal

8 napi próbára

aki csusz, köszvény, ischias bántalmait ellen már mindent próbált eredménytelenül Kapható havi részletfizetésre. Ismertető könyv ingyen és bérmentve. **Förstner Aladár, Budapest, VII/22. Alsóerdősor 30. szám.**

Népművelődésünk.

I.

Mint az oceánok birodalmaiban, úgy az emberi társadalmi életben is vannak áramlatok, amelyek keletkezését alig, csupán hatásait ismerjük. Ilyen átalakulások voltak és lesznek mindig nemcsak a fizikai világ légkörében, de az emberiség erkölcsi és anyagi világában is és ilyen hatások mindenkit magával sodornak, akit az időbeni változás ért.

Az okok és okozatok keletkezését, változatait és összefüggését alig látjuk és érezzük, csak azt tudjuk, hogy azok a természeti törvények, hatásokból származnak. De való lényegükbe szemünk alig tekinthet bele.

A szellemi világ áramlatainak is meg vannak a maga megfejthetetlen rébuszai, amelyek megfejtésén fáradoztak és fáradoznak a lélekbuvárok. A történelemből tudjuk, hogy a társadalmi folyó áramlatban, evolúciójában vannak időnkint és helyenkint változást előidézőni törekvő irányzatok, amelyek a kor uralkodó eszméjét terjesztik.

Minden korszaknak vannak vezérlő eszméi, amelyek úgy látszik nem önkényesen, de a kor szellemének szükségszerű folyamánként vettettek fel és melyeket a kor szelleme érlel meg, és megérlelt gyümölcsként az emberiség élvezetére nyújt. De a mint a növényzet gyümölcsének a növéseit, érésének egyes fázisait nem látjuk, legfeljebb csak a tudomány nagyító üvegein át vizsgálhatjuk, épen úgy nem esik érkeink körébe az eszmék keletkezésének időpontja, fejlődésének folyamata sem, hanem készen kapják azokat az egyes korok, amelyek hivatása azután azokat érvényesíteni. Boldog az a nép, mely megértve a kor szavát, úgy intézi sorsát amint azt a kor szelleme követeli, és javát óhajtja, és jaj annak a nemzetnek, amely a kor intőszavát meg nem érti, mert a kilbhatások következtében rombolva, pusztítva, viharzik el felette az eszmék hatalmas áramlata és maga alá temet népeket, nemzeteket.

Még nem rég mult időkben a vallási érzelmek ápolásában rejlett a kor szellemének áradata. Ma ezt az áradatot a jólét, a boldogság, az érvényesülés után való természetszerű vágyakozás háttérbe szorítja. Még csak pár év előtt mindenki a tudományok csarnokába törtetett és annak az utjain iparkodott érvényesülni. Veszszük észre azt, hogy az iparosztály hatalmas produktumaival és a jólétet biztosító állandékainak a javításával a száraz szaktudományok utáni törtetést megdönteni iparkodik és a produktív munka eredményét hirdeti a boldogság és megelégedettség alapjául.

A kultúra munkája annyira kitanította a népeket, hogy azok most már anyagi és szabadság-óhajainak a kielégítését többé nem a természettől, Istentől, nem politikai uralkodók kegyétől várják, de önmaguk erejéből igyekeznek azt megszerezni és — meg is szerzik. A kultúra emberei jól tudják, hogy a polgári és szellemi szabadság sziklákat termékenyíthet és vadvízes mocsarakat virágzó kertekké alakíthat át. A kultúra azonban rendkívüli lassan szívárogo be a társadalom legalacsonyabb, de sajnos legterebélyesebb rétegébe. Hol vagyunk még attól, hogy minden ember szívét áthassa Krisztus tanának érzelme: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” Hol var még az az idő, amikor az emberek testvériségének isteni eszméje gyakorlatilag is megvalósulni fog?

Egyes társadalmi áramlatok előbb, mások meg később hatolnak be a társadalom zömébe. Egyes áramlatok maguktól, észrevétlenül, mások meg társadalmi kényszereszközök segítségével teszik meg reformáló munkájukat.

A jóléthez, a boldogsághoz vezető út a szabadság útja. De a szabadság is olyan, mint a kétélű fegyver, amely csak annak szolgál javára, aki vele bánni tud. A szabadságra is nevelni kell a népeket és pedig az erkölcsi érzék fejlesztésének és az egyéni erők harmonikus nevelése alapján.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A tolonczházban. (Bemutató-előadás a Városligeti Színházban.) Szép sikerrel került színre ma este a Városligeti Színházban Géczy Istvánnak „A tolonczházban” című népdramája. A Gyimesi vadvirág népszerű szerzője ezúttal is szerencsés tollal dolgozott fel egy témát a magyar népeletről, melynek eszméjét saját bevallása szerint Szalay Mihálytól kapta. A darab meséje alföldi faluban játszódik. Zólyomi András gazda feleségül vesz egy özvegy menyecskét, kinek már első férjétől van gyermeke. A fiuban apja vére folyik, könnyelmű és garázd. Mikor évek múltán legény sorba lép és szülei ellenzik házasságát a falunak egy rossz hírű özvegyével, elkeseredésében elhatározza, hogy megöli szerelmének másik udvarlóját, Sóvágó Janit. Tévedésből azonban annak apját öli meg. Mikor a csendőrök a gyilkost elfogják, anyját a szíve megöli. Az öreg Zólyomi felesége halála után ivásnak adja magát és rövidesen koldusbotra jut. A fővárosba kerülve, tiltott koldulásért a tolonczházba kerül, ahol találkozik mostoha fiával. Az öreg megbocsát mostoha fiának, ki ezt úgy hálálta meg, hogy ellopta tőle az összekoldult pénzt.

Géczy ezt a történetet erős drámai vonásokkal rajzolja meg. Ismert színházi rutinjával állítja be az egyes jeleneteket és a paraszt népelet kitűnő ismeretével megírt története mindvégig lekötöti a figyelmet. A közönség, mely szép számban jelent meg, nagyon melegen fogadta a darabot és a felvonások végén sokszor a lámpák elé hívta a szerzőt és a szereplőket, kik közül első sorban Thury Elemért említjük meg. Zólyomi szerepét erős drámai művészettel alakította. Különösen megkapóan játszotta meg azt a jelenetet, amikor felesége halála miatti bánatában ivásra adja magát. Partnere, Jászay O., sok érzést vitt bele szerepébe, de nem volt elég parasztos. Andorffy pompás alakot csinált egy vén korhelyből. Jónás M., Fekete és Szerdahelyi hozzájárultak a jó előadáshoz.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton Az álarcos bál kerül színre, melyben Amáliát Vasquezné, Ulrikát N. Valent, Oszkárt Sándor Erzsi, Richárd gróftól Lunardi, Renét Szemeré (először), a két összeesküvőt Kornay és Kárpáth, Silvanót Hegedűs és a főbíró Kertész Ödön (először) énekl. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Alszegehy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 27. sz.) Vasárnap Carment adják a czim-szerepben Szamosi Elza, Micáelában ezúttal először Hajduné és José szerepében Környey fellépésével. (Évi bérlet 28. sz.)

(*) Schmidthauer Lajos. Az orgonának kitűnő ismerője: amit ebből az instrumentumból ki lehet hozni, azt formába önti és eljátszsa. Schmidthauer Lajos érti a hangszert és uralkodik fölülte, az orgonának ugyszólván az egész lélektanát ismeri. Szín, dinamika, csodálatos és különös hanghatások, egymásra torló harmóniák: ezt mind ismeri, tudja Schmidthauer Lajos és játszik vele a kedve szerint. Kitűnő orgonás, de a tudása valahogyan megmarad tudásnak, célnak, „an und für sich” képességnek. Az orgona költészetétől egy kicsit idegen, néha eljut a megérzésig, de a teremtésig soha. Ez pedig nem valami kellemetlenül ható hiányosság. Schmidthauer Lajos nem száraz ember és a fejlődését és az orgona költészeté felé közeledését meg lehet látni benne. Bossi maestro esti hangulatát megsejtésekkel, finomságokkal telerakva játszotta el, a poézis szinte ráharmatozott az előadására. B-ehig nem érkezett még el, se formában, se megértésben. De az útja már felé vezet és hogy el fog jutni hozzá, azt a mai estén ígérte. A közönség rendkívül melegen fogadta Schmidthauer és szívesen tapsolt a közreműködő Gugenheim Ella énekesnőnek és Rónay Ödön énekesnek is.

(*) Beregi Oszkár estélye. Beregi a stílus embere. Azé a stílusé, amely a Theater Francaisetól kezdve a Burgtheaterig végigszalvatta az egész világot. Nekünk ez a stílus idegen, kellemetlen, sőt sokszor nevetséges. Tulságosan jól ismerjük az arzenálját, amelyben olyan effektusok vannak, mint például kiabálás, orrszívás, nyöszörgés, hanggal való nyekergés, szótageznyújtás, gurgulázás, hasbeszéd és más efféle. És pöz, pöz, mindent előntő, elviselhetetlen, rettenetes pöz. De ha mi elfejlődünk ettől a stílustól és nem tudjuk élvezni, akkor a hiba, a „non comprendre” hibája bennünk van. Ennek a beismerése után megmondhatjuk, hogy úgy hallgattuk Beregi Oszkár szavaltát ma este, mintha lid vagy ó-perzsa muzsikát játszanának előttünk. Ehez a stílushoz semmi közünk többé, ez ma nem művészet, hanem „műtörténelem”. Beregi Oszkár ebben a stílusban szavalt és ennek a stílusnak a művésze. Nagy művésze. Nekünk nem művésznünk. A pöz rettenetes, az álpathos kinzó, akár Kainz boszant meg vele, akár Beregi. Beregi izlesebb, mint Kainz. Legalább a fölolvásasztal mellett. De a stílusa még ebben a finomított kiadásban is lehetetlen. A közönségnek azonban nagyon tetszett Beregi és vele kapcsolatosan egy köz-költő-ünneplést vitt véghez.

(*) A Műbarátok Köre mai estélye ismét egyike volt azoknak, amelyek nagy számmal vonzóak a kör tagjait és vendégeit. Ma este nagy és díszes közönség élén a Műbarátok Körének hangversenyét végighallgatták József főherceg és neje Augustia főhercegné is, akik az idén már harmadszor jelentek meg a Műbarátok Körében, amelynek különben ők is tagjai. A hangverseny műsorán Weiner Leó vonóshármasát adták elő Kemény Rezső, Szerémi Gusztáv és Schiffe Adolf, az Országos m. kir. Zeneakadémia tanárai. A műsor második száma Dohnányi Ernő második vonós-negyese volt, amelyet Kemény Rezső, Szerémi Gusztáv, Schiffer Adolf és Waldbauer Imre zeneakadémiai tanárok adtak elő. Az előadó művészeket minden szám után zajosan megtapsolta az előkelő hallgatóság, amely a hangverseny után még hosszabb ideig együtt maradt. Ezen idő alatt teát és frissítőket szolgáltak fel.

(*) Márk Lajos bucsuja. Márk Lajos festőművész tiszteletére, aki az amerikaiak meghívására legközelebb hosszabb tartózkodásra az Egyesült Államokba utazik, ahol több kollekciót fog kiállítani, ma este lakoma volt a Fészekben. A lakomán számosan jelentek meg a kitűnő művész barátjai és tisztelői közül, akiknek nevében dr. Bárdos Artur intézett az utazó művészhez meleg szavakat.

(*) A kis cukros. Az igazi siker kísérte ma a Víg-színházban Gavault Paul új darabjának, a „Kis cukros”-nak második előadását is. Varsányi Irén a czim-szerepben elérte legszebb dialainak egyikét és vele együtt ünneplétek Hegedűs Gyulát, Normand Paul szerepének kreálóját. A tetszés felvonásról felvonásra emelkedett e sűrűn felhangzó tapsban és számtalan kihívásban nyilatkozott meg.

(*) József nádor szobra az új Műegyetemen. Ismét egy lépéssel közeledett a megvalósuláshoz a Műegyetem nagyszabású felavató ünnepségeivel kapcsolatos különféle programmpontok egyike. A több napra tervezett ünnepségek egyik legjelentősebbike kétségkívül a Műegyetem ifjúsága által a Műegyetem megalakítójának, József nádornak emlékére leleplezendő szobormű lesz. A szobor elkészítésével a Műegyetemi ifjúság turi Jobbágy Miklóst szobrászt bízta meg. A szobormű agyagban már elkészült és a műegyetemi ifjúság által felkért bíráló-bizottság tagjai, Hauszmann Alajos és Rauscher Lajos, a Műegyetem két tanára, a művésznél a napokban szemlélték meg az alkotást. A mellszobor kétszeres életnagyságu és a nádort a Szent István-rend palástjában a rend jelvényeivel és nagykeresztjével ábrázolja. A bíráló-bizottság a szobrot igen jónak találta, az agyagminta gipszbe való átöntéséhez a művésznek az engedélyt megadta. A Műegyetem ifjúsága a mellszobrot másnap nézte meg a művésznél.

(*) Délutáni előadások. A Királyszínházban holnap, szombaton és holnapután, vasárnap két előadás lesz. Holnap, szombaton délután 3 órakor megismétlik a „Jánoska” című zenejátékot. A czim-szerepet termézetesen ezúttal is Fényes Annuska játssza, a partnert Lakos Vilma, a kis táborokot pedig Belák Miklós adja. Vasárnap délután először kerül mérsékelt helyárral színre a „Tilos a csók.” — A Magyar Színházban vasárnap délután lesz „A Warreuné mestersége”-nek első mérsékelt helyáru előadása, ugyanabban a szereposztásban, amelyben a darab a bemutatóelőadáson színrekerült.

(*) Magyar író a bécsi egyetemen. A bécsi diákok szabad egyesülete ma meghívta Diner-Dénes Józsefet, az ismert magyar író, hogy a bécsi egyetemen tartson előadást. Diner-Dénes József a meghívásnak eleget tett és előadást tartott Ausztria és Magyarország közjogi és gazdasági viszonyáról. Az egyetemen rendkívül nagy érdeklődéssel várták az előadást, úgy, hogy a rektor a legnagyobb termet bocsátotta rendelkezésre. De még ez a helyiség sem volt elég nagy az óriási közönség számára, amelynek sorában ott volt a császárváros tudományos világának színe-java. Majdnem ezer ember szorongott a teremben, sőt a kiszorultak a folyosót is egészen ellepték. Diner-Dénes József rámutatott előadásában arra, hogy a Bécs elleni ideológia azokból a majdnem négyzados harcokból származik, amelyeket a magyar nemesi osztály folytatott kiváltságaiért a Bécsben székelő központi hatalom ellen. A harc közben azonban éppen ennek a nemesi osztálynak érdekében lesz, hogy a legszorosabb kapcsolatot tartsa fenn Ausztriával, mert csak így biztosíthatja mezőgazdasági terményei számára az osztrák piacot. A tradicionális ideológia, amely még mindig fontos a nemesi osztály számára, ellentétbe kerül ezáltal a gazdasági érdekekkel. Hatvanhétben leközölték a régi ideológiát és tért adtak a tényleges gazdasági érdekeknek: megcsinálták a dualizmust. Ekkor áll elő az a furcsa helyzet, hogy a földbirtokos nemesi osztály legnagyobb ellenségével, az ausztriai német ipari burzsoáziával lép véd. és dacszövetségre oly módon, hogy az osztrák iparosoké lett a hegemonia a magyar földbirtokos osztály fölött. Így gátolták meg Magyarország modern fejlődését. A mai viszony nemesek Magyarországot teszi tönkre, hanem az osztrák iparra sem előnyös. Mert igaz, hogy Magyarország az osztrák iparnak kolóniája, de rossz és megbízhatatlan kolóniája. Az olyan ország, ahol a lakosság legnagyobb része az adótörvények által megállapított létminimumon alul keres, az az ország, mint konzumens, stammiféle kapitalisztikus ipart nem elégíthet ki. A kitűnő író az előadás után percekig ünneplétek és a siker hatása alatt meghívták őt egy második — művészeti — előadás megtartására. A bécsi egyetem rektora kilátásba helyezte, hogy erre az előadásra az egyetem dísztermét nyitattja meg.

(*) Kovács Laura versenyszavaló-kurzus. A versenyszavalókurzus iránt folyton nagyobb az érdeklődés. Vasárnap délutánra R. Kovács Laura szavalóművésznő igen érdekes szépirodalmi sorozatot állított össze s ezen az előadáson már nyolcz növendéke is szerepelt fog.

(*) A berlini magyar kiállítás megnyitása. A berlini modern magyar kiállítás a kurfürstendámi új műcsarnokban holnap, szombaton nyílik meg, fényes ünnepség keretében, amelyen hivatalosan vesz részt a porosz kultuszminiszter. A kiállítást Szőgyény-Marich László osztrák-magyar nagykövét nyitja meg, akit a kiállító művészek élén Szinyey-Merse Pál, Ferenczy Károly és dr. Meller Simon fog üdvözölni. A kiállításnak egyik érdekessége lesz az a terem, amelyben Kernstock Károly és társai mutatják be a modern magyar pictura legújabb irányát és törekvéseit. Ezt a termet Czigány Dezső festőművész rendezte, aki ezidőszent Berlinben tartózkodik. A német művészek már most is nagy érdeklődéssel várják ezt a kollekciót. A kiállítást tegnap megtekintette Max Liebermann, a berlini Secessió volt igazgatója és Tschudy Hugó professzor, a müncheni Pinakothéka igazgatója s mindkét műértő nagy elragadtatással nyilatkozott a magyar művészek munkáiról.

(*) A muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének helyiségei. A Nemzeti Muzeumból kiköltözködött a muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége. A kiköltözés folytán megüresedett helyiségek egy része a már eddig is nagyon szűknek bizonyult igazgatósági és titkári irodák elhelyezésére fog szolgálni, a nagyterem pedig megmarad eddigi állapotában házi ülésteremnek.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
újra rendezi.
Kis üveg 40 szor,
nagy üveg 60 szor.

(*) **Telep Károly** síremléke. Róna József szobrászművész immár elkészült a Képzőművészeti Társulat által Telep Károly festőművésznek sírja fölé emelendő emlékmű mintájával, amelyet a választmány által kiküldött bizottság megtekintett a művész műtermében. A síremléken magas reliefben a művészet gyógyító géniusza ül, amint jobbjával a hamuvedret fogja át s fájdalommal föléje hajlik. Fenn a sírkövön a hármás művészcsímer látható. A síremlék három méter magas s magyar termésköböl lesz. Fölavatása még a tavasszal történik meg nagy ünnepélyességgel.

(*) **A Ferenczy-féle szobrászati díj.** Az Országos Képzőművészeti Tanács ma ülést tartott a Szépművészeti Akadémia szobrászati iskoláiban, amelyen az állam által **Ferenczy István** szobrászművész emlékére alapított, kétezer koronás ösztöndíj kiadása dolgában itélkezett. A díjat odaitélték az egyik pályázónak, de a szabályok értelmében a végleges döntés dolgában fölterjesztést intéztek a közoktatásügyi miniszterhez.

(*) **„A Család”,** Ruttkay György új, díszes külsőt nyert lapja a következő tartalommal jelent meg: Magyarország (vezetőcikk). Vasúti kaland (Molnár Ferencz novellája). Amire vágyom (Rudnai György). Nóra (René Maizeroy). Szép halott leszek (Vértesy Gyula). A budapesti lakás (Kanisay Ferencz). Öt nem csapják be (Rózsa Margit). Nápolyi levél (B. K.). Színházi napló. Könyvekről. Közgazdaság. „A Család” előfizetési ára egész évre öt korona. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: VII., Erzsébet-körút 26.

(*) **Hangversenyek.** A Budapesti Kamarazene-kör vasárnap, e hó 6-án d. u. 5 órakor a Deák-tér Sütő-utcai ág. h. evang. iskola termében történeti hangversenyt rendez.

Az **Országos Szimfóniai Zenekar** e hó 13-iki estén **Goldmark** mester mellett **Hersfeld** Viktor is képviseli a magyar zeneirokat és bizonyára jól választott **Kun László**, amikor az idei ötödik est érdekességét a **Tavaszi képek** kitézésével növelte. Az estén a klasszikus zene nagymesterei közül ezuttal **Bach** Sebastyénre, minden idők egyik legmagasabb zeneköltőjére kerül a sor, akinek csodás és utólrhetetlen remeke, a **Preludium és Fuga** fog feleledni, a külföldi modernnek közül pedig **Loefflernek**, aki mint zeneszerző is legelőször szerepel nálunk, **La Mort de Tintagiles** című művét adják Budapesti először.

Nyiltér.

Szombatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ez nem maradhat így tovább!

Az osztály fele hiányzik, a másik fele meg van hűlve. Így nem végezhetem el az osztállyal a kitűzött anyagot. Csak szoknának már hozzá a szülők, hogy mindig adnának gyermekeiknek néhány valódi Fay-féle szódeni ásványasztillát! Ezzel jót tennének magukkal, az iskolával s a gyermekkel is. Azok a gyermekek, akik rendszeresen szedik a Fay-féle szódeni ásványasztillát, tapasztalásom szerint mindig frissek és vidámak és könnyen csusszák át a legkeményebb telet is. Fay valódi ásványasztillát minden idevágó üzletben kaphatók, egy doboz ára 1.25 kor. Utánzatot ne hagyjon magára erőszakolni.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Gantzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/L. Grosse Neugasse 17.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVIZ.

Nagy sarok üzlethelyiség

nagykereskedőknek, vagy kávéháznak is alkalmas a hozzátartozó pinczeraktárral 1910 május 1-ére kiadó V. Bálvány-utca 24. számú bérpalotában, Arany János-utca sarok. Felvilágosítást ad Paulheim Ferenc tulajdonos VII., Garay-utca 4. Telefon 62-50.

ALAPITVOTT 1842. ALAPITVOTT 1842.
THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító társaság.
Tiszta a kölcsönösség elvén alapszik. Résztvevőnek nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módokat szerint. Legliberalisabb feltételek.
Osztványon: 1908. december 31. — — — 2.792.948.921.40 Frcs.
Díjbevétel 1908. december 31. — — — 305.071.778.70 Frcs.
A biztosítottak között 1909-ben felosztásra kerülő nyeresemények — — — 57.472.965.70 Frcs.
Vezérközpontosság Magyarország és a kelet részére:
Budapest, VI., Andrássy-ut 20. szám.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 109-39.

Gyógytényezők:
Finzen-féle lámpa fürdők szívbalj és veredényelmoszesedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság, Fejfájás.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsák (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Veredényelmoszesedés.
Köszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.
Székrekedés. Daganatok.
Anyagcserehajok (Elhízócsukor, verszegénység).
Bőr-bajok, Bőrviszketeg, Lupus.
Majhullás, kopaszság.
Sztrókelés (nőknél az arcon).
Aranyeres csemók.

— Rendelés d. e. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Mulatságok.

Téli esték. Az a kedves, családiasan intim társaság, mely a tisztviselők Esterházy utcai otthonában az idén anyai szép mulatságot rendezett, e hó 16-án rendező évadáró estélyét, amelyen összegyűlnek mindazok, akik e mulatságoknak csak valamelyikében is részt vettek. Mayer Dönci, e társaság lelke, a mulatságok ildomos rendezője minden buzgalommal odahat, hogy az évadáró estély, melyet esimes kabaretszámok előadása vezet be, hangulatban, sikerben felülmúlja az eddigieket és hogy az összes megjelentek sokáig minél lelkesebben emlékezzenek vissza a „Téli esték”-re.

Az Összetartás Társaság e hó 12-én a K. A. O. E. helyiségében (Andrássy-út 67.) a VII. ker. Napközi Otthon javára táncestélyt rendez.

Széchenyi bál. A szombat este féltíz órakor tartandó Széchenyi bál hivatalos programját a következőképp állapították meg: A bál háziasszonyai 9 és egy negyed órakor gyűlekeznek a kisteremben, háromnegyed tizkor érkezik az udvar, amiért is már fél tíz-kor a kocsiközlekedést elzárják. A bál rendezője kéri tehát a meghívottakat, hogy féltíz előtt sziveskedjenek megjelenni. A tulzsunftság ekerülése biztosítva van, mert négy teremben lehet táncolni. Táncosjegyeket a Vigadóban már nem lehet váltani.

Báli naptár.

- Február 5. Széchenyi-bál a fővárosi Vigadóban.
5. Terézvárosi Torna Club mulatsága (Andrássy-út 67.)
5. Guttmann-cég táncestélye (Erzsébet-körút 49.)
5. Budai Polgári Kaszinó táncestélye.
5. A Hölczler-cég táncestélye a Royalban.
5. Dunagőzhajózási tisztviselők bálja a budai Vigadóban.
5. Droguisták táncestélye a Lloydban.
5. Ferencvárosi Torna Club bálja a Ferencvárosi Pórári Körben.
5. Kereskedő Ifjak Társulata estélye (Semmelweis-ut. 17.)
5. Állami vasgyárak tisztviselőinek bálja (X., Goigotha-ut.)
5. Szolid Lumpok bálja az Ugyvédi Kamarában.
5. Kis-zuglói kör estélye Angol-ut. 25.
5. „Lujza” Leányegyesület bálja az újpesti közmívelődési körben.
5. Kedélyes táncosok mulatsága (Erzsébet-körút 27.)
5. Kőbányai tornász-estély.
5. Iparosképző Protestáns Egyetel jelmez-bálja (Alföldi-ut. 13.)
5. Urasági alkalmazottak mulatsága a Katholikus Körben.
5. Kereskedő és irodaszolgák mulatsága a SASKörben.
6. Az izr. nőegylet álarezosbálja a fővárosi Vigadóban.
6. A Budai Dalárda bolond-estélye a budai Vigadóban.
6. Pesti izr. nőegylet álarezos bálja a fővárosi Vigadóban.
6. Pesti izr. nőegylet álarezos-bálja a Vigadóban.
7. Önkéntes tüzeltő-testület bálja a budai Vigadóban.
8. Bolond-estély a fővárosi Vigadóban.
10. Művészestély.
12. A BTC. táncestélye az Esterházy-utcai Tisztviselő Egyetben.
12. Szentgyörgy-táncestély a Lloydban.
12. Építészbál a fővárosi Vigadóban.

FŐVÁROS.

(A főváros közgyűlése. A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután **Fülepp Kálmán** főpolgármester elnöklése mellett folytatta a tegnap félbeszakított közgyűlést.

Az ülés megnyitása után az elnök meleg szavakban emlékezett meg dr. **Csillag** Zsigmond bizottsági tag hirtelen elhunytáról. Csillag helyébe a VII. kerületi póttagok sorából **Lajta Bélát** hívták be a törvényhatósági bizottságba.

Ezután dr. **Szemere** Béla ujonnan megválasztott kerületi orvos tette le a hivatalos esküt. A napirend során a közgyűlés Páris városának az árvízkatasztrófa felett részvétét fejezte ki és huszezer korona segélyt szavazott meg. A főváros közgyűlése már régebben utasította a tanácsot, hogy a löversenyteret 1913-ra vegye vissza a főváros birtokába. Az erre vonatkozó tanácsi előterjesztés ma került a közgyűlés elé. E kérdéssel kapcsolatban dr. **Szalay** Mihály a totalizatórnék a harmadik helyen való beszüntetése mellett foglalt állást. **Simonovics** Béla a tanács javaslatának elfogadása mellett szólott. — Azt indítványozta, hogy a Magyar Lovaregyletnek a létezésérdekeiben és az idegenforgalom emelése körül kifejtett... Dr. **Rácz** Dezső: És a sikkasztások emelése körül! (Derütség.) **Simonovics** Béla: ... működéséért, a főváros közgyűlése elismerését fejezze ki. A közgyűlés többsége a tanács javaslatát fogadta el. **Simonovics** visszavonta indítványát, a Szalayt pedig elvetették. A Nemzeti Szalon egyesület, mint ismeretes, nem tett eleget a fővárossal szemben fennálló szerződéses kötelezettségének. A főváros tanácsa ezért a szerződés felbontását rendelte el. Az egyesület a tanács határozata ellen a közgyűléshez felebezett. A tanács a felebezés elutasítását javasolta a közgyűlésnek. **Némai** Antal az előterjesztést elfogadja, de azt kívánja, hogy a felszabaduló helyiségek egy részével a kávéházat bővítsék ki. **Wolfner** József indítványozta, hogy a tanácsi előterjesztés elfogadása mellett, a közgyűlés utasítsa a tanácsot, hogy méltányossági szempontból újabb tárgyalásokba bocsátkozzék az egyesülettel. **Alpár** Ignác a művészet pártolása szempontjából kéri a tanács elutasító javaslatának elvetését. **Steinhardt** Antal a tanács javaslata mellett szólott. Dr. **Szalay** Mihály **Wolfner** indítványához csatlakozott. Ehhez az indítványhoz csatlakozott **Váczonyi** Vilmos is, aki rámutatott arra, hogy a szerződés megkötésével a Nemzeti Szalon könnyelműséget követett el, ami azonban nem jelent azt, hogy méltányosságot ne gyakoroljanak vele szemben. Dr. **Bárczy** István polgármester kijelentette, hogy neki a **Wolfner** indítványának elfogadása ellen semmi kifogása nincsen. A közgyűlés erre a tanács javaslatát, **Wolfner** indítványával kiegészítve fogadta el. A budapesti református egyháznak a közgyűlés dr. **Füredi** Mór és dr. **Baránszky** Gyula hozzászólása után 200,000 korona építési segélyt szavazott meg. A Rókus-kórház kibővítéséhez szükségessé vált a Stáhl-utczában levő **Dulánszky-féle** ingatlanok 280,000 koronáért való megvásárlása. Az erre vonatkozó tanácsi előterjesztést ma tárgyalta a közgyűlés. Dr. **Havass** Rezső kérdést intézett a Rókus-kórház kitélepitése tárgyában. **Antal** Gyula tanácsos megnyugtató szavai után a közgyűlés hozzájárult a vételhez. A tárgysorozat többi, kisebb jelentőségű, pontját vita nélkül fogadta el a közgyűlés, amely hat órakor véget ért.

(Elutasított panaszok. Az elmúlt évben lefolyt községi választások ellen három panasz érkezett az igazoló választmányhoz. **Kasics** Péter és társai az I. kerületi, dr. **Kunfy** Zsigmond és társai a VIII. kerületi, **Schönheil** Richárd és **Balás** Imre pedig a IX. kerületi községi választás ellen adtak be panaszt. Az igazoló választmány annak idején, mint teljesen alaptalanokat elutasította a három panaszt. A panaszosok az igazoló választmány határozatát megfellebbezték a bíráló választmányhoz, amely tegnap **Fülepp** Kálmán főpolgármester elnöklése és **Csaplovits** Pál tanácsjegyző előadása mellett tartott ülésében helybenhagyta az igazoló választmány határozatát.

(Donáth műterme. A főváros **Donáth** Gyula szobrásznak műterem céljára a Lendvai-utczában adott telket. **Donáth** meghalt s a telket a műteremmel együtt visszakapta a főváros. A pénzügyi bizottság **Vaszilievits** János alpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén elhatározta, hogy nyilvános árverésen adja el a házat. A kikiáltási ár négyszöglenként 250 korona.

(Drága telek. A főváros pénzügyi bizottsága ma tárgyalta azon ingatlan vételügyét, melyet nemrégiben 290 ezer koronáért megvételre kínáltak. Mivel az említett ingatlan, mostani állapotában teljesen használhatatlan s egészen újra kellene

építeni, *Feleki Béla* a pénzügyi bizottság mai ülésén erős kifogást tett az ellen, hogy az ügyosztály és a kisajátító bizottság ilyen üzlet megkötését javasolja. Rámutatott arra, hogy a főváros fejlesztéséről szóló törvény szerint a telket, ha meg akarja kapni a harmincz éves adómentességet, 1918-ig be kell építeni. A tulajdonos tehát kénytelen lesz a telek rendezésére s akkor a terjedéket a közmunkatanács váltja meg. A fővárost tehát semmiféle kiadás nem terheli. A bizottság a fölvilágosítás után egyhangulag elutasította az ajánlatot.

EGYESÜLETEK.

(—) A Vén Fiumi Vivóklubja most tartotta évi közgyűlését dr. *Bárczy István* polgármester elnöke alatt. *Heinrich* igazgató beszámolójában megemlékezett a klub fejlődéséről, taglétszáma emelkedéséről. A zárószómadások elfogadása, felmentvények megadása és a költségvetés, valamint az alapszabálymódosítások letárgyalása után megejtették a választásokat. Elnök ismét dr. *Bárczy István* polgármester lett, alelnökök: *Heinrich Aladár* igazgató, *Malonyay Dezső*, *Erényi Ullmann Gyula*, főtítkár dr. *Nagy Sándor*, igazgatósági tagok: *Altortjay Imre* tábornok, dr. *Balogh Ferencz* min. titkár, *Benedek Dezső*, dr. *Benyovits Lajos* kir. táblabíró, dr. *Berend Miklós* m. tanár, dr. *Dirner Gusztáv* tanár, dr. *Domony Mór* igazgató, *Erwin Kálmán* igazgató, *Gyérey Rikárd*, dr. *Hajdu Marcell*, *Henrich Ferencz*, *Heller Ágost*, *Jenes Árpád* százados, báró *Kornfeld Pál* igazgató, dr. *Nagy Béla* kir. ügyész, dr. *Nagy Sándor*, dr. *Nagy Valér*, dr. *Pajzs Gyula*, dr. *Reissig Ede* min. titkár, *Strasser Lajos*, dr. *Waigand József*, *Werkner Lajos*, *Zilahy Dezső*, *Zulawski Béla* százados. Közgyűlés után *Bárczy* elnök vezetésével a Hungária-szállóba vonult a társaság, ahol *Ligeti Miklós* bejelentette, hogy vándordíjat ajánl fel, amit *Bárczy* elnökről kér elneveztetni. A lakomán sok lelkes toaszt hangzott el. Az est folyamán a Vén Fiumi külön-külön is hálással emlékeztek meg szeretett mesterükről, *Fodor Károlyról*, ki a társaság alakulása óta lankadatlan buzgalommal vezeti vivásukat.

(—) A Természettudományi Társulat állattani szakosztálya ma délután hat órakor a Nemzeti Múzeum dísztermében diszülést tartott, amelynek tárgya *Jablonovszky Józsefnek*, a rovarani állomány igazgatójának előadása volt: Az 1903—1909. évi sáskajárásokról és az új védekezési módokról. Előadását részint vetített képekkel, részint pedig preparátumokkal és eszközökkel illusztrálta. A nagy tetszéssel fogadott előadás után az állattani szakosztály tisztviselőit választották meg.

(—) A Magyar Társadalomtudományi Társaságnak a társadalmi elfajulásokról rendezett előadási ciklusában ma dr. *Dóczy Imre*, az Alkoholellenes Egyesületek Országos Ligájának főtítkára tartott előadást „A társadalmi elfajulásokról és az alkoholizmus” címen. A rendkívül tartalmas szép előadást nagy tetszéssel fogadták.

(—) A Magyar Filozófiai Társaság e hó 5-én (szombat) este 6 órakor a Kir. Magyar Természettudományi Társulat (Esterházy-utca 14. és 16., I. em.) üléstermében ülést tart.

(—) A Magyar Gazdasszonyok Egyesületéből. Özveggy gróf *Balhyány Gézáé*, a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének védnöke az egyesület február havi választmányi ülését az álarcosbál jövedelmének elszámolása miatt február hó 12-ére hívta egybe.

(—) A Szent József-Czéh magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete február hó 6-án vasárnap d. e. fél 11 órakor az Iparművészeti Múzeum első emeleti dísztermében összejövetelt rendez, mely alkalommal *Csányi Károly*, az Iparművészeti Múzeum igazgatójára, a „Wien vor der Marke” porcellánról vezet megbeszélést.

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. **Hommel** féle Haematogent! Óvást a dr. **Hommel** nevet hangsúlyozni kell!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az új koronaügyész. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Pongrácz Jenőt* koronaügyésszé nevezte ki.

§ A budapesti tábla új bírása. Szappanos Sándor monori járásbíró a király a budapesti ítélőtáblához bírónak nevezte ki. Az erre vonatkozó királyi kézirat ma jelent meg a hivatalos lapban.

§ A cipész gyilkossága. (Esküdtársi tárgyalás.) A múlt év november 5-én délelőtt *Krausz Ignác* cipész önként jelentkezett a főkapitányságon és elmondotta, hogy ötvenhét éves feleségét, *Bleyer Juliánát* meggyilkolta. A cipész előadása szerint az asszony folyton üldözte őt féltékenységgel s a gyilkosság napján is veszekedett vele, sőt a kezében levő késsel feléje is szurt. Amikor a kést kicsavarta a kezéből, az asszony baltát ragadott és azzal sujtott feléje. Ő a baltát is elvette és ingerültségében úgy vágta fejbe a feleségét, hogy nyomban eszméletlenül esett össze. A budapesti büntetőtörvényszék esküdtársi bírósága dr. *Mikovich* bíró elnöklésével ma vonta felelősségre *Krausz Ignácot* erős fölindulásban hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntetéseért. A tárgyaláson *Krausz* beismerte a bűncselekmény elkövetését és azzal védekezett, hogy tettét erős fölindulásban követte el. Erős fölindulását pedig feleségének durva bánásmódja okozta. A vádlott kihallgatása után a bíróság zárt tárgyalást rendelt el. A zárt tárgyalás után a bíróság több tanút hallgatott ki nyilvános ülésben. Ezek a tanúk, akiket a vádhatóság idézetett be, arról tettek vallomást, hogy *Krausz Ignác* a feleségével állandó czivódásban és veszekedésben élt. A tanúk nagy része az asszonyt okolta a boldogtalan házasság miatt, a másik része pedig azt vitatta, hogy *Krausz Ignác* volt az oka annak, hogy a felesége nem volt a sorával megelégedve. Dr. *Mikovich* bíró délután két órakor a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta el, amikor a védelem által bejelentett tanúk kihallgatására került a sor. Az esküdtek bűnösnek mondták ki *Krausz Ignácot* erős fölindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetésében. E marasztaló verdikt alapján a bíróság a vádlottat három évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmisségi panaszszal éltek.

§ A Haverda-pör tárgyalása. A Haverda-pör tárgyalása hétfőre kezdődik a szegedi királyi törvényszék esküdtársi bírósága előtt. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés. Legujjabban az a kombináció merült fel, hogy a szenzációs tárgyalást az esküdtársi bíróság el fogja napolni, mert a szegedi és szabadkai orvosszakértőknek homlokegyenest ellenkező a véleményük a vádlottak emebeli állapotáról. Ez a kombináció azonban ténybeli alappal nem bír. A szegedi orvosszakértők véleményét még senki sem ismerheti, mert azt csak a tárgyalás előtt három nappal nyújtják be írásban az esküdtársi bírósághoz. A vádlottak védői szombaton érkeznek Budapestről Szegedre. *Haverda* Mariska védője, *Bródy Ernő* dr. utján kérvényt adott be az esküdtársi bíróság elnökéhez, amelyben *Vincze György*, *Fischer Jákó*, *Kiss Ábelné*, *Apró Ferencz* és *Vörös Kálmán* szabadkai lakosokat kéri tanuként beidézni a tárgyalásra. Az újabb tanúkkal *Haverda* Mariska azt kívánja megvilágítani, miként történt az elhídegülés közte és anyja közt.

§ A bajai főnyeremény. *Wagner Sándornak*, a kit a bajai kir. törvényszék az ismert milliós bűnpörben harmadfél évi fegyházra ítélte, ma kézbesítették a szabadkai törvényszék végzését, melyben február 16-ára idézik be, hogy kihirdessék előtte a Kuria ítéletét. *Wagner Sándor* kérvényt intézett Székely Ferencz igazságügyi miniszterhez, amelyben a fegyházbüntetés megkezdésére hat hónapi halasztást kér. Kérését azzal okolja, hogy jóllehet, hogy már közel egy esztendeje van szabadlábon, szokási kísérletet nem tett és ilyen hosszú büntetés megkezdése előtt családi viszonyait rendezni kell. Február 16-án, az ítélet kihirdetésekor *Wagner Sándor* perújítási kérelmet fog beadni.

§ Erőszakoskodó hitelező. *Steiner Andor* fűszerkereskedő fenyegető levéllel elküldötte *Kiss István* nevű házi-szolgáját egyik adósához, egy postás és táviró-számlellenőrhöz, s meghagyta szolgájának, hogy ha nem kapná meg a pénzt, üljön le és ne mozduljon addig, amíg az adós nem fizet. A házi-szolga az utasításhoz híven az adós feleségének fel-szólítása daczára is a lakásban maradt s nem távozott mind addig, amíg *Kiss* hazajött s az ösz-szeget kifizette. A szorongatott adós a kereskedő ellen zsarolás, a solga ellen pedig magánlakásértés miatt keresetet indított, melyért a büntetőtörvény-szék tanácsa ma vonta felelősségre *Steiner Andort*, a zsarolással vádolt kereskedőt. *Kiss István* házi-szolga időközben ismeretlen helyre költözött és így nem lehetett megidézni. *Steiner* beismerte, hogy fenyegető levelet küldött a panaszosnak, továbbá, hogy azt az utasítást adta szolgájának, hogy addig ne mozduljon el a lakásból, amíg a pénzt meg nem kapja. A bíróság dr. *Keserü* királyi ügyész vádjá után *Steiner Andort* zsarolás vétségéért 40 korona pénzbüntetésre, nemfizetés esetén két napi elzárásra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért fellebbezett. A vádlott megnyugodott.

§ Rendőri büntetőeljárás és ügyviteli szabályzat. Címen dr. *Vaday László*, a fővárosi rendőrség kerületi kapitánya, s a főkapitányság kihágási osztályának vezetője egy nagyon hasznos és nagyon figyelemreméltó könyvet írt. A kihágási eljárás egyöntetű és a modern jogfejlődésnek megfelelő alapokra való fektetését az 1901:XX. t.-cz. rendelkezései alapján a belügyi és igazságügyi miniszterek két miniszteri rendelettel hajtották végre. A könyv tartalmazza a két min. rendeletet, mindentől a szakaszok után a szükséges magyarázatokkal. Ezenfelül az egyöntetű eljárás megvalósítását a kézikönyv különösen azzal szolgálja, hogy az eljárás során szükséges hatósági funkciók el-látásához használható nyomtatványmintákat tartalmazza. Végre a könyv betűrendben sorrendben tartalmazza azon törvények és min. rendeletek jegyzékét, amelyek az ezen eljárási szabályzat illetékesége alá eső kihágásokat kreálnak. A könyv Ráthi Mór kiadásában jelent meg és ára füzve 8 korona.

SPORT.

(—) A Rákosi díj. A Rákosi díj ugyan a súlyel-osztás még nincs nyilvánosságra hozva, de már levele is megírtuk egy pár jobb képességű te-livér esélyeit, melyek szerepet fognak játszani a végkiüzdelemben. Mindenesetre elsősorban oly lo-vaknak kell nagyobb chanceot adnunk, melyek ugy-nevezett „korai”-ak. Nagyon jól van képviselve a Dávid-istálló három kandidáltjával (*Grado*, *Ro-đostó*, *Maillart*) s bármelyik induljon is a három közül, győzelmi esélye van, de különösen *Maillart*-nak, mely nem is fog abszolút magas súlyt kapni. *Floridsdorf* szintén azok közé tartozik, melyek már korán fit-nek mondhatók; a nála is nagyon jó ajánló-levél lesz az, hogy nem lesz nagyon szigoruan el-bírálva. *Sapristi* a sikon tőrhetően szerepelt, azon-ban még a gátakon nem érezte magát elég otthonosan, de ha ezen idegenkedésen már tulesett, neki is eminenens esélyt jósolhatunk. *Paff* alkalmasint a Nagy alagiban fog startolni, mert a Rákosiban nagyon meg lesz fogva, úgy, hogy elég jó képes-ségi ellenfeleivel szemben nagyon nehéz helyzete lenne. A már kipróbált idős *Péda* szintén egyike azoknak, melylyel számot kell vetnünk, ugyszintén *Falóczkirály* is, melyet istállója mult évben más két-szer is favorizált, azonban sikertelenül. *Hary* csak kétéves korában mutatott jelentősebb formát, mult évi teljesítményei azonban semmikép sem hoz-hatók összhangba istállójának vérmes reményeivel. Annyt mindenesetre konstatalhatunk, hogy jó ugróképességgel rendelkezik. *Topper* neve már jó ideje közszájon forog, mint olyan, mely hivatva van a szép díjat megszerezni gazdájának, ami eset-leg valóra is válthat, ha kellő időre fiten állhat starthoz.

(—) A Nagy alaginak megvan immár a favo-ritja, még pedig *Flapdoodle*, melyet Bécsben — horribilis sulya daczára — nagyobb összegekkel fogadtak. Az ötéves lovasa Fejes lesz, míg az is-tálló másik lovának: az Angliából importált *Flo-rence Nightingale*-nak nyergébe Szemere Kálmán százados fog szállni. Fogadták még ezenkívül az értékes stepler-konkurrencziára *Paff*-ot is. A kanczát alighanem Ozárán Zoltán fogja lovagolni, ha eredményre vezetnek a tárgyalások, melyet is-tállója a jeles urlovással folytat.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55 frt. Frakk, v. Ferencz József-öt. egészen selyem-beléssel

legfőbb angolkelméből, csakis mérték szerinti, első-rangu kivitelben.

ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű ural szabótermében IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116—59.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Jelzálog Hitelbank mérlege.

— Huszonkét frank lesz az osztalék. —

Budapest, február 4.

Miként a múlt évben, úgy az idén is szenzációképpen hat a Magyar Jelzálog Hitelbank mérlege, mely bámulatos lendületről számol ismét be. Míg 1908-ban Széll Kálmán új kormányzói működésének eredményeképpen 1,563.373 koronával nagyobb nyereséget ért el, mint az előző évben, addig az idén az 1908. évi szenzáció üzleteredményt is felülmulta a bank, mert az igazgatóság által megállapított és a felügyelő-bizottság által jóváhagyott 1909. december 31-ére lezárt mérleg szerint az 1908. évről áthozott 515.370.97 korona hozzászámításával 7,409.483.82 K bruttó nyereség és az adók, kezelési költségek stb. levonása után a múlt évben kimutatott 4,607.907.87 K-val szemben 5,342.001.78 K tiszta nyereség mutatkozik. Ez az eredmény a legfényesebb bizonyossága annak, hogy Széll Kálmán csakugyan beváltotta székfoglaló beszédében tett ígéretét, s ma már a Jelzálog Hitelbank ismét elfoglalta régi vezető helyét. A rohamos fejlődést szemlélteti az alábbi összehasonlító táblázatunk is. Volt ugyanis:

	1907	1908	1909
Kib. záloglev.	205,916,600	208,274,300	227,599,100
Kib. közs. kötelezők	140,857,000	142,567,000	162,167,300
Jelz. kölcsönök	207,830,981	210,132,746	233,631,597
Közs. kölcsönök	260,977,834	267,046,639	281,567,188
Tiszta nyereség	3,486,871	4,607,907	5,342,001

Az emelkedés tehát a bank főüzletágaiban mindenütt milliókra rug.

Az 1909. évben a bank 50 millió korona záloglevél és községi kölcsönt valószínű és különböző kibocsátmányából — a visszavásárolt címletek levonása után — netto 46 millió korona összeget helyezett el. Ezen üzleti forgalom a „Jutalékok a jelzálog és községi kölcsön-üzletből stb. és egyéb nyereségek” számláján a tavalyi összeggel szemben 503.000 koronányi többletet eredményezett. Másrészt a „Kamatjövendelmek” számláján is a tavalyihoz képest 267.000 korona többlet mutatkozik. E számlánál a tavalyi mérleg közzétételekor már rámutathattunk a bankot az előző időszakban terhelt passzív kamatok lényeges csökkentésére; ezáltal azonban arról is jelentést tehetünk, hogy nagy mennyiségben elhelyezett tőkekészletei a banknak jelentékeny kamatjövendelmet biztosítanak az intézetnek. Az intézet birtokában levő értékpapírokat — különösen saját zálogleveleket, községi kötelezőket és a sorsjegy-állományt is — az 1909. december 31-én jegyzetknél jóval alacsonyabb árfolyamokon állították be a mérlegbe, mégis a tiszta nyereség az 1908. évi nyereségből áthozott 515.370.97 K nélkül 4,826.630.81 K-át tesz ki s így a tavalyi áthozat nélküli 4,112.869.04 K tiszta nyereséget — mely már az előző 1907. évinél 1,563.373.57 K-val volt nagyobb — 713.761.77 K-val haladja meg.

Ez a jelentékeny nyereségtöbblet egyrészt a bank teljesen konszolidált állapotának és

belső megerősödésének köszönhető, másrészt annak a fellendülésnek, amelyet az alapszabályszerű üzletágak, a jelzálogos és községi kölcsön-üzlet a lefolyt évben vettek. A nyereség föl-osztására nézve az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évi március 16-ára egybehívandó közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a forgalomban levő 200.000 drb. részvény után részvényenként a múlt évi 20 frs-al szemben 23 frs. osztalék fizetessék, továbbá az intézeti nyugdíjalap javadalmazására 75.000 K, az intézeti tisztviselők és szolgák jutalmazására 75.000 K fordítassék és az alapszabályszerűleg meghatározott levonások után fennmaradó 741.938.70 K a folyó évre elvitessék.

Az osztalék emelésének kérdésénél az igazgatóság első sorban azt tartotta szem előtt, hogy feladatát képezi a részvények hozadéknak állandósítása. Es így bár a kimutatott nyereség a javaslatba hozott 22 frs-nál magasabb osztalékot is megengedett volna, az igazgatóság azért állapodott meg ezen tételben, hogy a részvényjövendelmek állandóságát rosszabb elhelyezési viszonyok esetére is biztosítsa.

A zárszámadások adatai egyébként a következők:

Vagyon-mérleg. Vagyon: A záloglevelek külön biztosító alapjának értékpapírai 11,846.752 kor. 79 fill. A községi kötvények külön biztosító alapjának értékpapírai 14,395.312 kor. 81 fill. Pénztárszámla 1,298.820 kor. 08 fill. Pénzügyintézetknél kamatozásra elhelyezett pénzek stb. 21,050.896 kor. 33 fill. Lombardelőlegek értékpapírokra 5,466.480 kor. 80 fill. Értékpapírok számlája 7,568.446 kor. 01 fill. Saját záloglevél és községi kötvénykészlet 20,338.377 kor. 83 fill. Ház számla: ház a Váci-utca 9. sz. alatt 1,300.000 kor., ház a Nádor-utca 7. sz. alatt 1,100.000 kor., 2,400.000 kor. Ingatlanok számlája (árveréseken megvett ingatlanok) 1,541.488 kor. 82 fill. Annuitások számlája 1,579.113 kor. 65 fill. Adóok 12,160.282 kor. 45 fill. Consortionális számla (consortionális befizetések) 8,353.169 kor. 49 fill. Kölcsönök: jelzálogos kölcsönök zálogleveleken 233,651.597 kor. 63 fill., jelzálogos kölcsönök készpénzben 3,322.198 kor. 27 fill., községi kölcsönök 281,567.188 kor. 20 fill. Összesen 518,540.984 kor. 10 fill. A kölcsönvevők biztosító alapjának értékpapírai 3,659.710 kor. 42 fill. A nyugdíjalap értékpapírai 1,806.977 kor. 82 fill. Széll Kálmán betegsegélyző-alap értékpapírai 100.000 kor. Átmeneti számlák 8,326.792 kor. 63 fill. Összesen 640 millió 433.606 kor. 03 fillér.

Teher. Részvénytőke (200.000 drb részvény á 100 frt = 200 K, betudva a záloglevelek külön biztosítóalapja 11.500.000 K és a községi kötvények külön biztosítóalapja 14.000.000 K = 25.500.000 K) 40.000.000 K Agóialap (a részvénytőke után befolyt aranyági 7.126.652 K 58 f., a részvénytőke külön aranyárfolyamtartalékalap 2.373.347 K 42 fill.) 9.500.000 K. Tartalékalap 11.800.000 K. Külön tartalékalap (I. 4.250.000 K, különtartalékalap II. 2.250.000 K.) 6.500.000 K. Árfolyamkülönbözeti tartalékalap 2.000.000 K. Ingatlan tartalékalap 2.100.000 K. Osztalék tartalékalap 500.000 K. Tartalékalapok összesen 32.400.000 K. Nyugdíjalap 1.817.623 K 65 f. Széll Kálmán betegsegélyző-alap 100.000 K. Kölcsönvevők biztosítóalapja 3.705.089 K 57 f. Forgalomban levő kibocsátmányok: záloglevelek 227.599.100 K, községi kötelezők 162.167.500 K, kamatozó és kamatozatlan nyereségek 114.894.200 K összesen 504.660.800 K. Jelzálogos és községi kölcsönök után antcipált

részletek 5.740.716 K 30 f. Jelzálogos és községi kölcsönökből visszatartott összegek 12.534.201 K 54 f. Hitelezők 15.824.886 K 56 f. Beváltandó részvény, záloglevél, községi kötelező és nyereségek stb. 6.048.419 K 67 f. Kisorsolt záloglevelek, községi kötelezők és nyereségek stb. 3.650.464 K. Átmeneti számlák 8.609.402 K 96 f. Nyereségek egyenlege 5,420.001 K 78 f. Összesen 640,433.606 K 03 fillér.

Nyereségek és veszteségek számlája. Tartozik: Igazgatási és kezelési költségek (az igazgatók, tisztviselők, szolgák fizetési és lakbérilletményei, a bank helyiségeinek bérlete, utiköltségek, nyomtatványok, hirdetések, bélyeg és postai kiadások stb. stb.) 1,188.082 K 10 fillér. A felügyelő-bizottság illetményei 1909-re 19.058 K 16 fillér. Az intézet hozzájárulása a nyugdíjalaphoz 1909-re 19.267 K 07 fillér. Adószámla (1908. évi adók és budapesti, bécsi és párisi illetékek) 833.064 K 20 fillér. Leltár-számla: leírás 8010 K 41 fillér. Nyereségek egyenlege 5,342.001 K 78 fillér, összeg 7,409.483 K 72 fillér.

Követel: 1908-ról áthozott nyereség 515.370 K 97 fillér. Jutalékok a jelzálog- és községi kölcsön-üzletből, nyereségek eladott zálogleveleken, községi kötelezőkön és nyereségek stb. 2,715.007 K 29 fillér. Kamatjövendelmek: értékpapír, záloglevél, községi kötelező (adómentes), előleg- és egyéb kamatok 4,072.068 K 46 fillér. Házbér a Váci-utca 9. és a Nádor-utca 7. sz. házak után 107.037 K, összesen 4,179.105 K 46 fillér. Összesen 7,409.483 K. 72 fillér.

Jégluss a tőzsdén. Az idej rendellenes tél súlyos gondok elé állítja a kórházakat, huskereskedőket s általában azokat az iparosokat, akik szakmájukban a jeget nem nélkülözhetik. Eddig természetes jeget alig lehetett elraktározni s félő, hogy ezentúl sem lehet; ami azt jelenti, hogy az 1910. év a műjéggyáraknak óriási szezont ígér s már is hallatszik, hogy óriási módon meg is drágul majd a jég. Ugy látszik, üzleti körökben is számolnak ezzel, mert ma a tőzsdén nagyobb jégkötés történt két bankigazgató és az egyik műjéggyár igazgatója között. Ez a kötés természetesen nem volt tőzsdéi ügylet, de érdemes a följegyzésre azért, mert állítólag *másfélkoronás áremelkedés* alapul vételével történt. Mivel pedig a meglévő műjéggyárak a fogyasztás tizedrészét sem tudják fedezni, képzeltető, hogyha tényleg nem lesz természetes jég, micsoda üzleteredményekkel zárják az 1910. évi mérlegeiket majd a jéggyárak. — Volt ma néhány bankvezér körében szó arról is, hogy egy újabb műjéggyárat építsenek. Ezt a tervet azonban, technikai okokból kivitethetetlen lévén, elejtették. Mindenesetre azonban jó lesz megvárni még, mit hoz a február.

Hengermalom Baján. Bajai Hengermalom R.-T. czimén 150.000 koronával vállalat alakult Baján a Schön, Schmidt és Horváth-féle műmalom átvételére.

A francia váltó-moratórium. A párisi nagy árvízkatasztrófának egy eddig nálunk még figyelemre nem méltított következménye is volt. Január 20-án ugyanis Párisban egy dekretum jelent meg, amely Párisra és az összes árvízszújtotta departementekre vonatkozik s amely a váltók lejáratára husz napos moratóriumot enged. A január 28-áról február 16-áig esedékes váltók lejáratát tehát husz nappal kitolatták. A dekretum kapcsán a francia jegybank a következőket rendelte el. Az összes váltók a névleges lejáratú napon bemutattnak, hogy abban az esetben, ha az intézvényezett ki akarja fizetni, ezt megtehesse. Husz nappal utóbb a váltó ismét bemutattnak az intézvényezettnek. Mindazok után a váltók után, melyek január 28-áig számitoltattak le, a husz napért kamat nem jár, de azok után a váltók után, melyek január 28-án számitoltattak le, megfelelő késedelmi kamatot kell fizetni.

A huszmilliósi fiúmei kölcsön ügye. A Magyar Jelzálog Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület a mai reprezentanza ülése előtt ajánlatot nyújtottak be a podesztához. A három bank hajlandó 20 millió korona négy százalékos kötvény-kölcsönt 60 évre 90 háromyolezad árfolyammal nyújtani. A reprezentanza hosszas vita után a bankesport ajánlatát elfogadta. A határozat folytán a város 50.000 korona pónálét fizet a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak, mely 6 és fél millió koronányi függő kölcsönt nyújtott volt a városnak és arra az esetre, ha a 20 millió kölcsön nem vele jönne létre, belügyminiszeri határozattal az említett pónálét kötötte ki.

AZ AMERIKAI

Yes porcellán-pouder

nem tartalmaz ártalmas anyagokat és összetételénél fogva az összes pouderek közt a legjobb.

Dr. FARAGÓ ANDOR
kir. törvényszéki hites vegyész.

Az Amerikai Porcellán-pouder árai: 3 és 5 korona. Kapható a földtéken mindenütt.

Nagy baisse a newyorki tőzsdén. Már megirtuk, hogy a budapesti tőzsde a newyorki tőzsdé-eseményekre pár nap óta lanyha irányzatot vett. A newyorki tőzsdét ugyanis két nagy fizetési képtelenség tartja izgalomban s ennek hatása alatt valószínűsége derout volt a tőzsdén. A papírok 1-3 dollárral csökkentek s különösen vasúti papírok ára esett. A Mexican American Pacing Company és a Pisk és Robinzon-bankház fizetési zavarai a tőzsde forgalmára rendkívül erős baisse-mozgalmat idéztek elő, nagyon sok kényszereladás történt. A newyorki tőzsde matadorjai a még nagyobb veszedelem elhárítása céljából már konferenciára gyűltek össze. Elhatározták, hogy a piac támogatására konzorciumot alakítanak. Erről a segítő akciónál még azt táviratozzák, hogy ott Pierpont Morgan vezetése alatt konzorcium alakult a piac támogatására, ami nagy megnyugvást keltett.

A Gyulai Kötött- és Szövöttárugyár R.-T. tökémeleése. Az Első Gyulai Kötött- és Szövött Iparárugyár r.-t. legközelebbi közgyűlésén — amint értesülünk — 500.000 koronával felemeli jelenlegi egymillió koronás alaptőkéjét. A társaság 1900-ban alakult 300.000 korona tőkével, amelyet 1907-ben 800.000 koronára emeltek, ezt 1909-ben egymillió koronára egészítették ki. A társaság 1908-ban 800.000 korona tőke mellett 124.596 korona nyereséget mutatott ki.

Uj pénzügyi intézet Nagyváradon. Nagyvárad Agrár Takarékpénztár című Nagyváradon alakulóban van egy pénzügyi intézet 1 millió korona alaptőkével, amelynek — többek között — célja iparvállalatok alapítása és finanszírozása.

A Magyar Cukoripar R.-T. nagyobb osztaléka. A Magyar Cukoripar R.-T. mint értesülünk, az idén nem kevesebb, mint 10 koronával fog nagyobb osztalékot fizetni, mint 1908-ban; tehát 125 korona helyett 135 koronát, ami a részvénytőke 11 és kétharmad százalékos jövedelmezőségének felel meg. E hirre ma a tőzsdén az 1200 korona névértékű részvények 2330 koronára emelkedtek.

A kereskedelmi és iparkamara ujjáalakítása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara ujjáalakításának előmunkálatait intéző központi bizottság február 8-án, kedden, délelőtt fél 12 órakor ülést tart, amelyen kitűzik a választás napját és megteszik a választásra vonatkozó végleges intézkedéseket.

Ígazgató-változás a „Fonciére” biztosítónál. A „Fonciére” pesti biztosító intézetnél legközelebb — amint értesülünk — igazgatóváltás lesz. Sarbó Leó igazgató ugyanis kilép a társaság kötelékéből, Sarbó Leó — amint ismeretes — azelőtt a révén került a társaság egyik igazgatói állásába, hogy a társaság egyik megalapítójának, Sarbó Vilmosnak a fia. A társaság igazgatósága most az egész vezetést ujjászervezi, s itt nézeteltérések merültek fel, melynek folyományaként Sarbó Leó kilép a vállalat kötelékéből, s Lir szerint egy külföldi életbiztosító társaság magyarországi képviselőjének átvételére pályázik.

A mezőgazdasági helyzet. Az O. M. G. E. gabonaárjegyző irodájához ma érkezett jelentések általában panaszkodnak a sok esőzés miatt. A földeken sok a vad víz és a tartósan átázott talajban itt-ott a rothadás előjelei is mutatkoznak. Ha hosszabb szárazság nem köszönt az országra, a gyönyörűen indult őszi tavaszra megromlanak. A mezői munkák az átázott talaj és az utak járhatatlansága miatt szünetelnek.

„Mélyen leszállított árak” nem iparkihágás. A fővárosi és vidéki üzletek kirakataiban gyakran látni „mélyen leszállított”, „karácsonyi vásár” és hasonló fölírásokat. A fővárosi elsőfoku iparhatóság egy kereskedőt ilyen felírások alkalmazásáért pénzbüntetésre ítélte. A főelbzezés alapján a kereskedelemügyi miniszter megvizsgálta az ügyet és kimondotta, hogy az első és másodfoku iparhatóság ítélete nem törvényes s ezért megsemmisítette s a kereskedőt az iparkihágás vádjára alól fölmentette. Az indokolás szerint a kereskedő az ilyen karácsonykor szokásos felírásokkal nem károsítja meg a versenytársakat s nem ingerel tömeges vásárlásokra.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetési képtelenségeket közli: Goldberger Adolf kereskedő Eperjec; — Braun és Gartenfeld kézműves-nagykereskedő Budapest; — Pubin Lajos kereskedő Margitta; — Engel Adolf kereskedő hagyatéka, Rimaszombat; — Seidner Géza Rimaszombat.

A könyvelési ipar igazolványa. A kereskedelmi miniszter fontos elvi jelentőségű határozatot hozott a könyvelési ipar igazolványának kiszolgáltatásáról. A főváros ugyanis egy budapesti lakost a könyvelési iparra szóló iparigazolvány kiszolgáltatása iránt előterjesztett kérelmével elutasította. A főelbzezés alapján a miniszter felülbíráta az ügyet s utasította az elsőfoku iparhatóságot, hogy a kérvényezőnek a szóbanforgó ipar gyakorlására az iparigazolványt szolgáltatassa ki. Az indoklás szerint a könyvelési teendőknek iparszerűleg, önállóan való végzése törvény által nem tiltott foglalkozás s így arra az iparigazolvány az 1884. évi XVII. tcz. 4. szakasza értelmében kiszolgáltatandó.

A tenyészállatvásár elhalasztása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tenyészállatvásár rendező bizottsága ma délután Pirkner János miniszteri tanácsos elnöke alatt tartott ülésén elhatározta, hogy az eredetileg február hó 27. és 28. napjaira kiűzött tenyészállatvásárt és mezőgazdasági gépkijelöltést április hó 3. és 4. napjaira halasztja. Pirkner János elnök bejelentette, hogy gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter engedélyezte a díjakat a vásárra 16.000 korona értékben, amit a bizottság örvendetes tudomásul vett.

A Hengermalom 1909. évi üzleteredménye. A Pesti Hengermalom-Társaság ma tette közzé az 1909. évi üzleteredményét, mely az 1908. évi 22.134 korona nyereség-áthozattal együtt 223.823 korona 85 fillér tiszta nyereséggel zárult (1908-ban 213.469 korona). Ebből az igazgatóság javaslata szerint 26.219 korona 56 fillér az alapszabályszerű leírásokra, 87.738 korona 35 fillér a tartalékalapnak 200.000 koronára való fölemelésére, 19.865 korona 35 fillér a jövő évi átvitelre fordítatik, míg 90.000 korona a részvényesek között 6 százalékos osztalékkal osztatik szét, ami részvényenkint 16 koronás osztalékot jelent.

Az elektromotorok kezelése. A m. kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatósága február 7-től márczius 5-ig az elektromotorok kezeléséről tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvehetnek: elektromotor tulajdonosok, elektromotor kezelők, elektromos-telepek művezetői, gépészek és szakmunkásai, szerelők, műszerészek, géplakatosok és rokonszakmájú iparosok. Az I. tanfolyam február 7-12-ig, II. tanfolyam február 28. márczius 5-ig tart, délelőtt három órai előadással, délután négy órai gyakorlat. Beiratkozni naponta d. e. 9-1-ig és d. u. 3-7-ig lehet az intézet igazgatóságánál: VIII. József-körút 6. Tandíj nincs, beiratási díj 2 kor.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság magyarországi forgalmi igazgatósága közli, hogy a hajózást a Fancsova-vízmény-belgrád-sziszteki vonal állomásai közötti uszály- és áruforgalomra nézve február 10. napján megnyitja.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, február 4.

A készáru-piacon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, valamivel azonban mégis jobb vételkedvet mutattak, mint az utóbbi napokban és így a forgalom is kissé élénkebb volt. Elkelt mintegy 20000 q buza változatlan áron. A ledrágább eladási ár 14.87½ korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 13.50 korona 73.5 kilós szeb buzáért. Egyéb gabonaneműk árai nem változtak. Forgalomba került: 400 q rozs 9.35—9.42½ koronás áron és 100 q zab 7.70 koronás áron. A határidő-piacon a mai üzlet, jóllehet Amerika csekélységgel alacsonyabb jegyzéseket küldött, mégis igen csendesen és körülbelül a tegnapi zárlet jegyzéseivel indult meg, kezdetben kissé túlsúlyra került ugyan a kínálat, minek folytán csekélységgel visszaszorultak a jegyzések, később azonban valamivel jobb vételkedvet mutatkozott, mire aztán mérsékeltén az árfolyamok is feljavultak. Az áprilisi buza 14.20 koronán indult, 14.18-ig gyöngült, aztán 14.25-ig javult, és zárletkor 14.24 koronán maradt. A tegnapi zárlethez viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza három fillérrel, a májusi buza két fillérrel javult, az áprilisi rozs hét fillérrel, az októberi rozs három fillérrel gyöngült, az áprilisi zab és a májusi tengeri változatlan maradt.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.40—29.80
"	76	—	80	29.70—30.—
"	77	29.—29.30	81	—
"	78	29.20—29.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.20—29.60
"	76	—	80	29.0—29.80
"	77	28.70—29.35	81	—
"	78	29.—29.50	82	—
Pestvidéki	75	—	79	29.30—29.70
"	76	—	80	29.60—29.90
"	77	28.90—29.25	81	—
"	78	29.15—29.45	82	—
Bánsági	75	—	79	29.40—29.80
"	76	—	80	29.70—30.—
"	77	28.9—29.25	81	—
"	78	29.15—29.50	82	—
Bácskai	75	—	79	29.40—29.80
"	76	—	80	—
"	77	29.—29.30	81	—
"	78	29.20—29.50	82	—
Ros z I-rendű uj	—	—	—	19.1—19.30
" középminőségű uj	—	—	—	19.10—19.20
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.10—14.20
" II-rendű	—	—	—	13.0—14.—
Zab I-rendű	—	—	—	1.90—16.10
" II-rendű	—	—	—	15.20—15.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	12.10—12.20
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1909-iki második félévre (61. osztalék-szelvény) osztalék fejében

Ötvenhárom korona 40 fillér

jár, mely f. é. február 4-étől fogva az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint minden fiókintézeténél kifizettetik.

Bécs, 1910. évi február hó 3-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kornányszó.

Schreiber
főtanácsos.

Pranger
vezérigazgató.

(Utányomás nem díjazatik.)

FILOZOFIAI IROK TÁRA

XII. kötet.

PLATON válogatott művei.

III. kötet.

Symposion. Phaidros.

Görögül fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta

dr. Dercsényi Mórincz.

Kiadja a

Franklin-Társulat.

A nagy görög művész-filozofus legnagyobb és legtöbb problémát keltő két dialógusa a gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében: a jegyzetek és magyarázatok felvilágosítást adnak minden kérdésre, mely olvasás közben fölvetődhetik.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 400 q 80 k 29.75 K, 300 q 79 k 29.55 K. Szerb: 296 q 73.5 k 27 K üszökvégi. Román: 5000 q 78.5 k 29.16 K. Rozs: 100 q 18.85 K kpf par, 300 q 18.70 K kpf par. Zab: 100 q 15.40 K kpf.

1910. február 3-áról: Román buza: 500 q 79 k 29.25 K. Szerb buza: 4000 q 77 k 28.20 K. Bolgár buza: 5000 q 78 k 28.80 K.

A határidőpiacon kötöttett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Table with 2 columns: Item and Price. Buza apr. 14.20-14.18-14.25, Buza májusra 13.95-13.98, Buza októberre 11.95-11.93-11.96-11.93, Rozs áprilisra 9.71-9.65, Rozs októberre 8.9-8.90-8.91, Tengeri májusra 6.64-6.66-6.64, Zab áprilisra 7.57-7.58-7.56.

1 óra 30 percig zárulnak:

Table with 2 columns: Item and Price. Buza áprilisra 14.24-14.25, Buza májusra 13.98-13.99, Buza októberre 11.93-11.94, Rozs áprilisra 9.65-9.66, Rozs októberre 8.91-8.92, Tengeri májusra 6.64-6.65, Zab áprilisra 7.55-7.56, Repeze augusztusra 14.15-14.25.

Budapesti gabonaforgalom.

1910. február 2-től 1910. február 3-ig.

Table with 3 columns: Item, Előforduló, Elszállított méter mázsa. Buza 4095, Rozs 502, Arpa 1673, Zab 811, Tengeri 605, Liszt 9 37, Korpa 2475.

Értéktőzsde.

Newyorkból érkező kedvezőtlen hírek befolyásolták az értéktőzsde irányzatát, de később a Balkánról érkező javult hírekre a tőzsde megszilárdult. A szilárdság első sorban a Magyar hitelrészvényeket segítette magasabb árakhoz s a részvények az előtőzsdén 814 koronáról 816 koronáig emelkedtek. A déli tőzsdén folytatódott az emelkedés egész 817.75 koronáig, de zárlatig 816 koronáig visszaesett. A helyi értékek piacán a Hazai bank, a Kereskedelmi bank, a Kereskedelmi részvénytársaság, az Egyesült budapesti, a Magyar országos központi és a Magyar általános takarékpénztárak, továbbá a Salgótarjáni, az Egyesült téglá, a Vasúti forgalmi, a Magyar villamossági és az Egyesült izzólámpa, a Közüti és a

Városi vasúti részvények voltak forgalomban. A járadékpiac is gyengült valamivel s a Koronajáradék 92.40 koronával zárult. A fentemlített és az alább felsorolt értékeken kívül forgalomba került még: Magyar cukoripar 2330 koronán, Agrárbank 450-453 kor., Adria 439 kor., Salgó 629 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 670.50-671.75, Magyar hitel 814-812-816-815.50, Allamvas. 753.25-751.75-751, Le. számítóbank 541-542-541.50, Jelzálogbank 472-473-473.50, Rimamurányi 657.50-657-657.25, Városi villamosvasut 333, Közüti 682-682.50-682.25 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 670.50-672.50-671.75, Magyar hitel 816-817.50-816-815-815, Allamvasut 754.50-755.50, Leszámítóbank 542-543, Jelzálogbank 473.50-474, Rimamurányi 657.50, Közüti 682.50, Városi villamosvasut 333.25-332.75 korona.

Utőtőzsde délután 1 órakor:

Oszták hitel 673.50, Magyar hitel 817, Allamvasut 755.50, Jelzálog 475, Leszámító 543, Rimamurányi 658, Közüti 684.50, Városi 334.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 4. (Saját tudósítónktól.) A konzum ma is tartózkodott a vásárlástól, a forgalom minden cikkben egészen jelentéktelen, az irányzat nyugodt, árpa és zab bányadt volt, az árak alig változtak.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.10-15.45, bánáti 14.75-15.10, mosoni 14.10-14.50, tótfelvidéki 14-14.45, déli vasúti 14.10-14.55, marsefeldi 13.80-14.10, romániai 14.80-15.05, orosz 14.35-14.75.

Rozs: tótfelvidéki 9.90-10.10, csepeli 9.80-10, csepeli 10-10.15, déli vasúti 9.85-10.05, tótfelvidéki 9.75-10.

Arpa: morvaországi 8-8.65, marsefeldi 7.30-7.60, tótfelvidéki 6.90-8.10, csepeli 6.80-7.10, győri 6.60-7.10, közpudnai állomások 7-7.25, déli vasúti 7.10-8, északmagyarországi 6.70-7.25, tiszavidéki 5.25-7, má. láta 7-7.20, takarmány 6.60-7.

Magyar tengeri 7.80-7.95, új 6.65-6.95, Cinquantin 8.60-9.05.

Magyar zab 7.65-8.45, válogatott 8.45-8.75, cseh. országi 7.85-7.95.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 4. A newyorki kedvezőtlen hírek hatása alatt a mai előtőzsdén az árfolyamok ismét hanyatlottak, azonban a kínálat nem volt viharos és a piac nagy felvevőképességet tanúsított, amihez hozzájárultak a Balkán helyzetről érkező megnyugtató jelentések is. Magyar hitelrészvények Budapest számára elősen vásároltattak A déli tőzsde megnyitáskor az irányzat szilárd volt, mert a berlini piac is javult arra a hírre, hogy Newyorkban egy konzorezium alakult a piac támogatására. A forgalom későbbi során az üzlettelenség szűk határokra szorított, de a javult irányzat tovább tar-

tott. Korlátok közt nyugatcsehországi kőszénbánya részvények jelentékenyen emelkedtek.

Tizenegy órakor: Oszták hitel 670.75, Magyar hitel 815.50, Laenderbank 501, Union 597, Allamvasut 754, Déli vasut 123, Alpési 734, Rimamurányi 656.50, Skoda 341, Dunagőzhajózás 1072, Török sorsjegy 277 K.

Egy óra 30 perczkor: Oszták hitel 671.75, Magyar hitel 816, Anglo 548, Laenderbank 501.50, Union 598, Allamvasut 754.50, Déli vasut 121, Dunagőzhajózás 1073, Orosz járadék 101.30, Török sorsjegy 229.50, Nyugatcsehországi kőszénbánya 513 K.

Bécs, február 4. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 114.10, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.15, Magyar hitelbank részvény 815.10, Magyar leszámító és váltó részvény 542, Rimamurányi 658, Magyar cukoripar, Adria hajózási részvénytársaság, Magyar koronajáradék 92.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény, Magyar nyerem-kötv. sorsjegy 21.75, Kassa-Oderbergi Vasutészv., Magyar jelzálogbank 472, Magy. kereskedelmi bank. Az irányzat szilárd.

Bécs, február 4. (Oszták értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.9f, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegy 171.75, Oszták hitel-sorsjegy 31, Angol-osztrák bankrészvény 315, Bécsi Bankverein 549, Osztrák magyar bank 1775, Déli vasut 124.20, Dunagőzhajózási társ. 1067, Dohány részv., Cs. k. arany (vert) 1138, Német banky. 117.58, Osztr. Lloyd 555, 4.2 száz ezüst jár. 94.95-98.95, Osztr. koronajáradék 94.9f, 1864-es sorsj. 325, Osztrák hitelintézeti részvény 670, Union-Bank 595.50, Osztrák Laenderbank 503.85, Osztrák-magyar államvasut 755, Elbevolgyi vasut, Alpési részvény 7 875, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240,58, Lipótkohó 506, Török sorsjegy 229.0.

Advertisement for 'Gyors segítséget minden betegnek' (Quick help for every patient) featuring 'MENFOR' medicine. Text describes its effectiveness for various ailments like rheumatism and back pain, and provides contact information for 'GLÜCK REZSŐ' pharmacy in Budapest.

Large financial table titled 'BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE' (Budapest Stock Exchange) showing various market data including interest rates, exchange rates, and prices for different types of securities and commodities.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, Február 4. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírráradek —, 4 százalékos osztrák aranyáradek 99.80, osztrák hitelrészvény 211.25, Déli vasut 22.60, orosz bankjegyek 216.90, 4 százalékos új orosz kölesön 99.10, Disconto Commandit 193.10, Dinamitruszt 178.—, Harperi 2 6.10 Unifkált török áradek 94.50, 4.2 százalékos ezüstjár. 95.25, 4 százalékos magyar aranyáradek 95.80, Magyar koronáráradek 92.75, Osztrák-magyar államvasut 161.50, Bécsi váltóár 849. 4, Olasz áradek —, Alt. villamosági Edison 267.40, Gelsenkircheni 216.75, Laurakohó 194.76. Szilárd.

Frankfurt. Zárlat. Febr. 4. 4.2 szaz.-os papírráradek —, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 99.90, Magy. ar.-jár. 95.95, Osztr. hitelint. részv. 211.—, Osztrák-magyar államvasut 161.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 2 4.52, Bécsi Bankverein 139.25, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.—, 4.2 százalékos ezüstjáradek 99.—, Osztrák koronáráradek 95.10, Magyar koronáráradek 9 70, Osztrák-magyar bank 126.50, Déli vasut részvény 227. 4, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.—, Párisi váltóár 812.— Union bankrészvény —, Alpesi részv. —, Szilárd.

Hamburg. (Zárlat.) Február 4. 4.2 százalékos ezüst áradek 98.00, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasut 22.25, 4 százalékos aranyáradek 99.50, Osztrák hitelrészvény 211.10, Osztrák-magyar államvasut 160.75, Olasz áradek 104.25, 4 százalékos Magyar aranyáradek 95.50 Szilárd.

London, február 4. Angol consol 81 7/8.

Páris. (Zárlat.) Február 4. 3 százalékos francia áradek 95.82, Osztr. aranyáradek 101.95 Magyar aranyáradek —, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről —, 3 3/4 százalékos Olasz áradek 104.90 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói áradek 51.—, 4 százalékos 1890. román köles.—, 4 százalékos amott. román jár. 1905. 97.50, 5 százalékos orosz áradek 1 4.—, 4 és fél százalékos 1909. orosz áradek 94.—, 4 százalékos spanyol jár. 96.70 4 százalékos unifkált török jár. 95.77, Török sorsjegy 217.—, Török dohányrészvény 391.— Osztrák földhitelintézet 12 0. Osztr. Länderbank 550.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17 8, Banque Ottomane 714.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 192.— Meridionalvasut 64.—, Hartman gépgyár 570.— Rio Tinto 1 1/13, Sucerie d'Egypte 47.—, Tula 374.— Urikányi kőszén 183, Chartered 42.50, De Beers 480. 0, East Rand 142.50, Jaegersfonten 230.—, Traus. Land Comp. 79.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.43, Váltó német piáczokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.6, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó rövid 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 58.2.15 Magánkamatláb 2/4. Szilárd.

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

5

— Ejnye, hiszen nagyon csinos! — volt az általános vélemény. És boldognak, vidámnak látszik, — na, és a nagyságos urunk az szinte sugárik a boldogságtól, mintha csak huszonötéves lenne, olyan fiatalos.

A fiatal asszonyon nagy, szürke tollas kalap volt, alóla vidáman csillogott két gyönyörű, fekete szeme, az arca rózsás üde, a haja dus, sötétbarna és bájosan megvesztegető a mosolya. Ezzel a mosolyal nem bánt fukarul, — aki üdvözölte, vagy szívesen hajlongott, kedvesen visszamosolygott — az bizonyos, hogy ezek az emberek feltétlen hívei lettek.

Oh, hiszen ez egészen más volt, mint a kastélybeli hölgyek! Örült az életnek, érdekelték őt az emberek, visszaközönt, nem úgy, mint a mostoha leányai, akik gyertyaegyesen ültek „és az orruk hegyét nézték.”

A Movbray kisasszonyok a szalonban fogadták a fiatal asszonyt. Sokat tanácskoztak afelött, hogy a főbejártnál, vagy a hallban várják és fogadják, de végül elhatározták, hogy állásukhoz mérten úgy illő, hogy atyjuk vezesse hozzájuk a feleségét. Ami pedig az üdvözölő csókot illeti, — oh nem, arról még csak szó sem lehet!

A legnagyobb mértékben meglepte őket, sőt alig hitték a szemüknek, mikor meglátták a fiatal hölgyet. Az atyjuk olyan büszkén, boldogan vezette be a karesu, magas, rendkívül elegáns megjelenésű asszonyt, aki egyáltalán nem látszott holmi fityfritynek, s aki biztos öntudattal mozgott.

— Gussie, Rosie, ime bemutatam tinétek Sibillet, — szolt az atyjuk; s még mielőtt

Rendelésszerűen készült

frakk- és smoking-öltönyök

délvidékre utazóknak,

színházi és átmeneti

kabátok, elsőrangú kivitelben,
divatos szabásban, jutányos
árakon kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa

Budapesten, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfevárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Február 4. Előző napi eladatlan maradvány 106 drb sertés, 33 drb süldő, 5 drb malacz. Mai felhajtás 902 drb sertés, 11 drb süldő, összesen 1008 drb sertés, 49 drb süldő, 3 drb malacz. Eladatott 932 drb sertés, 31 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 96 darab sertés, 13 drb süldő, 1 drb malacz.

Következő árak jegyeztetik: Zsirsertés: fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással: 150—170 fillérig, fiatal közép 220—300 kg. ig életsúlylevonással: 158—170 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 162—170. Hussertés, beföldi süldő 116—136 fillérig, külföldi malacz 336 fillérig. Árak minden levonás

magukhoz tértek volna a meglepetéstől, az idegen már egyiket is, a másikat is megcsókolta, és pedig külföldi szokás szerint, mind a két arcukon.

— Igazán szívőből örvendek, hogy önöket megismerhetem, — szolt Sibille, — és remélem, hogy igazán boldogan fogunk együtt élni!

Pártatlan nem is lehetett kételkedni ebben, mert csak rá kellett nézni a házaspár ragyogó arcára; de a Movbray leányok merevek, hidegek és közömbösek maradtak ezután is.

A mostoha nem is felelt meg egyáltalán annak a képmek, amelyet róla maguknak alkottak. Hiszen az ifjúság, a szépség és az életkedv csak úgy sugárzott róla. Azonkívül mrs. Movbraynak biztos volt a fellépése, semmi zavart nem árukt el, teljesen otthonos volt mindenben, vidám, élcezes és — alkalmasint francia volt a szabója.

Rövid, szaggatott társalgás után felszolgálták a teát és Augusztá hideg, metsző hangon megszólalt:

— Természetesen, most már önnek kell elkészíteni!

— De hát miért? Hosszu utról jövök és szinte elepedek egy csésze teáért. Nem volna kedves és betöltene? Kérem szépen ne törődjék velem. — tette hozzá s miközben levette a keztyűjét, oda ült Augusztá mellé a pamlagra.

— Nem hasonlítanak egy cseppet sem az atyjukra, — jegyezte meg kis idő múlva.

— Nem, mi Scantlandsok vagyunk teljesen, — felelte Rosabel tudákosan. — Nagymama is mindig azt mondja —

— A nagymamájuk tehát még él?

— Oh igen, és milyen örömmel! — szolt Movbray itt közbe. — Igazán csodálatos, hogy korához képest, mit tud még elviselni. Például egy egész bál éjszakát végig ül, egész nap kocsiházik, utazik, nagy társaságot

nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szarómarhavasár.

Február 4. Felhajtott 645 drb élő borjú, (kiszte 7 rugott), 80 drb élő bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 100—108 fillérig, kivételesen 110—112 fillér, középminőségű élő borjúkért 90—98 fillérig, s. l. lány és rugott borjúkért 48—50 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Élő bárányokért 18—28 K. Az irányzat lauha volt, az árak változatlanok maradtak.

VIZÁLLÁS.

m é t e r		m é t e r	
febr. 3. febr. 4.		febr. 3. febr. 4.	
Tón	Schärding 0.65 0.53	Tisza	M.-Sziget 0.55 0.28
Ouna	Passau 1.99 1.90		Télenáza 0.46 0.30
	Linz 0.66 0.75		V-Namény 0.76 1.18
	Bécs 0.58 0.65		Tokaj 1.35 1.64
	Pozsony 1.58 1.22		Tiszafüred 1.30 1.40
	Komárom 2.48 2.46		Sz. Inok 1.66 1.60
	Budapest 1.98 1.08		Csongrád 1.64 1.74
	Paks 1.30 1.27		Szeged 2.— 1.04
	Mohács 2.95 2.63		T.-Bécs 2.13 2.09
	Gombos 3.57 3.53		Titel 3.56 3.31
	Ujvidék 3.08 3.08	Ondova	Hoor 0.64 0.58
	Pancsova 3.48 3.49	Tapoly	Bartfa 0.30 0.40
	Orsova 3.71 3.68	Bodrog	Ladányca 2.12 2.46
	Morvafalu 1.02 1.—	Sajó	Zsolca 2.08 2.36
	Zsolna 0.09 0.14	Hernád	H.-Nemeti 0.26 0.30
	Trencsén 0.05 0.12	Berettyó	Margitfa 0.87 0.99
	Szered 0.53 0.48		B.-Ujfalu 0.75 0.94
	Szt.-Gothárd 0.66 0.46	Körös	Csucsá 0.34 0.32
	Sárvár 3.69 1.01		N.-Várad 0.10 0.22
	Győr 2.56 2.64		Bélnyes 0.55 0.53
	Várasd 1.55 1.63		Tenke 0.40 0.38
	Zákány 0.10 0.24		Gurabono 0.76 0.83
	Bárcs 0.95 0.94		Borosjenő 0.25 0.65
	Eszék 0.— 0.—		Bécs 1.56 1.34
	Mura M.-Szerdah 0.— 1.—		Gyoma 2.78 2.22
	Zágráb 1.74 1.60	Maros	Gy. F.-hervár 0.04 0.06
	Sziszek 6.08 6.40		Branyoska 0.62 0.66
	Mitrovicza 5.05 5.14		Sohorsin 1.06 0.—
	Szamos Deás 0.72 0.84		Arad 0.06 0.04
	Szatmár 1.06 1.96		Makó 0.90 1.—
	Kraszna N.-Majtény 1.30 0.—	Temes	K.-Kostély 1.34 1.46
	LatorczaMunkács 0.24 0.34	Béga	Kiszató 0.38 0.96
	Laboroz Homonna 0.35 0.65		Temesvár 0.86 0.45
	Ung Perecseny 0.25 0.—		Beeskerek 0.18 0.18

Kapható mindenütt. Darabja 70 fillér.

fogad, — jól játszik whistet, minden premiéren ott van és mindenkinél jobban tudja, hogy Angliában hol lehet ugynevezett „jó partiet“ találni.

— De atyám! — szolt Gussie feddőleg. — Ha ezt hallaná! Be kell vallanom, hogy nagyon büszke vagyok a nagymamára; olyan tetterős, minden modern eszmét felkarol és mindemben résztvesz.

— Ez a legjobb szer, hogy fiatal maradjon az ember, — szolt Sibille. Meg vagyok róla győződve, hogy szeretni fogom őt és rendesen engem is szeretnek az öreg hölgyek.

Eközben átnézett a férjére, mialatt az így felelt:

— Igen, szívem, csak egynek a kivételével!

Sibille hirtelen elvörösödött.

— De ez egy öreg, uralkodni vágyó intrikus asszony volt!

Lassankint a beszélgetés csak szegényes, kis huzavona — kérdés-felelet lett, mert a leányok modorukkal szinte megfagyasztották a vig, jókedvű asszonyt.

Kis időre szinte belenyilalt a szívébe, mikor észretért, hogy ez a két merev, vöröshaju leány tulajdonképpen a két mostoha-leánya s készakarva bánnak vele ilyen sértő merevséggel. Hogy az ő megjelenése itt — daczára két levélbeli bizonyítgatásnak — nagyon is váratlan és éppenséggel nem kívánatos. Sibille azt remélte, hogy meghódítja őket minden előítéletük daczára. Ugy hitte, hogy társnót, barátnót lel bennük és nem tekintik mostohának, de mialatt a sápadt, ostobán büszke arcokat nézte, tudatára ébredt, hogy nagyon is súlyos feladatot rótt magára.

Kis idő múlva mindenki látta, hogy a megiffult földbirtokos nagyon imádja a feleségét.

(Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 4.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kodnár István és Karsai Mihály nagyenyedi kir. orsz. fegyintézeti közfegyőrököt ugyanezen intézethez varóságos fegyőrökké;

a vallás- és közoktatásügyi minisztérium vezetésével megbízott igazságügyminiszter Krkos Lajos és Nagy Gergely miniszteri számellenőrök miniszteri számvizsgálók, Hostyitzky Antal miniszteri számtisztviselő miniszteri számellenőr, Kary Norbert és Vinczi Károly miniszteri számgyakornokok, továbbá Darázs Sándor volt püspöki uradalmi számvevőt miniszteri számtisztviselő, Untermyler Ferenc, Tóth Géza Ferenc és Káldor Oszkár miniszteri díjtalan számgyakornokok, kat. díjas számgyakornokok, végül Vincze Gyula, Nika Ferenc, Lombár János, Lefkó Ignác, Motesiczky Rezső, ifj. B. Aba Lehel, Radó Aurél, Tóth Ferenc, Almási Román, Szluha Béla, Olaszfausi Koller József, Keiler János, Fenyvesi Gyula és Staudinger Frigyes Károly számgyakornok-jelölt díjtalan számgyakornokok, továbbá Király György tanárjelöltet és dr. Schmidt Erzsébet okleveles tanárt, szegedi állami felsőbb leányiskolai tanítónőt a budapesti tudományegyetem könyvtárához fizetésellen könyvtárszablatokká;

a földmivelésügyi miniszter Bartha Árpád és Imre Lajos főerdőrököt a beszercei erdőigazgatóságokhoz irodaségdíjazták;

a szatmárnémeti törvényszék elnöke Bordán Károly debreczeni törvényszéki napibéres szolgát a színérvár-aljai járásbírószékhez III. osztályú hivataloszállásúvá nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Barsvármegyében, a körnőczbányai anyakönyvi kerületbe Huróczy Lajos rendőrkapitányt anyakönyvvezetővé, Bárány Antal városi aljegyzőt pedig anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki és nevezettek a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta; egyúttal Backmann Gyula anyakönyvvezetőt és Tomaszhek Gyula anyakönyvvezető-helyettesét ezen tisztségük alól felmentette.

Véglegesítés. A földmivelésügyi miniszter Babosák Jánost ideiglenes minőségben viselt kertész-tanítói állásában szolgálati beosztásának érintetlenül bagyásával véglegesítette.

Pályázatok. A kaposvári pénzügyigazgatóságban pénzügyi számtisztviselő állásra két hét alatt; a máriarózsai pénzügyigazgatóságban az ottani adóhivatalnál betöltendő adóosztályi állásra két hét alatt; a déryi pénzügyigazgatóságban a körösbányai adóhivatalnál betöltendő adóosztályi állásra két hét alatt; a soproni pénzügyigazgatóságban kataszteri irattárt kezelő irodásztályi állásra március hó 4-ig nyújtandók be a számbélyegzővel felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap inkább csak az ország északi felén, meg a tengerparton volt csapadék, többnyire 1-3, helyenként 5-10 mm.-nyi mennyiségben. A hőmérséklet nyugaton 1-3, egyebütt 5-6 fokkal magasabb a normálisnál; a maximum Orkvenicán, meg Eszéken 11 C. és a minimum Kolozsvárott -4 C. volt.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Lényegtelen hőváltozás és helyenként — inkább csak nyugaton — csapadék várható. (Sürgöny-progn.: Enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet máx. min.

„EGYETERTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZINHÁZAK.

Szombath, 1910. február 5-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

A nagyszony.

Történelmi vígjáték 4 felvonásban. Irtá: Szomory Dezső.

Bemélyek: Ferenc császár, József főherceg, Kannitz, Serech báró, Eszterházy gróf, Barkóczy primás, Hadik gróf, Hatziel gróf, Colodan gróf, Maria Teresia, Castellan Florenco, Auersperg herceg, Hohenthal grófnő, Liebhich Mari.

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZINHÁZ.

A kis cukros.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Gavanit Paul.

Bemélyek: Lapistolle, Paul, Felice, Minussol, Fin let, Hector, Toupet, Casimir, Bissy, Jean, B-niamine, Rosette, Forise, Julie, Pinczer.

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Az álarczos bál.

Dalműs tánczenei szerzetes: Verdi. Szöveget olaszból fordította: Jöhm Gusztáv.

Bemélyek: Richard gr., Lunardi Giovanni, René, Amália, Ulrika, Oskar, Samuel, Tom, Silvano, Főbíró.

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Graetchen.

Kezdeté 3 órákor.

A kuruzsló.

Kezdeté 1/8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter. Ismerő leiratával kitért.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása, Tartós fogtömések, Foghúszások (altatásban is), Szájpadlás nélküli műfogak aranyhidak, koronák, Jól használható fogorvosok készítése és behelyezése, Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkájukat.

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD

Telefon 93-16. Andrassy-ut 69. Minden este: VIRÁGÉNEKEK. Tíncsi, Balassa Bálint és Palóczy Horváth Adam versei az eredeti zenére. Előadják: Medgyaszay, Ferenczy Sándor, Papp János. SZABAD SZERLEM (F. miniszter tréfa). TAGY LÉVEL A DEMOKRATA KÖZBEN (Szatira). Bemutatok, szinpadli tréfák. Új magánzámok: Felépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Z. erenczy Károly, Nemeth Juliska, Sajó, Pallai Rózi, Radó Anna. Huszár, Boldizsár, Szász Ilona, Vidó Ferike, Papp János. Jegyek előre váltandók a cabaret pénztárnál, Andrassy-ut 69. Kezdeté 9 1/2 órákor.

Budapesti Cabaret BONNONNIÉRE

Terezkörút 28. Telefon 52-88. Kezdeté 9 1/2 órákor. Teljesen új februári műsor. A MONTMARTRE-ON (BLUETT) A mintacabaret (Parodia) A háromszög (irod. pályázat) Pan és Daphnis. — Emőke, (Helmi Jenő Shakleton-felolvasása). — Az eleven muzsika. — Az adó Minden este felépnek: KELETI JULISKA, Kövéri Gyula, Virágh J., Balogh B., Gonda, Csabay, Kulinyi, Erdős, Kőzán, Váradi stb. vasár- és ünnepnap délután 4 órákor 1 és 2 koronás helyre.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 11-22. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Az előadás kezdete 1/2 óra or. 9 1/2 órákor! MA! Ujdonság! „A specialista” Francia bohóság. Fordított a és rendezte: Rott Sándor. 11 órákor. 11 órákor. „Interessante Ums'ände” Bohózat. Irtá: Trebitsch Sándor.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice nappali pénztárnál, d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig, ugyanitt „LYRA” jegyirodában, Andrassy-ut 18. és Sopronyi nagyrözsében Rákóczi-ut 1. Az előadás után 3 1/2 órákor az 1-6 emeleti CASINO DE PARIS ban a világ legelső tánc számainak fellépte.

Az Első Magyar Részvény Serfőződe

mult évben forgalomba hozott és a külföldi Saluator-sört helyettesíteni hivatott sörkülönlegessége a

Tavaszi Részvény Sör

február 5-ikétől kezdve kerül csapolás alá. Kímérés csak addig, míg a készlet tart. Palacsokban a palacsokszosztály szállítja házhoz a TAVASZI RÉSZVÉNY SÖRT. Telefon 56-58. Vidéken kapható sörraktárainknál minden nagyobb városban.

Meghívó.

Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság

rendes közgyűlését

folyó 1910. február 15-én délelőtt 9 órákor tartja meg saját helyiségében (Budapest, V. Váci-körút 22. szám alatt) és arra a t. cz. részvényeseit ezennel meghívja.

NAPIREND:

- 1. Az 1909. üzletév zárszámadásainak előterjesztése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek kapcsán; ezen zárszámadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása. 2. A nyereség hováfordítása iránti határozat hozatal. 3. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére. 4. Az igazgatóság tagjai számának meghatározása és választás utján való kiegészítése. 5. A választmány és felügyelő bizottsági tagok számának meghatározása; a felügyelő bizottsági tagok megválasztása és díjazásuk megállapítása. 6. Részvényesek indítványa egy igazgatósági tag elmozdítása iránt.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen, avagy más meghatalmazott részvényes által résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek a legkevesebb 60 nap óta a társaság részvénykönyvében saját neviükre írott részvényeiket a hozzátartozó szelvényeikkel együtt, az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál letéteményezni Budapest, 1910. február hó 1-én.

Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

MÉRLEG.

Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.-t. az 1909-ik évről a mérlegét most tette közzé. A mérleg főcímek a következők: Vagyoni: Készpénz 216.635.42. Általános 2.512.629.77 K. Jutalékok 42.591.76 K. Értékpapír 232.405.23 K. Letárt (1.748.34 K. letárolt 6000 K.) 9748.34 K. Értékpapír 32.530.76 K. Jelzálogkönyvek 20.303.63 K. Leszámlított nyit telek 8.197.82 L. Áruosztály 7.196.85 K. Váltóüzlet 27.039.37 K. Hitelegylet 54.819.04 K. Be nem fizetett részvénytőke 58.630.95 K. Összesen 3.263.129.67. Teljes: Részvénytőke 1.000.000 K. Tartalékalap 16.597.73 K. Syndicat befizetés 10.050. — K. Hitelegyleti biztosítók 66.274.87 K. Takarékpénztár 1.020.569.74 K. Visszeszámlított váltók 1.049.389.77 K. Ámeneti kamatok 970.357. — K. Hitelezők 19.417.93 K. Nyereség 71.096.00 K.

NYERESÉG- VESZTESÉG-SZÁMLA.

Bevétel: Váltókat 164.937.87 K. Lombardkat 10.835.16 K. Pénzügyi kassza 6.858.83 K. Jelzálogkat 1.562.63 K. Jutalékok 42.591.76 K. Értékpapír és váltóüzlet nyeresége 12.500.72 K. Összesen 239.586.66 K. Kiadások: Adó 8.007. — K. Házbér 3.641.67 K. Tiszti fizetések 19.101.52 K. Költség 18.590.13 K. Betétkamat 26.545.55 K. Betétkamatadó 2.654.56 K. Kifizetett váltókat 85.295. — K. Letárolt 7.564.22 K. Nyereség 71.096.00 K., a mi az alapitőke 14.2% kamatoztatásának felel meg.

Az igazgatóság a befizetés arányában 6% osztalék kifizetését és a tartalékalapnak 40.000 koronára való kiegészítését fogja a közgyűlésnek előfordásra ajánlani. A Vasuti Árvaház nyereségreszesedése 3.554 K. 80 f.-t tesz ki.

Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.-t. Igazgatósága Kaszás Ernő urat, a Központi Keeskedelmi és Iparbank főtisztviselőjét cégjegyző-aligazgatóvá nevezte ki.

Tekintetes közgyűlés!

Van szerencsénk kijelenteni, hogy megbízásunk teljesítésével megvizsgáluk az 1909. év folyamán a takarékpénztár ügykezelését és könyvvezetését s ezt, valamint a készpénzt és értékeket a legnagyobb rendben találtuk. A bemutatott 1909. évi zárszámadásra vonatkozólag azt jelentjük, hogy annak minden egyes tételét a főkönyvvel és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőknek találtuk. A kimutatott 71096.00 korona tiszta nyereség felosztására nézve magunkévá tesszük az igazgatóság javaslatát és ezt a tisztelt közgyűlésnek előfordásra ajánljuk, kérve, hogy úgy az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság részére az 1909. évi üzletévre a felmentvényt megadul szíveskedjék. Kelt Budapestben, 1910. február hó 1-én. Országos magyar vasutas takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1910. február 5-én.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyátrak.

Jánoska.

Fantasztikus és dacos vígjáték 3 felvonásban. Írta: Maros Ferencz. Zenejét szerzette: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama Orlov F.
Margit lányal Harmath I.
Bosko Horvath G.
László, Margit férje Szirmai
Jánoska Fényes A.
Kazimér Németh
Rozsika Lakos V.
Magda Ledófszky G.
Közös báró Papir
A tanár ur Csizsér
Kovács Döme Dobos

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyátrakkal.
Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Írta: Lehar Ferencz.

Személyek:

Luxemburg grófja Király
Bazil herceg Rátka
Staza grófné Erdei B.
Erissard Armand Kovács
Vermont Jul ette Várdi I.
Didier Angéla Petráss S.
Mencsikoff Szegej Sárosi
Pavlovics Pavel Toth
Feligrin Sárany
Managere Fényes A.
Bacono Saari R.
Saville Csizsér
Boulangier festő Balázs
Marchan Patolai
Sidonie Németh E.
Auréli Csizsérné
Coralie Söyanné

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Tolonczházban.

Népdráma 5 felvonásban. Írta: Gezsy István.

Személyek:

Zólyomi Thury
Szinyey Andorffy
Sóvágó Szerdahelyi
Pista Fekete
Sándor Pilinszky
Kivándorló úgynök Keller
János Dori
Fekete Fejér
Rendőrtanácsos Bihary
Kerekes Zsöfi Jónás
Derekes Eszter Jászay O.
Julesa Hatay

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Az orsz. m. kir. színhásvetési Akadémia előadása.

Bizancz.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Herczeg Ferencz.

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Telefon 68-39.

Borgia herceg.

Séta a Hivernán. — Siffel-torony megmásítása.

Jegesmedve vadászata.

Liliput herceg. — Kisér-
tetek.

Az indián futár története.

Motorkerékpáros viszon-
tagsága.

Lancelot és Elianna.

Az első előadás hétköznapokon
d. u. 4 órákor, vasár- és ünne-
pnapokon d. u. 3 órákor kezdődik.

Fővárosi Orfeum

Vl. Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma

COSTANTINO BERNARDI

olasz átváltozó művész szenzációs vendégjátéka

Budapesten első ízben lép fel.

A bérlet- és állandó jegyek érvénytelenek.

Továbbá:

az új kiváló attrakciók.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel délelőtt 10-1 óráig és délután
3-6 óráig a nappali pénztárnál.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap

Kezdeté 1/8 órákor. Uj műsor.

9 órákor: **Kamarn aludj.** 9 órákor:

Bohózat Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte: Steinhardt.

11 órákor: **A várva-várt pillanat** Ujdonság!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte: Steinhardt.

Továbbá Steinhardt és Hunyady Emil új kuplékkal és

több elsőrendű külföldi attrakciók.

Jegyek: 10-1-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontinó

dohánykülönlegességi Áruházban Andrassy-ut 22. — Ksti

pénztárnyitás 7 órákor. A remek téliertben éjféltől reggelig

táncz és cabaret. Belepő díj nincs.

Tátra Mulató

VII. ker., Király-u. 77.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő legszenzá-
ciósabb ??? Taciano ??? !!! SIEIGRAD
műsor! !!! JACQUES!!!
a legjobb német humorista !!! Cleo de Osterode!!! A német
előadó művészet nagymestere. !!! Blanche Ideal!!! Indiai
Pagod táncosnő 3 néger boys'val. Rolly Berto bravur éne-
kesnő. Ada Purette dan soubrette. Hedy Silvanó etoille
francaise. Mark Ein Pechvogel. Eredeti bo-
Fery soubrette. hozatakatona
életből. Írta: Schmiel Bertalan. Kezdeté 3 órákor.
Pénztárnyitás 5 órákor. Telefon: 15-10.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.	Minden villanyvilági- tásra berendezett lakásban és helyiség- ben tartható	Telefon 64-20.
	Házi mozgó- fénykép előadás	
!	Egy előadás díja K 50 A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megren- delhető telefon utján is	!

Hirdetések felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

IGYUNK HAGGENMACHER-

"MALTOS"

dupla maláta-sört!

Kapható palackokban minden
fűszer- és csémege-üzletben. 41378

DELI.

Az évad kezdetén
a nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy ugy, mint
eddig, ezután is töreksem t. megbízom mindennemű igényei-
nek megfelelni. Bankettek, lakodalmak, társas étkezések ren-
dezését lakáson kívül, valamint vidéken is vállalom. Legele-
gánsabb szízekben hideg felvágottakat és meleg étkeket
helyben és vidékre is küldök. Tágas szép terem bankettek,
bálók és lakodalmak rendezésére helyiségemben a nagyérdemű
közönség rendelkezésére áll. **Kávéházzal és vendéglőm-
ben délután és este nagyzerű Kvariet-zene szóra-
koztatja mélyen tisztelt vendégemet.**
Király tisztelettel
DELI S.
vendéglő és kávéház.
Szinbáz után friss vacsora. — Polgári árak!

Societa Anonima per Griglie e Forni Virgili,
czég Genovában
a **39582.** számú
A szenkudér égési levegő előmelegítésére szolgáló üregek rostély
ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba-
vetéle céljából belföldi gyárosokkal összekötöttet keres; szabá-
dalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb fel-
világosítással szivesen szolgálnak **HARSÁNYI JENŐ** és **D.
MESSINGER KÁROLY** hitcs szabadalmi ügyvivők,
28485 Budapest, V., Váci-körút 78. szám.

Mindenki, aki
AZ ÉN UJSÁGOM-ra
PÓSA LAJOS képes heti gyermeklapjára előfizet,
ingyen megkapja
Az Én Ujságom
Kalendáriumát,
Az Én Ujságom Kalendárium gazdag és értékes
tartalmával, szép képeivel, rejtvenypályáztatával
a magyar gyermekvilágnak már évek óta leg-
kedvesebb barátja és szórakoztatója. — Részt-
vesz továbbá a kalendárium rejtvenypályázatán,
amelyen 25 értékes jutalom lesz kisorsolva.
Az Én Ujságom előfizetési ára:
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Mutatványszámot kívánatra ingyen küld AZ ÉN
UJSÁGOM kiadóhivatala
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Milliárdosok, fejedelmek!

nem részesültek meg oly fenomen szórakozásban, hogy a
kontinens legnagyobb művészt mint **Caruso, Bonof, Scotti,**
Albani, Slezák, Taktacs, Kurz Zolna, Galvany M.,
Melba N., Patti A., Calvé E., stb. ének-művészetét egy
hangverseny keretében élveztezték volna.
Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb
anyagi áldozat nélkül bárkinek lehet része, ha fenti művészek
brillians felvételét egy „Eufon“ konzertgépén meghallgatja.
Az „Eufon“ a technika legkéleletesebb vívíványa, mely a
hangot mellékzörejtől mentesen, erősebben és tisztábban
reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók.
Tánczenét legjobban pótolja. Főelárusítás:
„MUSICA“ részvenytársaság
zongora-eladási és kölcsönző-telepén
(igazgató: STERNBERG DEZSÓ)
Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz.
Az amerikai „Columbia“ művészlemezek főelárusítása.
Kedvező részletfizetési feltételek!
Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

perzsa-
ban
a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtökinteni ajánlatos.

Heti műsor:

1910. február hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszinház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Város- ligeti Színház
6 / Vasárnap — — — } d. n. / este	A kaméliás hölgy A nagyasszony	Carmen	—	Talpon A kis cukros	Warr né mestersége. A sóiét pont	Tilos a csók Luxemburg grófja	—	Trenk báró Tolonczházban

Választási zászlók és jelvényekhez
vizontelárusítók kerestetnek.

Tollmintáimat 2 koronáért, mintazászlót felirattal 2 koronáért küldök az összeg előzetes be-
küldése ellenében, mely összeget az első rendelésnél
visszatérítem.

LINHART VILMOS festő
BUDAPEST, HUNYADI-UTCZA 27.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 25 éven át szerzett kórházi
tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-
bajt, sebeket, bujlikort (syphilis), bőrbajokat, elgyógyult
férőrt, idősebbeknél is, onförtözést és annak utóbajait, ideg-
és háterincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél
útján is biztos gyógyíster.

Szenzációs találmány 1909!

„Jupiter” öngyújtó fémgyertya,
szirtalan pet. oienmtöltéssel.
Használat 10-szer olcsóbb, mint a
szokásos milly- és stearin gyertyaé,
mert egyszeri töltésre, amely 6-6
fillerbe kerül, 15-20 óráig tartó
szagtalan szép világlást szolgáltat.
A láng tiszta és szertől kisebbre v.
nagyobbra szabályozható, ezért éjjeli
lámpának is használható. „Jupiter”
magától gyullad ki, gyufa nélkül,
egyszerű nyomásra; a gyújtókerék
10 évi szavatosság mellett ép marad
és funkcióképes. Nélkülözhetetlen
mind a családnál, különösen szálló-
dakban, vendéglőkben, üzletekben,
gyárakban, templomokban stb. Ára
6 K., 3 drb 16 K., 6 drb 30 kor.,
12 drb 57 K utánvétellel; 6 jeli lámpa-
burkolattal 1 koronával több. Képví-
sölők és alárusítók kerestetnek

Zim: Ost.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Lekéselt!
mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járásu órá!

POLGÁR KÁLMÁN
műrásnál
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részfizetésre is vásárolhat szigo-
ruan szabott áron
Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árjegyzék ingyen és bementve küldetik

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők
a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád
Budapest, Dohány-utca 1b.

Aetherikus olajok, komposztók, eszenciák, rum, likőr
és pálinkák, továbbá cukrászati kellékek és méreg-
mentes italtételek iparfelepe.

Árjegyzék és mintákkal kívánatra szolgálok.
Nagyon megrendelésnél utazómat küldöm ki.
Versenyképesség bármely külföldi és hazai hason-
nemű gyárral.

!! Óvakodjunk silány utánzásoktól. !!

Meghívás.

A „Zólyomi takarékpénztár részvénytársaság”
t. cz. részvényesei meghívotnak az intézetnek 1910.
évi február hó 20-án délután 3 órakor a városház
termében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldendő bizottság választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése.
3. Az 1909. évre szóló zárszámadások és a mérleg bemutatása, felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A tiszta nyereménynek s évi osztaléknak mikénti megállapítása.
5. A kilépő igazgatósági-, felügyelő-bizottsági (3 rendes és 1 póttag) és választmányi tagok helyeinek választás útján való betöltése.
6. Más, esetleg beérkezendő indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, miszerint, amennyiben szavazati jogukkal élni akarnak, részvényeiket az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlés megtartása előtt 3 nappal — folyó év február hó 16-án déli 12 óráig tértívény mellett az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Zólyom, 1910. január 26-án.

Drattner Pál
igazgató

?

Szőnyeg-ujdonság!
300/200 cm. nagyságu mindkét oldal-
on egyforma nyíróú Jaquard sző-
nyeg alapszabályos minőségben
5 frt 80 kr. szabott árért kapható.

Rosenberg és Quitt
női divat, vászon és szőnyeg-
aruk nagy áruhása.

Budapest, VI., Király-u. 32.
(sároksztet.) 28087

Alapított 1895.

MEGHÍVÁS

Pesti magyar kereskedelmi bank
68-ik rendes közgyűlésére

mely 1910. évi február hó 19-én délután 6 órakor
a bank helyiségeiben (V., Fürdő-utca 2.) fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. A tisztviselők és szolgák nyugdíjszabályzatának módosítására az igazgatóságnak adandó felhatalmazás.
5. Igazgatósági választások (az alapszabályok 36. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok újból választhatók).
6. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19. 20. és 21. §-ai értelmében minden rész-
vényes, kinek részvényei három hónappal a közgyűlés előtt a bank köny-
veiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésen részt venni,
vagy magát meghatalmazott által helyettesíttetni, kinek azonban szintén
szavazóképes részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesíthetése céljából a részvényes részvényekkel
együtt az alapszabályok 18. §-a értelmében folyó évi február 16-ig az alant
felsorolt helyek egyikén beendők le:

Budapest:	a bank értékpapír-pénztáránál,
Brassóban:	a bank fiókjánál,
Debreczenben:	az Alföldi takarékpénztárnál,
Eszéken:	a bank fiókjánál,
Kassán:	a Kassai jelzálogbank r.t.-nál,
Köszvartott:	az Erdélyi bank és takarékpénztár r.t.-nál,
Miskolcson:	a Borsód-Miskolczi hitelbanknál,
Nagykanizsán:	a bank fiókjánál,
Nagyszombaton:	a bank fiókjánál,
Pozsonyban:	a Pozsonyi általános takarékpénztárnál,
Sopronban:	a bank fiókjánál,
Szegeden:	a May R. Miksa cégnél,
Temesvárott:	a Délmagyarországi kereskedelmi és gazdasági bank r.t.-nál,
Ujpesten:	a bank fiókjánál,
Ujvidéken:	a bank fiókjánál,

hol is az 1875. évi XXXVII. t. cz. 198. §-a és az alapszabályok 45. §-a értel-
mében a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt
nyolcz nappal a közgyűlés előtt átvehető.

Budapest, 1910. február 3.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

**Villam- és légszesz-
csillárok**

**Billenő-
és asztali
lámpák**

**Árjegyzék kívánatra
bémentve és ingyen**

**Petroleum
függő-
lámpák és
csillárok**

Remek kivitelben,
jutányos árak mellett
**csekély havi
részfizetés
ellenében kaphatók.**

Aufrecht és Goldschmied
Nagyáruhása :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 30

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

K.

5869

Amerikai porcellán powder. Az eredeti doboz betétjén „Yes” szócska áll. Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapesten, Kecksméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Gyümölcsfa,

díszfa, rózsaszínűgöggel ingyen szolgál Weber faskolaja Békásmegyeren.

Pótvizsgálatra,

javitóra, póttértésségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Színidő Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatályár Részv. társ. Nagymező-u. E. 46.

Rizike gomba

gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségi csodaszerek. Kérjen árjegyzéket. Felka konzervgyár, Barta József Felka, Szepesm. 28006

Réz és vasbutor

a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 ft. Gyermekeg 10 ft. Angol vasagy acél scronnyal 20 ft. Összezsukható 3 matraczsal 8.25 legjobbműködésben kapható Weisz J. Épést. Andrássy-ut 77. (bejárát a Rózsa-utca) Árjegyzék ingyen. 27980

Vasbutor.

Rézagy 35 ft, gyermekagy 11, összezsukható vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakoretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összezsukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.-, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ., Nagymező-utca 46.

Savanyu-káposztát

hasábbal mázsánként 16 koronáért, postaiúvegként 1.90, ecetes-zöldbabot egész és vagdalt savanyított paprikát 2.40 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Házilag főzött

baracklekvárnak különleges bírsalma lekvárnak kgjat 2.40 mézdes, szilvalekvárnak 1.20, papirhéjdiót postaszákonként 3.60 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat

fejejtve, kölesönhoródoban hektoliterenként 40 koronájával, messzinai narancsot, citromot, maronit, datolyát, mogyorót és mazsolát postakosaraként 2.40, Gyümölcskivitel, Csongrádról.

BUTOR

30% megtakarítás!
Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek tere 3 lételelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, oszillárok. — Telefon 82-13.

**Rekord hangverseny-lemez-
zek legjobbak a világon!**

25 cm. mindkét oldalán bejárva db. K 2.50 10 db vásárlásnál K 2.40 — Grammofonok K 25.— 35.—, 50.—, 800.—, Fonografok Lyra K. 7.—, Fonograf

hengeret K 1.30, — csakis utánvétel! **SCHMUTZER TESSVÉREK** gramfon és hanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 20/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárát a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű rakta-raiba csekély díjazásért értékesítősz csejjából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszt-hető. Személyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Terezkörút 1/a

Zálogcédulát,

briliántot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kérésre ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztosállás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Cabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésüknél utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Baracklekvárt kitűnő, házilag készült, kilója K 1.70. Szállítja Papp Gedeon szállítótelepe, Nagykörösön. 5864

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom. 756

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

MAGYAR HARZI KANARI TENYÉSZDE Debrecenben.

Aki élvezetből üzi a tenyésztést az vegye igénybe ezen kishirdetést. Nemes faj tenyész him harzi eredetű, avagy teyész nőtény, mely mind elsőrendű, vagy bármily kanari, mely teyészteshez jó, madártenyészdében barmkor kapható. Külön az e zélra kizemelt madarak, melyek éneken is a legistábbak. Most lett osztályozva, legkivalobbak, mert jön már az idő midőn munkához lát a madártenyésztő. Kinek szándéka hát madarat tenyészteni, sziveskedjék most a rendelést megtenni. Mert ha idejében kezdjük a tenyésztést, hamarabb értünk jó áldásos eredményt. — Yonnyörűen trillázó énekes kanari darabja 7, 8, 10 és 12 ft. Tenyésztesre alkalmas nőtények darabja 1.50 és 2 ft. Szállítás a legnyobb hűdegben is gondos csomagolva történik.

AGOSTON madartelep, Debrecen, Péterfa-utca 26. szám. A legnagyobb tenyészde és szétküldési intézet.

Mellékkeresetre tehettek szert oly vidéken lakó egyének, kik eredeti sorsjegyek eladásával foglalkozni óhajtának. Ajánlatok „Hungaria” jellege alatt Blockner J. hirdető irodájába Budapest, IV. Sütő-u. 6. intézendők.

Tokaji

hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi ötliteres csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14. K. Tokaji aszuber, 2 puttonos édes, 5 filliteres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Megrendelhető Grittner Lajosnál Tokaj. 28102

10 frt

havi részletfizetésre a legjobb **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt**

ugyanoly árért, mintha készpénzért venné, kizárólag csakis **REMÉNYI MIHÁLY** elsőrangú nagy hangszertelepés Budapest, Király-utca 58. Árjegyzék és prospectus díjtalan

+Soványság+

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a **dr. William Hartley tanár amerikai erőtlép-pora.** Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — **Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást.** Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbojásoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Foraktár: **Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.** Telefon 156-80.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Légszesz és villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Deseffy-u. 9-11.

Saját gyártmányú fűrdőkádak

14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kortól feljebb. Eivalalok mindenféle kútszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesselyi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál **LISZT ISTVÁN BUDAPEST,** most Klyó-tér 4, butoraktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéküket bárkinek 60 fillér ellen franko elküldjük.

„Hungaria” **beszélő-gépek** kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Mielőtt gramofont vásárol, kérje a világhírű THEROYAL

beszélő-gépek legjobb árjegyzéket. Ezen gépeket egy évi jótállással szigorúan az eredeti nagy-bani gyári áron és minden árfelemelés nélkül, havi 6-10 korona részletfizetésre szállítjuk, a vidékre is bárhová. Gramofonok 24 koronától feljebb. Kétoldalu nagy lemezek 3 kor. és 4 kor. 50 fill.

LÁNG JAKAB és FIA gramofon-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41. Fióküzletcink: VIII., Boross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SÁNDOR és Társa** Budapesti, Liszt Ferenc-tér 8. szám, exelött Gyár-utca. Telefon 14-09.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27558

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei:

Az osztrák császárság. 11 térképpel és 6 városi tervrajzzal. Köve 6 K

Bécs. Bécs város tervrajzával 80 f

Karlsbad. Három térképpel 80 f

Merán és Arco. Két térképpel 80 f

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) r.-t.-nál Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ.

di francia különlegességek (óvszerek) csakis **P. Bergueran Fils** leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhető **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

100.000

Mert került forgalomba **Zilich Agnes** szakácskönyvének 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv **jószágát, hasznavehetőségét.** Minden háziasszonynak nélkülözhetetlen. Ara szép kötésben 4.-kor. Megrendelhető: **SINGER és WOLFNER** könyvkereskedésben Budapest, VI. Andrássy-ut 10.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizonyánba beraktározza **Tauber** VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Ajtók és ablakok

régi és új yasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácozatok, kerkerítések, keramillapok, kehloimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór** épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Eladó ritka könyv.

A 18-ik századbeli Magyarország és vármegyéknek térképei **Korabinsky János** műyástől. Minden megye külön lapon. Teljes példány, használt, jó állapotban. Címje: „Atlas Regni Hungariae Portatilis”. Vételajánlatot kér Baji Imre Kamutkerten, u. p. Békéscsaba. 28441/c

Technikum **Mittweida.** Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gázgágon felelős-reit elektrotechn. és gépítő laboratorumok. Gyári tanulmányok. 36/0 halga. 16 a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkársággal.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinoy-u. sarok. 26521

VALÓDI-FRANZIA GUMMI-ES HALHOLYAGOK (Lásd 4.75 z. 10 v. 10 g. 2.50. legfinomabb mintá K.) **STERYL** Kétségkívül védett papírműanyag **GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG** (Csak a cégemnél kapható) **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST, VI. KER. ÜRÖGY 1352. AUERFÉNYHÁZ